

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

49-50-51-52-53-54

VERGADERINGEN VAN MEI 1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

A 12

DECREET JEUGDWERKBELEID

DE LIJN

DRINKWATERBELEID

GEMEENTELIJKE OPCENTIEMEN OP DE VENNOOTSCHAPSBELASTINGEN

GEWESTPLANNEN

HAVEN VAN OOSTENDE

HERSTRUCTURERING VAN HET HOGER ONDERWIJS

INTERPELLATIES

MAATREGELEN TER BEVORDERING VAN HET GEBRUIK VAN DE FIETS

NATUURGEBIEDEN

ONDERZOEKSCOMMISSIE BESTEDING KS-GELDEN

REGIONALE TELEVISIE

SIGMA-PLAN

STAKING VAN DE OPVOEDERS

Inhoud

Nr. 49 **Donderdag 13 mei 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1857

Ontwerp van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1857

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1857

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1857

Voorstellen tot wijziging van het Reglement
Indiening en verwijzing, blz. 1858

Beleidsbrief
Indiening en verwijzing, blz. 1858

Verslag van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1858

Verslagen
Indiening, blz. 1858

Motie
Indiening, blz. 1858

Kennisgeving van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1858

Resolutie van het Europees Parlement
Indiening, blz. 1859

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1859

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1859

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 1859

Samenstelling van een commissie en een werkgroep
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 1859

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984 - 23 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2 - 24 (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1985 - 23-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2 - 24-A (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 1859

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1860

Interpellaties (Regl. art. 89)
Interpellatie van de heer H. Schiltz tot de

heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het investeringsprogramma voor de haven van Oostende, blz. 1860
Sprekers : de heren H. Schiltz, G. Vanleenhove, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1863

Interpellaties (Regl. art. 89) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer H. Schiltz tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het investeringsprogramma voor de haven van Oostende, blz. 1863

Sprekers : de heren L. Hancké, P. Van Grembergen, M. Maertens, G. Vanleenhove, H. Schiltz, A. Denys, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 1870

Interpellatie van de heer E. De Groot tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de onveilige toestand op de Vlaamse wegen in het algemeen en op de A 12 in het bijzonder en de door de minister voorgestelde maatregelen, blz. 1870

Sprekers : de heren E. De Groot, J. Ansoms, M. Bartholomeeussen, L. Van Nieuwenhuysen, H. Candries, H. Van Dienderen, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 1879

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984 - 23 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2 - 24 (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1985 - 23-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2 - 24-A (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Algemene bespreking, blz. 1880

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1880

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1891

Nr. 50 **Donderdag 13 mei 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1905

Actuele vragen (Regl. art. 77)
Actuele vraag van de heer J. De Mol tot

de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de behandeling van beroepen inzake de toepassing van het minidecreet, blz. 1906

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over alternatieven voor de SST-doortocht in Lembeek, blz. 1906

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael c.s. betreffende gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg

- 336 (1992-1993) - Nr. 1

Voorstel van resolutie van de heren J. Ulburghs en J. Sleenckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen

- 337 (1992-1993) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1907

Actuele vragen (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de medewerking van de BRTN aan audio-visuele opsporingsalternatieven, blz. 1907

Actuele vraag van de heer P. Hostekint tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het analfabetisme in het BSO en het beroepsonderwijs, blz. 1909

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het eventuele ontslag van de schoonmaaksters van het ministerie, blz. 1910

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over financiële discriminatie van sommige gehandicapte kinderen, blz. 1912

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de jongeren die niet meer in het Vlaams Fonds ingeschreven kunnen worden, blz. 1914

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de technologiebeurs FTI '93, blz. 1914

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de culturele ambassadeurs

Actuele vraag van de heer P. Dewael tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opmerkingen van de culturele ambassadeurs, blz. 1915

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de financiële eisen van de voorzitter van de Brusselse Executieve, blz. 1918

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gesprek met de voorzitter van de Brusselse Executieve, blz. 1919

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over eventuele belangenvermenging van de voorzitter van de raad van bestuur van de groep Begemann, voorzitter van de raad van bestuur van KS en van de Boelwerf Vlaanderen, blz. 1919

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector

Actuele interpellatie van de heer L. Pierco tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de aanhoudende staking van de opvoeders, blz. 1921

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1921

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector

Actuele interpellatie van de heer L. Pierco tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de aanhoudende staking van de opvoeders, blz. 1921

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren E. Van Rompuy, L. Pierco, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren J. Peeters, E. Van Vaerenbergh, mi-

nister W. Demeester-De Meyer, minister-president L. Van den Brande

Voorstel van resolutie van de heer P. Dewael c.s. betreffende gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg

— 336 (1992-1993) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1931
Sprekers : de heren P. Dewael, J. Vandeurzen, L. Hancké, minister T. Kelchtermans

Voorstel van resolutie van de heren J. Ulburghs en J. Sleecx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen

— 337 (1992-1993) - Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 1933
Sprekers : de heren J. Ulburghs, J. Sleecx, F. Wymeersch, M. Didden, A. Denys, H. Olaerts, G. Bossuyt, minister-president L. Van den Brande

Hoofdelijke stemming, blz. 1935

Sprekers : de heren F. Dewinter, P. Van Grembergen, L. Pierco

Voorstel van decreet van de heer F. Dewinter houdende wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw met het oog op de beteugeling van de wildgroei van de islamitische gebedsplaatsen

Stemming over de ontvankelijkheid, blz. 1936

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken inzake de onafhankelijkheid van Vlaanderen

Stemming over de ontvankelijkheid, blz. 1937

Spreker : de heer W. Verreycken

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984

— 23 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
24 (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1937

Spreker : de heer W. Goossens

Ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1985

— 23-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 24-A (BZ 1992) - Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 1938

Motie van aanbeveling van mevrouw S. Creyf c.s. tot besluit van de op 27 april 1993 door de heer L. Van Nieuwenhuysen gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over extra steun voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel

— 324 (1992-1993) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1939

Sprekers : mevrouw A.-M. Neyts-Uyttbroeck, de heren J. Sleecx, A. De Boeck, mevrouw S. Creyf, minister L. Van den Bossche

Interpellaties (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer M. Cordeel tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de afwerking van het Sigma-plan, blz. 1942

Sprekers : de heren M. Cordeel, J. De Meyer, H. Candries, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer S. Platteau tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gemeentelijke v.z.w.'s, blz. 1946

Sprekers : de heren S. Platteau, P. Tant, J. Tavernier, J. Taylor, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer L. Appeltans tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de mogelijke netoverschrijdende fusies in het kader van de herstructurering van het HOBV, blz. 1953

Sprekers : de heren L. Appeltans, A. Denys, P. Van Grembergen, J. Tavernier, minister L. Van den Bossche

Met redenen omklede motie, blz. 1964

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming

Intrekking, blz. 1965

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden over veldproeven met genetisch gemodificeerde planten, blz. 1965

Sprekers : de heer L. Barbé, mevrouw T. Merckx-Van Goey, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1972

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 1973

Nr. 51 **Dinsdag 25 mei 1993**

Berichten van verhindering, blz. 1979

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1979

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing. blz. 1979

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing. blz. 1979

Verslagen

Indiening, blz. 1980

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 1980

Ministerieel besluit

Indiening en verwijzing, blz. 1980

Kennisgeving van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1980

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 1980

Voorstel van decreet van de heer H. Lauwers, mevrouw A. Leysen en de heren L. Peeters en M. Van Peel houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid — 226 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking, blz. 1980

Sprekers : de heren P. Hostekint, M. Van Peel, W. Verreycken, L. Peeters, L. Barbé, A. Denys, mevrouw A. Leysen, de heer H. Lauwers, minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1995

Interpellaties (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de politisering van de regionale televisie, blz. 1999

Sprekers : de heren A. Denys, J. Van Hauthem, H. Van Dienderen, L. Hancké, P. Chevalier, minister H. Weckx

Met redenen omklede motie, blz. 2008

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de belangstelling van de jeugd voor de politiek, blz. 2008

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, L. Peeters, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2010

Nr. 52 Woensdag 26 mei 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2011

Interpellaties (Regl. art. 89)

Interpellatie van mevrouw A. Leysen tot

de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het stelsel van de studietoelagen, blz. 2011

Sprekers : mevrouw A. Leysen, de heer I. Verleyen, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer J. De Meyer tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het spijbelen en de controle op de leerplicht, blz. 2015

Sprekers : de heer J. De Meyer, minister L. Van den Bossche

Interpellatie van de heer R. Swinnen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de verlenging van de steunprogramma's voor het Hageland, blz. 2017

Sprekers : de heer R. Swinnen, mevrouw T. Merckx-Van Goey, minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer H. Brouns tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het beleid van de Vlaamse regering inzake natuurgebieden, blz. 2019

Sprekers : de heer H. Brouns, mevrouw V. Dua, minister N. De Batselier

Interpellatie van de heer M. Verwilghen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het drinkwaterbeleid en het mogelijk betrekken van de drinkwatermaatschappijen en de privé-sector bij de uitwerking ervan, blz. 2025

Sprekers : de heren M. Verwilghen, M. Olivier, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2030

Nr. 53 Woensdag 26 mei 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 2031

Interpellaties (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over een definitieve evaluatie betreffende het Investeringsfonds, blz. 2031

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, minister T. Kelchtermans

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimte-

lijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, en de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatsvorming, over mogelijke maatregelen ter bevordering van het gebruik van de fiets, blz. 2033

Sprekers : de heer H. Van Dienderen, minister T. Kelchtermans, minister J. Sauwens

Met redenen omklede motie, blz. 2040

Interpellatie van de heer S. Platteau tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gemeentelijke opcentiemen op de vennootschapsbelastingen, blz. 2040

Sprekers : de heren S. Platteau, M. Van der Poorten, C. Lisabeth, minister T. Kelchtermans

Met redenen omklede motie, blz. 2046

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2046

Nr. 54 Donderdag 27 mei 1993

Berichten van verhindering, blz. 2047

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer D. Ramoudt tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de integratie van een Vlaams toerismebureau in het Vlaams cultureel centrum De Brakke Grond, blz. 2048

Actuele vraag van de heer H. Olaerts tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de werkbeurzen voor auteurs, blz. 2049

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de beslissing van het Bloso om geen subsidies meer toe te kennen aan het BOIC, blz. 2050

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over Nederlands- en Franstalige brochures bij de milieubox in Herne, blz. 2051

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over het zogenaamde ultimatum aan de stakende opvoeders, blz. 2052

Actuele vraag van de heer P. Breyne tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huis-

vesting, over de aanwerving van nieuwe commissarissen om de toewijzing van sociale woningen te controleren
Actuele vraag van mevrouw M. Dillen tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over diens verklaringen betreffende de tussenkomsten bij de toewijzing van sociale woningen, blz. 2053

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de aanvraag van de IWVA te Koksijde tot het bekomen van een uitbatingvergunning voor diepgrondwaterwinning in het natuurreservaat Doornpanne, blz. 2055

Actuele vraag van de heer J. Caubergs tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de blokkering van de sociale huisvestingsprojecten in Limburg, blz. 2055

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over het afschaffen van een reeks weekenddiensten door De Lijn, blz. 2057

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, P. Breyne, minister Sauwens

Met redenen omklede motie, blz. 2062

Actuele interpellatie van de heer E. Schuermans tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over mogelijk bijkomende financiële middelen voor de VDAB, blz. 2062

Sprekers : de heren E. Schuermans, J. Geysels, minister L. Detiège

Voorstel van decreet van de heer H. Lauwers, mevrouw A. Leysen en de heren L.

Peeters en M. Van Peel houdende subsidiëring van gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid
— **226** (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 2065

Sprekers : de heren E. Flamant, L. Pierco, F. Dewinter, S. Platteau

Met redenen omklede motie van de heren G. Vanleenhove, A. Denys, L. Hancké, H. Candries en M. Maertens c.s. tot besluit van de op 13 mei 1993 door de heer H. Schiltz gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het investeringsprogramma voor de haven van Oostende
— **340** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2066

Met redenen omklede motie van de heer E. De Groot c.s. tot besluit van de op 13 mei 1993 door de heer E. De Groot gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, Welzijn en Gezin, over de onveilige toestand op de Vlaamse wegen in het algemeen en op de A 12 in het bijzonder en de door de minister voorgestelde maatregelen
— 341 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2067

Sprekers : de heren H. Van Dienderen, E. De Groot

Met redenen omklede motie van de heer H. Van Dienderen tot besluit van de op 13 mei 1993 door de heer E. De Groot gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de onveilige toestand op de Vlaamse wegen in het algemeen en op de A 12 in het bijzonder en de door de minister voorgestelde maatregelen
— **339** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2069

Met redenen omklede motie van de heren A. Denys en J. Tavernier tot besluit van de op 13 mei 1993 door de heer L. Appeltans gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de mogelijke netoverschrijdende fusies in het kader van de herstructurering van het HOBU
— **343** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2070

Spreker : de heer A. Denys

Met redenen omklede motie van mevrouw M. Vogels tot besluit van de op 13 mei 1993 door mevrouw M. Vogels en de heer L. Pierco gehouden actuele interpellaties tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, respectievelijk over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector en over de aanhoudende staking van de opvoeders
— **347** (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2071

Sprekers : mevrouw M. Vogels, de heren L. Pierco, A. Denys

Actuele interpellaties (Regl. art. 77) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over een voorstel om het gewestplan Oudenaarde in herziening te stellen, blz. 2074

Sprekers : de heren J. De Mol, P. Tant, G. Bossuyt, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2079

50e vergadering

Donderdag 13 mei 1993
Middagvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

– *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

AANWEZIG

M. Aelvoet, G. Annemans, J. Ansons, G. Anthuenis, L. Appeltans, A. Arts, E. Baldewijns, L. Barbé, M. Bartholomeeussen, P. Berben, E. Beysen, R. Bosman, G. Bossuyt, M. Bourgeois, P. Breyne, L. Bril, H. Brouns, X. Buisseret, H. Candries, M. Capoen, G. Cardoen, J. Caubergs, J. Caudron, F. Cauwenberghs, P. Chevalier, M. Colla, M. Cordeel, H. Coveliers, S. Creyf, R. Daems, N. De Batselier, A. De Boeck, J. De Bremaeker, S. De Clerck, H. De Croo, E. De Groot, P. De Keersmaecker, A. De Maght-Aelbrecht, F. De Man, W. Demeester-De Meyer, J. Demeulenaere, J. De Meyer, J. De Mol, W. Demuyt, A. Denys, J. De Roo, J. De Seranno, P. Desmet, L. Detiège, J. Devolder, P. Dewael, F. Dewinter, M. Didden, F. Dielens, L. Dierickx, M. Dillen, V. Dua, J. Dupré, J. Eeman, M. Eyskens, J. Gabriels, G. Geens, J. Geysels, F. Ghesquière, A. Gijsbrechts-Horckmans, W. Goossens, L. Goutry, L.

Hancké, P. Hostekint, T. Kelchtermans, A. Kempinaire, H. Lauwers, J. Laverge, J. Leclercq, J. Leduc, A. Leysen, M. Logist, M. Maertens, H. Marsoul, L. Martens, T. Merckx-Van Goey, G. Moens, C. Moors, L. Nelis-Van Liedekerke, A.-M. Neyts-Uytbroeck, H. Olaerts, M. Olivier, J. Peeters, L. Peeters, W. Peeters, L. Pierco, E. Pinoie, K. Pinxten, S. Platteau, R. Raes, D. Ramoudt, J. Sauwens, H. Schiltz, E. Schuermans, J. Sleenckx, J. Spinnewyn, F. Swaelen, G. Swennen, R. Swinnen, W. Taelman, P. Tant, J. Tavernier, J. Taylor, M. Tyberghien-vandenbusche, L. Ulburghs, J. Vande Lanotte, L. Van den Bossche, L. Van den Brande, F. Vandenbroucke, B. Vandendriessche, F. Van den Eynde, D. Van der Maelen, M. Van der Poorten, J. Van der Sande, J. Vandeurzen, H. Van Dienderen, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, J. Van Hauthem, J. Van Hecke, R. Van Hooland, M. Van houtte, E. Vankeirsbilck, G. Vanleenhove, R. Vanlerberghe, J. Van Looy, D. Van Mechelen, L. Van Nieuwenhuysen, K. Van Overmeire, T. Van Parys, M. Van Peel, R. Van Rompaey, E. Van Rompuy, E. Van Vaerenbergh, L. Vanvelthoven, R. Van Wallegem, V. Vautmans, F. Vergote, G. Verhofstadt, I. Verleyen, A. Verlinden, G. Vermassen, F. Vermeiren, W. Verreycken, M. Vogels, H. Weckx, J. Weyts, R. Wierinckx, F. Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

W. De Vlieghe, A. Schellens, L. Standaert, J. Timmermans : gezondheidsredenen ;

E. Derycke, L. Maximus, F. Sarens, W. Seeuws, H. Suykerbuyk, J. Valkeniers, : buitenslands ;

E. Flamant, J. Lenssens, C. Lisabeth, M. Verwilghen, : ambtsverplichtingen ;

R. Deswaene, R. Landuyt, H. Van Wambeke, : familieverplichtingen.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

V. Anciaux, A. Bourgeois, J. Buchmann, W. Claes, W. Cortois, J. Decorte, J.-L. Dehaene, P. Deprez, R. De Wulf, W. Martens, L. Monset, J. Pede, M. Smet, L. Tobback, A. Van Aperen, J.-P. Van Rossem, F. Willockx

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer J. De Mol tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de behandeling van beroepen inzake de toepassing van het minidecreet

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Mol tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de behandeling van beroepen inzake de toepassing van het minidecreet.

De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor de Ruimtelijke Ordening heeft twee decreten goedgekeurd met betrekking tot de wijziging van het minidecreet van 1984. Deze wijziging zal in de openbare vergadering worden behandeld en zal dan eventueel worden goedgekeurd.

Bij de minister werden een aantal beroepen ingediend terwijl tevens een aantal dossiers in eerste aanleg worden behandeld en waarbij een beroep wordt gedaan op het uitzonderingsdecreet van 1984.

In september 1992 heeft de minister uitdrukkelijk verklaard dat het opheffen van het minidecreet de bedoeling heeft de open ruimte te beschermen. In het licht van deze verklaring kan men zich afvragen waarom men zich dan nog steeds blijft beroepen op het bestaande minidecreet, dat geen recht is tot het bekomen van vergunningen, doch slechts een uitzonderingsdecreet.

Dit geldt in het bijzonder voor het gekende dossier Eurantex, waarbij de eerste procedure van het minidecreet werd geweigerd en thans reeds een tweede procedure aan de gang is. De minister heeft er bij de gemachtigde ambtenaar op aangedrongen om hiertegen in beroep te gaan. Hij heeft vervolgens een commissie van wijzen aangesteld, die het dossier

verder moet onderzoeken. Blijkens het advies van deze commissie zal binnenkort worden beslist over het minidecreet.

Ik herinner de minister eraan dat hij in februari 1992 uitdrukkelijk heeft gezegd dat hij nauwgezet zal toezien op de toepassing van het minidecreet in dit dossier. Terloops vermeld ik dat het minidecreet in dit dossier niet van toepassing is.

Is het juist dat er een commissie van wijzen werd aangesteld en hoe is zij samengesteld ?

Wat was de strekking en de aard van het advies dat door deze commissie werd uitgebracht ?

Aangezien de voorganger van de minister, de vorige gemachtigde ambtenaar en de huidige gemachtigde ambtenaar telkens beroep hebben aangekend, kan men zich afvragen of men nog een gunstig advies kan uitbrengen op basis van een decreet dat zal worden vervangen.

Zal de minister in de toekomst de bestaande beroepen op basis van het minidecreet, dat vatbaar is verklaard voor wijziging en dat de open ruimte aantast, als uitzonderingsbepalingen behandelen en prioriteit toekennen aan de open ruimte ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, er werden eigenlijk twee vragen gesteld : de eerste vraag is van algemene aard en de tweede vraag betreft een concreet dossier, dat weliswaar als voorbeeld kan gelden voor vele andere.

In de commissie voor de Ruimtelijke Ordening werd inderdaad beslist dat het minidecreet zal worden afgeschaft. De Vlaamse Raad zal zich hierover zeer binnenkort trouwens in openbare vergadering kunnen uitspreken.

De beroepen tussentijds kunnen in overeenstemming met de thans geldende procedure volgens een strikte interpretatie van het minidecreet verder worden afgehandeld. In het ver-

leden heb ik de gemachtigde ambtenaren er trouwens op gewezen dat deze procedure strikt moest worden gevolgd.

Inzake het dossier Eurantex werd een commissie van wijzen aangesteld omdat er discussie bestond over de strikte interpretatie van het minidecreet. Deze commissie geeft in haar advies niet rechtstreeks uitsluitel omtrent de onmogelijkheid om het decreet toe te passen op dit concrete dossier. Gezien de omvang van het dossier, adviseren zij om tot een normale procedure over te gaan en de wijziging van het gewestplan als middel te gebruiken om een inhoudelijke oplossing te vinden voor de vraag die aan de basis ligt van dit dossier.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over alternatieven voor de SST-doortocht in Lembeek

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Dielens tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijk ke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over alternatieven voor de SST-doortocht in Lembeek.

De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, mijn vraag betreft andermaal de SST-doorgang te Lembeek. Momenteel zijn er met betrekking tot Lembeek ongeveer 1.400 bezwaarschriften binnengekomen. Dit betekent dat ongeveer 6.000 inwoners heel nauw bij deze problematiek zijn betrokken. De Executieve zal eerst-daags een beslissing moeten nemen in dit delicate dossier.

Mijnheer de minister, u heeft steeds

Dielens

gesteld dat u bij de beslissing bleef van de vorige regering tenzij er nieuwe elementen waren. Ik heb reeds enkele malen gevraagd of het financiële aspect een nieuw element is. Zonder hierop positief of negatief te antwoorden, zei u dat dit mogelijk is.

In dit land worden er blijkbaar twee maten en twee gewichten gebruikt. Enerzijds verkiest het Vlaamse Gewest deze tunneloplossing maar de NMBS vindt dat deze 1 tot 2 miljard frank niet door de beugel kunnen. Anderzijds kost de tunnel tussen het Schumanplein en Josaphat meer dan 6 miljard frank. Hoewel het Brusselse Gewest niet van deze tunnel wil weten, wenst de NMBS dit plan te realiseren. Hieruit blijkt toch duidelijk dat het financiële aspect in dit land op een eigenaardige manier wordt gehanteerd.

Mijnheer de minister, werden alle alternatieven wel degelijk nagekeken ?

De overdekte sleufoplossing, die veel goedkoper en sneller zou zijn, werd door de NMBS nooit grondig bestudeerd. Kunt u, vooraleer de knoop definitief wordt doorgemaakt ten minste vragen dat ook dit alternatief wordt bekeken ?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik kom niet terug op hetgeen vroeger reeds werd gezegd betreffende deze problematiek. De Vlaamse regering was voorstander van een ondertunneling op basis van de thans gekende elementen. Deze zinsnede vroeg enig onderzoek in verband met nieuwe elementen.

De NMBS heeft ter zake aan een aantal burgemeesters uitleg gegeven en haar voorstel herhaald. Een tunneloplossing was voor de maatschappij duidelijk niet bespreekbaar. Daarenboven heb ik vernomen — en ik geef dit te uwer informatie — dat een ondertunneling in Lembeek voor een aantal andere burgemeesters voldoende aanleiding was om hetzij een aantal desiderata opnieuw in bespre-

king te brengen, hetzij deze oplossing als precedent te beschouwen. Er was afgesproken dat de NMBS een bouw-aanvraag zou neerleggen. Aangezien er een milieueffectrapport bij betrokken was, werd daarna overeengekomen om een openbaar onderzoek te organiseren.

In de tweede helft van juni zou de Vlaamse regering normaal de definitieve beslissing moeten nemen. De Vlaamse regering zal dus uiteindelijk oordelen of de voorgelegde bouwvergunningaanvraag — rekening houdend met de resultaten van het openbaar onderzoek en met de beslissingen die ter zake in het verleden werden genomen — van dien aard is dat er over deze bouw-aanvraag kan worden beslist.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens : Mijnheer de minister, u heeft niet vermeld of al dan niet zou worden overgegaan tot het bekijken van de alternatieven die ik heb aangehaald, zijnde de overdekte sleuf, die een goedkopere en snellere oplossing zou zijn.

Minister T. Kelchtermans : De bouw-aanvraag die voorligt met de daarbij horende milieueffectrapportering maakt geen ruimte vrij voor mogelijke alternatieven. Er is een concreet bouw-dossier dat ter beslissing zal worden voorgelegd. De Vlaamse regering is de instantie die de bouw-aanvraag onder bepaalde voorwaarden al of niet dient in te willigen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer P. Dewael c.s. betreffende gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg — 336 (1992-1993) — Nr. 1.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren J. Ulburghs en J.

Sleeckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen — 337 (1992-1993) — Nr. 1.

Voorstel tot spoedbehandeling.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik heb een voorstel van resolutie ingediend om tot een moratorium te komen inzake de gewestplanwijziging met het oog op het Fenixproject. De tekst is gedrukt en rondgedeeld, en ik wil dan ook de urgentie daarvan bepleiten.

De voorzitter : Dames en heren, de heer Dewael heeft de spoedbehandeling gevraagd van het voorstel van resolutie van de heer Dewael c.s. betreffende gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg.

De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, collega Sleeckx en ikzelf willen ook een moratorium vragen over het openhouden van de mijn van Beringen.

De voorzitter : Dames en heren, de heer Ulburghs heeft de spoedbehandeling gevraagd van het voorstel van resolutie van de heren Ulburghs en Sleeckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art 77)
(Voortzetting)

Actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de medewerking van de BRTN aan audio-visuele opsporingsalternatieven

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer H. Coveliers tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de medewerking van de BRTN aan audio-visuele opsporingsalternatieven.

Voorzitter

De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de minister, met het advies van de hooggeleerde professoren in het achterhoofd ga ik niet vragen de programmatie van BRTN te beïnvloeden. De enige bedoeling van mijn vraag is om enige informatie omtrent enige motieven te bekomen.

Er is in het jongste nummer van *Politea*, een Belgisch politievaktijdschrift, een merkwaardig artikel verschenen van Willy Bruggeman, kolonel bij de rijkswacht, hopelijk binnenkort ook adjunct-directeur bij Euro-pol – waarin hij programma's zoals Opsporing Verzocht, Crime-Watch en Aktenzeichen XY Ungelöst bespreekt. Hij stelt vast dat de politiediensten op jaarbasis ongeveer 20 procent van de geregistreerde misdrijven oplossen, terwijl men als respons op deze programma's zeer veel waardevolle informatie krijgt. Globaal genomen kan men van alle onopgeloste zaken die op de televisie worden getoond 1 op 3 zaken oplossen dankzij de tips die worden gegeven.

Het lijkt mijns inziens een aanvaardbare theorie in de criminologie dat men bij het opsporen van misdrijven, als de daders niet op heterdaad kunnen worden betrapt, eigenlijk in grote mate is aangewezen op de informatie uit het publiek. Programma's zoals Opsporing Verzocht dragen ten eerste bij tot het bekomen van informatie uit het publiek en ten tweede geven ze eigenlijk ook een preventieve boodschap aan degenen die eventueel het slachtoffer zouden kunnen worden van misdrijven.

Er zijn aan de andere kant ook theorieën, zoals van de heer Zachert, het hoofd van het Bundeskriminalamt, die stellen dat men de misdaad op deze manier uitlegt aan potentiële normovertreders. Er kan echter niet worden ontkend dat men via dit medium zeer waardevolle tips krijgt en tot oplossingen komt.

Volgens de heer Bruggeman is dit een taak van de openbare omroep,

maar als men de BRTN contacteert is die niet geïnteresseerd.

Men nam ook contact op met de commerciële zender VTM, die het programma wel in de zendtijd wil opnemen, maar daarbij op tegenwerking stuit van de procureurs-generaal en de politiediensten. Hun medewerking is evenwel essentieel en daarom diende ik ook in de Kamer een interpellatieverzoek aan de minister van Justitie in. Ik begrijp dat het daar alsnog werd uitgesteld, vanwege meer dringende problemen waarmee de minister werd geconfronteerd.

Ik ben ervan overtuigd dat dit soort programma's een snellere oplossing en afhandeling van misdrijven in de hand werkt en dat het subjectieve onveiligheidsgevoel er gunstig door zou worden beïnvloed. Dit onveiligheidsgevoel kan onmogelijk door middel van objectieve elementen worden weggewerkt, vooral wanneer het op politiek vlak dan ook nog wordt uitgebuit door bepaalde partijen. Het gaat er mij niet om dat u de BRTN verplicht dit programma te produceren, maar ik wil weten waarom er geen interesse voor bestaat bij de nationale zender. Zijn er onvoldoende middelen beschikbaar of vindt men dat het geen enkel openbaar nut heeft een opsporingsprogramma op de buis te brengen? Verder lijkt het mij interessant na te gaan of er statistieken voorhanden zijn inzake de resultaten van de opsporingsberichten die de BRTN uitzendt op verzoek van het commissariaat-generaal van de gerechtelijke politie als een onderzoeksrechter weer eens met een ongeïdentificeerd lijk zit opgescheept.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx : De heer Coveliers merkte aanvankelijk al op dat de BRTN volledig autonoom over de programmering beslist en ik probeer dit ook zo veel mogelijk te respecteren. Het is een goede regeling en ik zie dan ook geen reden om mij daarin te mengen.

Ruime tijd geleden informeerde ik bij de BRTN naar eventuele discussies inzake audiovisuele opsporingsalter-

natieven. Er werd inderdaad een grondig onderzoek ingesteld en op de verschillende beleidsniveaus werd de mogelijkheid overwogen. Nadat men zorgvuldig de voor- en nadelen had afgewogen, zag men uiteindelijk van dit idee af. De BRTN heeft trouwens verscheidene politiediensten geraadpleegd, maar zowel de gerechtelijke politie als de rijkswacht stonden nogal weigerachtig tegenover dit soort programma's. Dit is toch wat ik vernam van de BRTN-verantwoordelijke die mij hierover te woord stond.

Rekening houdend met de autonomie van de BRTN inzake programmering, kan ik vanuit een persoonlijk standpunt wel instemmen met deze visie. Het is ongetwijfeld positief als een politiedossier kan worden heropend op basis van gegevens die tijdens een opsporingsprogramma aan het licht komen. Moeilijker wordt het als wij het causaal verband willen vinden tussen het heropenen van een dossier en het effectieve afronden van een onderzoek. Werd de zaak echt opgelost dankzij de tips die naar aanleiding van het programma binnenliepen, of gaat het hier om andere toevalligheden die het verloop hebben bepaald?

Er zijn volgens mij meer nadelen aan verbonden dan voordelen. Door de tips die worden gegeven, raken heel wat kijkers verontrust die met de zaak absoluut niets te maken hebben. Wij moeten dus ook het ethische probleem dat zich hier stelt, afwegen tegen de behaalde resultaten. De medewerking van de gerechtelijke en andere politiediensten is evenwel ontoeschaanbaar. De BRTN verzekert mij dat bij de laatste discussie terzake, nu meer dan een jaar geleden, er vanuit de politiediensten geen enkele impuls kwam om die richting in te slaan.

Vervolgens kom ik tot de vraag over de statistieken. Het is voor de BRTN onmogelijk deze statistieken te geven. De betrokken diensten delen de resultaten niet mee. De BRTN is niet op de hoogte van het gevolg dat aan de opsporingsberichten is gegeven en beschikt dus niet over de gegevens om op dergelijk vragen te antwoorden. Andere instellingen hebben deze gegevens wel.

De voorzitter : De heer Coveliers heeft het woord.

De heer H. Coveliers : Mijnheer de voorzitter, sta mij toe twee korte opmerkingen te maken.

Rekening houdend met de politiecul- tuur waarover wij op het ogeblik be- schikken, is het logisch dat de Bel- gische politiediensten weigerachtig staan tegenover dergelijke program- ma's. Dit is een probleem op federaal vlak. Ik zal op dit niveau dan ook een interpellatie indienen, ten einde een evolutie teweeg te brengen.

Mijnheer de minister, het tweede ar- gument lijkt mij onjuist. Er wordt be- weerd dat het, zij het gefigureerd to- nen van misdrijven ten einde de da- der op te sporen, het gevoel van on- veiligheid bij de kijker verhoogt om- dat de dader op het ogenblik van de uitzending niet "is gekend. Dit bete- kent dat er geen enkel programma meer mag worden vertoond waarin de dader niet wordt gevat en berecht. Ook een fictief scenario of een fictie- ve film of reeks, bijvoorbeeld het zeer degelijke feuilleton Hill Street Blues, zou aanleiding geven tot een verhoging van het gevoel van onvei- ligheid. Dat betwijfel ik.

De voorzitter : Het incident is geslo- ten.

Actuele vraag van de heer P. Hoste- kint tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het analfabetisme in het BSO en het beroeps- onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de ac- tuele vraag van de heer Hostekint tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtena- renzaken, over het analfabetisme in het BSO en het beroepsonderwijs.

De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, col- lega's, het kan niet worden ontkend

dat de minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken in zijn korte ambtsperiode een actief en dyna- misch beleid heeft gevoerd, zij het soms op een controversiële manier, wat in bepaalde gevallen de kwaliteit van het debat ten goede is gekomen.

Wat echter opvalt, is dat de onder- wijsdiscussies in Vlaanderen meestal worden gevoerd rond het hoger on- derwijs, het secundair onderwijs en in mindere mate rond het basisonder- wijs, terwijl er aan het buitengewoon onderwijs nauwelijks aandacht wordt besteed.

Het buitengewoon onderwijs ligt mij nauw aan het hart, in de eerste plaats omwille van de kinderen en de jonge- ren die er schoollopen en die zich door hun handicap in een zwakke po- sitie bevinden, maar ook omdat ik uit ervaring weet dat het personeel in dat type van onderwijs keihard werkt, vaak in moeilijke omstandigheden.

Een recent onderzoek naar de om- vang van het analfabetisme bij de Vlaamse schoolgaande jongeren dat in opdracht van de minister aan de VUB werd uitgevoerd, heeft tot nog- al onthutsende resultaten geleid.

Ongeveer 30 percent van de 14- tot 16-jarigen in het beroeps- en het bui- tengewoon secundair onderwijs vol- doet niet aan het criterium van mini- male geletterdheid. Dit betekent het niveau van lezen en schrijven na het derde leerjaar in het basisonderwijs.

Wegens de niveaoverschillen moeten de resultaten van het buitengewoon onderwijs worden gerelativeerd, maar mijns inziens zijn zij toch alar- merend.

Het buitengewoon onderwijs is in het verleden al enkele keren het voor- werp geweest van besparingsmaat- regelen zodat een inhaalbeweging wen- selijk lijkt. De discussie omtrent de zogenaamde eindtermen die in het la- ger onderwijs zullen worden gevoerd, krijgt door deze studie een extra di- mension. Vooral het belang van het leren lezen, schrijven en rekenen kan niet voldoende worden benadrukt. Ik kan alleen maar hopen dat ook in het beroepsonderwijs en in het buitenge-

woon onderwijs eenzelfde aandacht aan deze aspecten wordt gegeven.

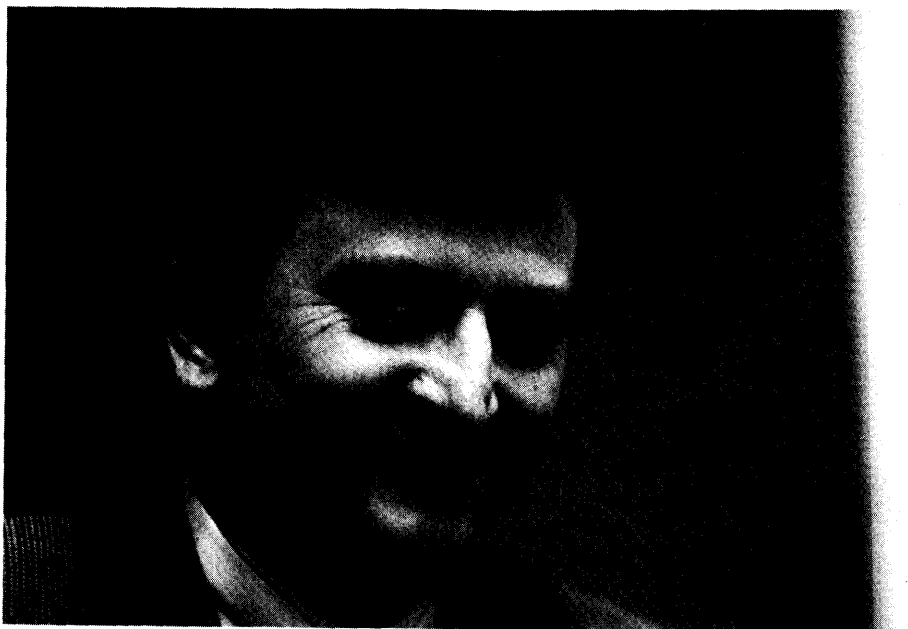
In verband met de studie uitgevoerd door de VUB wil ik de minister twee vragen stellen.

Ten eerste, had u met de opdracht voor het maken van deze studie een specifieke bedoeling ?

Ten tweede, neemt u zich voor om op korte termijn maatregelen te ne- men om het verrassend hoge aantal analfabeten in het beroepsonderwijs en in het buitengewoon secundair on- derwijs terug te dringen ?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijn- heer de voorzitter, de opdracht tot onderzoek werd gegeven door mijn voorganger, wijlen Daniël Coens in 1990, wat overigens het internatio- naal jaar van het analfabetisme was. Toen werd er voortdurend en alom gezegd, enerzijds dat er veel analfa- beten zouden zijn en anderzijds dat er geen exacte cijfers over bestaan. Het onderzoek moest aantonen hoe groot de risicogroep met betrekking tot analfabetisme in onze samenle- ving is. Vooraf moet ik zeggen dat het onderzoek van Ponjaert een reeks nadelen vertoont en dat de re- sultaten sterk moeten worden gerela- tiveerd of minstens in de juiste con- text moeten worden geplaatst. Eén van de grote elementen is dat wat wij onder analfabetisme verstaan niet het begrip analfabetisme is dat wordt ge- hanteerd door Ponjaert, Hetzelfde woord staat voor twee verschillende inhouden. Rit geeft aanleiding tot het verkeerd begrijpen van de studie. Re gehanteerde definitie in de studie is de definitie van de Unesco : Het functioneel analfabetisme is het ver- mogen om geschreven en gedrukte teksten op zodanige wijze te begrip- pen dat men in de maatschappij kan participeren om tot een optimale zelfrealisatie te komen. Einde citaat. Dit is een definitie die inhoudelijk veel zwaarder weegt dan deze die in het dagdagelijkse taalgebruik wordt gehanteerd. Daar wordt onder anal- fabeten verstaan personen die niet le- zen, noch schrijven kunnen. Rat is

CVP-Raadslid John Taylor ondervroeg minister Luc Van den Bossche (SP), bevoegd voor Ambtenarenzaken, over een eventueel ontslag van de schoonmaaksters van het ministerie

iets heel anders. Over de definitie van analfabetisme gehanteerd door Ponjaert is veel discussie mogelijk. Meestal wordt overigens algemener gesteld dat functioneel analfabetisme betekent dat men de nodige vaardigheden mist om te functioneren in de maatschappij. Dat betekent dat het resultaat in mensentaal als volgt moet worden beschouwd : x percent mist het geheel van vaardigheden om volwaardig te kunnen functioneren in de maatschappij. Dat is in feite de boodschap Ponjaert. Overigens wordt algemeen erkend dat analfabetisme moeilijk meetbaar is. Er zijn geen internationaal erkende wetenschappelijke criteria. Het onderzoek zelf, hoe verdientelijk ook, vertrekt vanuit één invalshoek. Er zijn er andere mogelijk.

De definitie werd in het onderzoek zeer strikt geïnterpreteerd door te focussen op de lees- en schrijfvaardigheden die dan bovendien nog op een schoolse wijze werden getest. De schoolse norm van het derde studiejaar werd gebruikt om vast te stellen

of iemand al dan niet analfabeet is. De vraag kan trouwens worden gesteld of deze norm niet te hoog ligt. Ik weet best dat in de Angelsaksische landen deze norm wordt aangehouden. Ik twijfel er echter aan of deze kan worden vertaald naar onze onderwijssystemen. Ik wil erop wijzen dat de eindtermen die u zelf in uw vraag hebt aangehaald voor het basisonderwijs pas in de volgende maanden zullen worden vastgelegd en dat er nog heel wat discussie over zal worden gevoerd vooraleer de vastlegging gebeurt.

Ik heb nog enkele andere methodische bedenkingen. De afgenomen testen maakten gebruik van een eerder abstract taalgebruik met té weinig concrete opdrachten. Sommige teksten werden in de klas afgenomen. Er is geweten dat de sfeer in dergelijke klaslokalen niet aanzet tot extra inspanning maar wel om er met de klak naar te slaan.

Statistisch gezien is een extrapolatie van de cijfers bovendien helemaal uit

den boze. De leerlingen uit het buitengewoon onderwijs en het beroeps-onderwijs zijn een geselecteerde groep en de omvang van de steekproef is hoe dan ook te klein.

Op uw tweede vraag kan ik kort zijn. Op dit ogenblik heb ik alleen opdracht gegeven tot een nieuw onderzoek om de ware omvang van het analfabetisme in Vlaanderen te meten. Er worden onder andere vragen gesteld naar de aard, de oorzaken, de effecten, de beleving ervan en de educatieve behoeften die eruit voortvloeien.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het eventuele ontslag van de schoonmaaksters van het ministerie

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer J. Taylor tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het eventuele ontslag van de schoonmaaksters van het ministerie.

De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, volgens bepaalde berichten dreigt er eind mei een ontslag voor de schoonmaaksters in dienst van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Dit zou het gevolg zijn van een studie die de minister heeft laten uitvoeren door een extern bureau. In deze studie zou men tot de conclusie zijn gekomen dat het werken met eigen schoonmaaksters inefficiënt is en dat zij ook massaal ziek zouden zijn. Volgens dit onderzoek zou schoonmaken bovendien niet behoren tot een essentiële opdracht van de Vlaamse Gemeenschap. Dezelfde opmerking kan echter ook gemaakt worden over heel wat logistiek personeel.

Taylor

In het onderzoek zou men voorstellen om de schoonmaaksters te ontslaan of te laten afvloeien en voor de schoonmaak een beroep te doen op externe ondernemingen. Ik dacht dat deze zaak ook moet worden gezien in het kader van de tewerkstellingsproblematiek en de werkloosheid. Slechts enkele weken geleden hebben we hier nog een debat gevoerd over de tewerkstelling. Zeker in verband met risicogroepen zoals ongeschoolden vroeg ik mij af of ook de Vlaamse Gemeenschap daarin toch geen taak heeft te vervullen.

Om die reden had ik een aantal vragen voor de minister van Ambtenarenzaken. Is het juist dat de minister van plan is de schoonmaaksters van de Vlaamse Gemeenschap te ontslaan en de schoonmaak uit te besteden aan een privé-firma? Over hoeveel mensen gaat het hier werkelijk? Is het waar dat het absentisme bij deze categorie groter is dan bij andere categorieën van ambtenaren? Waar moet de reden van dit absentisme worden gezocht? Gaat het hier om een gebrek aan motivatie of is het een gevolg van gebrekkig management? Heeft die studie ook betrekking op andere categorieën van laaggeschoolden, bijvoorbeeld telefonisten, arbeidspersoneel, onthaalpersoneel enzovoort. Ten slotte, hoe ziet de minister deze beslissingen in het kader van de „sociale rol die de Vlaamse Gemeenschap heeft te spelen?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, het is juist dat de SEMA-groep van mij een opdracht heeft gekregen om een onderzoek uit te voeren in verband met de administratie logistiek van de Vlaamse Gemeenschap. Dit onderzoek is uitgevoerd van september tot december 1992, is neergelegd en bevat zeven delen. Men heeft het onder andere over het bestuur aankoopbeheer, de dienst restaurant, het onthaal, de telefonie, de schoonmaak — de fameuze rotsdienst —, de huisvesting, het vervoer en de drukkerij.

Uit het rapport blijkt dat het grootste probleem van inefficiëntie zich situeert op het niveau van de dienst Rots, voornamelijk dan nog in de schoonmaakfunctie die heel negatief wordt beoordeeld. De belangrijkste kritieken die de Sema-groep ter zake formuleert, zijn een hoge kost, lage produktiviteit, matige kwaliteit, hoog absentisme en gebrek aan management en know-how. In een slotconclusie, na onderzoek van vier mogelijkheden wordt op basis van efficiëntiecriteria de uitbesteding van de schoonmaakopdracht als de meest aangewezen oplossing geadviseerd.

De doorlichting heeft het dus over een lage produktiviteit tegenover een hoge kostprijs. De kostprijs per uur voor de schoonmaak is wel lager dan de privé-prijs, doch dit voordeel wordt volledig in de schaduw geplaatst door veel lagere schoonmaaknormen en het geringere rendement. Concreet bedraagt de kostprijs per uur voor schoonmaak in eigen beheer 692 frank terwijl dit in de privé-sector 804 frank bedraagt. Het huidige rendement in eigen beheer bedraagt gemiddeld 220 m² per uur terwijl in de privé-sector meestal 400 m² per uur als norm wordt gehanteerd.

Men kan uit de combinatie prijs — rendement besluiten dat de kostprijs per 100 vierkante meter schoon te maken oppervlakte 314 frank bedraagt in eigen beheer en 201 frank in de privé-sector. Dit moet ons niet verwonderen. Uit de beperkte aanbesteding voor de schoonmaak in het Boudewijngebouw is gebleken dat de schoonmaak in eigen beheer op 20,5 miljoen frank geraamd wordt terwijl de kostprijs bij uitbesteding slechts 11 miljoen frank bedraagt.

Ten tweede, het absentisme bij het schoonmaakpersoneel ligt abnormaal hoog. In het ministerie benadert de afwezigheidsgraad de dertig percent terwijl die in de privé-sector ongeveer tien percent lager ligt. Ik betwijfel niet dat dit fenomeen grotendeels te wijten is aan het personeelsprofiel, aan de gebrekkige controle en aan het gemis aan management. Men kan zich echter de vraag stellen of een administratie over die capaciteiten moet intern beschikken. Het is een

feit dat de hoge graad van absentisme correleert met het lage rendement.

Ten derde, de kwaliteit van de schoonmaak is onvoldoende. Er bestaan geen normen noch systematische controles.

Ten vierde, de uurregeling is niet aangepast. Het arbeidsregime is flexibel : men begint te werken tussen 6 en 7 uur. De deeltijdsen beëindigen hun taak tussen 11.30 uur en 12.30 uur, de voltijdsen tussen 14 en 15 uur. Dit betekent dat er slechts een korte periode overschiet om het schoonmaakwerk buiten de diensturen te verrichten. In de privé-sector vallen de werkuren buiten de kantooruren. Dit heeft ook gevolgen voor het rendement.

Ten vijfde, de hoge afwezigheidsgraad wordt uitsluitend opgevangen door een uitbreiding van het personeelsbestand. Wij beschikken niet over een systeem van vliegende hulpkrachten die inspringen bij afwezigheid van hun collega's. Wij doen ook geen beroep op uitzendkrachten.

Ten zesde, de schoonmaaksector is uitgegroeid tot een gespecialiseerde bedrijfstak. Een efficiënt schoonmaakbedrijf vereist een know-how die tot op heden bij de Vlaamse Gemeenschap ontbreekt.

De SEMA-groep heeft 4 systemen onderzocht : een centrale nieuwe organisatie van de activiteiten, een volledige uitbesteding, een uitbesteding van de managementactiviteiten en ten slotte een zelfstandig bedrijf.

De SEMA-groep heeft om louter economische redenen voor het laatste systeem gekozen. Tot op heden heb ik geen definitieve beslissing genomen. Ik heb de vakbonden op een informele bijeenkomst uitgenodigd en hen het SEMA-rapport overhandigd. De vakbonden hebben de kans gekregen het onderzoeksteam te ontmoeten en te bevragen. Het verder overleg is in het slop geraakt omwille van het onbeheerst gedrag van een vakbondsafgevaardigde die het schoonmaakpersoneel probeerde op te ruïen. Deze houding heeft op de verdere onderhandelingen en ge-

Van den Bossche

sprekken hypotheek gelegd. Op dit ogenblik wordt er zelfs niet meer onderhandeld. Desalniettemin blijf ik bereid om de informele gesprekken terug op te nemen, op voorwaarde dat alle vakbonden zich aan de afspraken houden. Indien het gesprek niet opnieuw op gang komt, zal ik in dit dossier een politieke beslissing moeten nemen. Het is duidelijk dat deze beslissing zowel met de economische als met de sociale overwegingen rekening zal houden. Men moet echter kunnen toegeven dat de keuze uit sociale overweging voor een schoonmaakdienst in eigen beheer, hogere kosten met zich mee brengt. Dit betekent dat, bij burgerlijke sociaal geïnspireerde keuze, ik bij elk rendabiliteitsonderzoek van de administratie voor de schoonmaaksters een uitzondering zou moeten maken omdat ik bewust de politieke keuze zou gemaakt hebben de sociale overwegingen te laten primeren op de economische. Men kan deze keuze inderdaad maken maar men **moet** er dan ook durven bijzeggen dat het sociale aspect de bovenhand kreeg op de efficiëntie.

Het enige wat ik in deze *zaak* **wil is** het probleem en de keuze vlijmscherp stellen en daar, samen met mijn collega's, duidelijk een keuze maken.

De **voorzitter** : De heer Taylor heeft het woord.

De **heer J. Taylor** : Mijnheer de voorzitter, ik wens **twee** opmerkingen te formuleren.

Ik vestig er de aandacht van de minister op dat veel van **die** schoonmaakbedrijven volgens onderzoeken die ook in de pers zijn verschenen, mot veel illegalen werken. **Men** kan zich ook vragen stellen over de kwaliteit van het werk., Zowel de kwaliteit van het werk als het absentisme worden voor een groot deel bpaald door het management en door de motivatie die men aan mensen weet te geven.,

Bovendien meen ik dat ook de laaggeschoolden een plaats in het openbaar ambt moeten kunnen blijven

vinden, zeker in een periode waarin zij in de privé-sector worden buitengesloten.

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Dat is iets anders. Dit laatste punt is een zuiver politieke beslissing die ter zake moet worden genomen. Ik vind dat de tewerkstelling van laaggeschoolden in de actuele periode een heel bijzonder probleem is.

Ik volg u wanneer u zegt dat daarover moet worden gesproken. Dat zal trouwens gebeuren.

Ik wens er enkel voor te waarschuwen om niet te veel excuses uit te vinden. In sommige gebouwen wordt met privé-bedrijven gewerkt. Er wordt strikt op toegekeken dat iedereen in regel is met de RSZ. Ik kan u verzekeren dat dit uitermate streng wordt gecontroleerd.

Wat de bedrijven betreft waarmee wij werken, is er geen element van fraude aanwezig,

Bovendien mogen we toch ook niet altijd de gemakkelijkste oplossing kiezen door steeds maar excuses te zoeken voor onbehoorlijk gedrag. Het absentisme is in een aantal gevallen een vorm van grof immoreel gedrag. Blijkbaar is de moraliteit niet meer voldoende groot,

Als we kiezen voor het eigen beheer, dan kan ik u verzekeren dat de controle keihard en heel stipt zal zijn. Als de spontane moraliteit bij de mensheid niet voldoende aanwezig is, dan zullen we deze via strikte controle moeten pogen in te voeren.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw M. Aelvoet tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting.

Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over financiële discriminatie van sommige gehandicapte kinderen

De **voorzitter** : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Aelvoet tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, en mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over financiële discriminatie van sommige gehandicapte kinderen.

Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet : De vraag is gericht aan beide ministers.

Minister L. Van den Bossche : Ik heb alle vertrouwen in mevrouw Demeester die namens mij zal antwoorden. Dit is een publieke bekentenis.

De **voorzitter** : Mevrouw Demeester-De Meyer zal dus namens minister Van den Bossche antwoorden,

Mevrouw M. Aelvoet : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem van de financiële discriminatie in de behandeling van kinderen met een handicap die schoollopen en kinderen met een handicap die geen schoollopen, staat deze week opnieuw volop in de actualiteit.

De grootste groep van kinderen met een handicap kan inderdaad in het buitengewoon onderwijs terecht. Voor naschoolse vorming kunnen zij in de daartoe bestemde semi-internaten worden opgevangen. In dat geval wordt aan de ouders een persoonlijke, financiële bijdrage van 132 frank per dag gevraagd.

Een beperkte groep van kinderen echter, vooral die met een diep mentale handicap, kan in dat buitengewoon onderwijs niet terecht, maar kan gelukkig wel in dagcentra voor niet-schoolgaande jeugd worden opgevangen. De kosten die daar aan de ouders worden aangerekend bedragen 330 frank per dag. Als u dat op maandbasis omrekent, dan gaat het toch over 4.000 frank per maand wat niet niets is.,

Bovendien schijnt dit een zekere fi-

Aelvoet

nanciële druk te creëren om ouders ertoe aan te zetten om, omwille van het financiële probleem, hun kind eerder aan een internaat toe te vertrouwen dan het zelf bij te houden naast de opvang in die dagcentra.

Het probleem werd een jaar geleden aan de beide departementen, dus zowel dat van Welzijn als dat van Onderwijs, gesignaleerd. Aan de verantwoordelijken van de dagcentra werd meegedeeld dat het probleem met veel welwillendheid werd onderzocht. Een jaar na de feiten blijkt er echter nog altijd geen oplossing in het vooruitzicht te zijn. Daarom is dit probleem deze week uitdrukkelijk opnieuw aan de orde gesteld met de vraag dat de beide departementen nu eens tot actie zouden overgaan.

Mevrouw de minister, kunt u mij zeggen hoever die zaak staat, waar de knopen liggen en waarom er geen oplossing uit de bus komt ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem dat door mevrouw Aelvoet wordt aangehaald, is mij bijzonder goed bekend. Het werd inderdaad reeds meer dan een jaar gesignaleerd. Het onderwijs biedt een bepaalde dienstverlening. **Gezondheids-** en **welzijnszorg** hebben ook een eigen aanbod.

De spreiding van de verantwoordelijkheid van de overheid en van de betrokkenen is in beide bovengenoemde domeinen verschillend. Krachtens de Grondwet heeft iedereen recht op onderwijs. Daarom is onderwijs, binnen de grenzen van de leerplicht, in principe gratis. Er bestaat echter geen gelijkaardig juridisch gewaarborgd recht op gezondheidsof welzijnszorg. De taak van de overheid op dit domein is dan ook minder verregaand, wat zich ook uit in de verstrekte zorgen. **Gezondheids-** en **welzijnszorg** vormen een gedeelde verantwoordelijkheid enerzijds van de overheid en anderzijds van de betrokkenen of hun gezin en de opvang vanuit deze sector. Daarom is de opvang ook niet volledig gratis, al draagt de overheid wel het grootste deel van de kosten,

Toen wij tien jaar geleden hebben getracht een plan uit te stippelen inzake gehandicaptenzorg, zijn wij ervan uitgegaan dat het een goede zaak is dat gehandicapten over een voldoende bijkomend inkomen beschikken om de speciale zorgen te kunnen betalen. Er moet ook rekening worden gehouden met het feit dat een hogere kinderbijslag wordt uitgekeerd voor kinderen met een handicap ; bovendien bestaat er een gradatie in de kinderbijslag toegekend aan kinderen met een verschillende aard van handicap. Een paar jaar geleden werd deze regeling doorgevoerd, zoals dit trouwens ook het geval is geweest voor de tegemoetkoming. Op die manier wordt getracht tegemoet te komen aan de problemen waarmee deze ouders worden geconfronteerd. Hieraan moet nog worden toegevoegd dat het probleem van de handicap nooit helemaal door een vergoeding kan worden opgelost. Inderdaad, het morele probleem blijft steeds bestaan.

Kinderen die een hele dag naar school gaan en slechts een beperkt beroep doen op een semi-internaat voor schoolgaanden, betalen minder dan kinderen die de hele dag een beroep doen op de diensten van wat nu nog wordt genoemd een semi-internaat voor niet-schoolgaanden. Daarbij moet worden opgemerkt dat de meeste van deze kinderen – want het gaat inderdaad over de zwaarst gehandicapte kinderen aangezien zij in een dagcentrum verblijven en niet naar school kunnen gaan – een optimale bijdrage ontvangen in de verhoogde kinderbijslag, dus naast de gewone kinderbijslag, om het even over het hoeveelste kind het in het gezin gaat, namelijk ongeveer 10.000 frank per maand.

Ik heb altijd aanvaard dat ter zake een knelpunt bestaat. Teneinde hieraan tegemoet te komen zal ik aan het Vlaams Fonds voor sociale integratie voor personen met een handicap vragen verschillende mogelijkheden te onderzoeken om, indien noodzakelijk, tot een evenwichtige spreiding te komen. Misschien moeten wij beginnen met de benaming semi-internaten voor niet-schoolgaanden te ver-

vangen door dagcentra voor minderjarigen. Ik meen inderdaad dat het hier om een totaal andere vorm van opvang gaat. Wanneer wij spreken over semi-internaten voor **schoolgaanden** gaat het om opvang vóór 8.30 uur 's morgens, over de middag, en vanaf 16 uur tot 17.30 uur à 18 uur. Het gaat dus in feite om een beperkte opvang buiten de schoolse opvang. Wanneer er sprake is van semi-internaten voor **niet-schoolgaanden**, betreft het eigenlijk dagcentra voor jongeren.

De globale problematiek van de semi-internaten en de internaten moet verder worden onderzocht. Collega Van den Bossche en ikzelf zullen trouwens ter zake vóór einde juni een rapport aan de Vlaamse regering voorleggen.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil nog twee opmerkingen maken. Het is voor mij ook duidelijk dat het ter zake om twee verschillende systemen gaat. Ik blijf het echter problematisch vinden dat meer dan een jaar geleden – en blijkbaar bestaat dit probleem nog langer – dit probleem als zeer acuut werd gesignaleerd vanuit een hele regio, in dit geval Leuven, waar het regionaal gehandicaptenoverleg wordt gevoerd. Vanuit beide departementen wordt geantwoord dat het probleem welwillend wordt onderzocht en daarna hoort men er niets meer over.

De ouders van zwaar mentaal gehandicapte kinderen ontvangen inderdaad meer kinderbijslag. Het verschil in kinderbijslag tussen de licht en zwaar gehandicapte personen vangt echter niet het verschil op dat voor zwaar gehandicapte kinderen moet worden betaald in de dagcentra. En het zijn precies de kinderen met de zwaarste handicap die ook op andere terreinen de zwaarste **meerkost** veroorzaken.

Minister W. Demeester-De Meyer : Deze aangelegenheid werd onderzocht en veel vragen dienaangaande werden gesteld aan de leden van het

Demeester-De Meyer

Vlaams Fonds. Vóór de oprichting van het Vlaams Fonds bestond reeds het Fonds '81. Er werd bewust gekozen voor dit onderscheid. Het recht op onderwijs is wat anders dan het recht op welzijn. Met het oog op Vlaanderen 2002 zal nu ook op niveau van de welzijnszorg een bepaald recht moeten worden uitgebouwd. Er moet worden uitgemaakt waarvoor men al dan niet zal instaan.

Ik begrijp de situatie zeer goed. Het gaat hier om 130 zeer zwaar en meestal zowel lichamelijk als mentaal gehandicapte kinderen, ingeschreven in het Vlaams Fonds.

Mevrouw Aelvoet had het over een verschil in kinderbijslag van 250 frank per dag. Ik herhaal echter dat die leed nooit in cijfers zal kunnen worden vertaald.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer M. Maertens tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de jongeren die niet meer in het Vlaams Fonds ingeschreven kunnen worden

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Maertens aan mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de jongeren die niet meer in het Vlaams Fonds ingeschreven kunnen worden.

De heer Maertens heeft het woord.

De heer M. Maertens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, op een vraag van de heer Chevalier tijdens de vorige vergadering, sprak u de datum uit van 1 september 1993 in verband met de PEC's die negatief advies uitbrachten omtrent de opname in MPI's van een aantal licht mentaal gestoorde en karaktermoeilijke

jongeren — meer bepaald de categorieën 11 en 14. In feite sluit mijn vraag nauw aan bij die van mevrouw Aelvoet.

De MPI's schrokken wel even bij het lezen van de vooropgestelde datum omdat blijkt dat u al maanden in het bezit bent van een voorstel van de adviescommissie waarin de datum van 1 september 1994 zou zijn vooropgesteld. Deze datum lijkt wel logisch te zijn vermits het in feite onmogelijk is, rekening houdend met de vakantiemaanden, het evaluatierapport van professor Broeckaert dat u tijdens de vorige vergadering aankondigde, zodanig uit te werken dat dit jaar nog alles zou worden opgelost.

De MPI's vragen zich dan ook af of de regering bereid zal zijn de datum tot 1 september 1994 te verleggen. Zoniet, wat moet er dan gebeuren met de kinderen die op 1 september 1993 worden ingeschreven en waarover de PEC's na drie maand of langer, een negatieve uitspraak deden ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Mijnheer de voorzitter, net zoals ik antwoordde op de vraag van de heer Chevalier, herhaal ik dat wij in de loop van dit jaar een aantal problemen vaststelden met kinderen die in internaten en semi-internaten werden ingeschreven, maar waarvan het verblijf aldaar, zelfs na maanden, nog niet werd goedgekeurd.

Eind december van vorig jaar staken wij de koppen bij mekaar en vroegen wij aan het Vlaamse Fonds ter zake een voorstel uit te werken, dat hoe dan ook — althans voor dit jaar — een overgangperiode mogelijk zou maken. Het desbetreffend advies werd mij een viertal weken geleden overgemaakt en twee weken later stond deze aangelegenheid op de agenda van de Vlaamse Executieve, dit na advies van de inspecteur van Financiën en van de minister van Begroting. Dat is de normale procedure. Het heeft lang geduurd vooraleer wij de vraag stelden aan het Vlaams Fonds en vooraleer de raad van bestuur ons een voorstel overmaakte om hieraan tegemoet te komen.

Het spreekt voor zich dat wanneer men een opvangmogelijkheid creëert en een tussentijdse oplossing zoekt, men dat doet voor het lopende jaar.

Nu wordt aan de kinderen stilaan de gelegenheid geboden zich in te schrijven in een internaat of een semi-internaat. Bovendien moeten degenen die een goedkeuring vanwege het Vlaams Fonds ontvingen geen nieuwe aanvraag indienen, vermits die geldig blijft. Het zal dus gaan om een beperkte nieuwe groep.

Minister Van den Bossche en ik hebben de regering voorgesteld om het zo te doen tot 1 september 1994. De Executieve heeft beslist om dit vooralsnog slechts tot 1 september 1993 goed te keuren. Zij heeft collega Van den Bossche en mij gevraagd om vóór het eind van de maand juni een verslag voor te leggen over de internaten en semi-internaten. Zo kan er op dat ogenblik worden beslist of we het besluit al dan niet nog een jaar langer als overgangsmaatregel zullen gebruiken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer F. Dewinter tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de technologiebeurs FTI '93

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Dewinter tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de technologiebeurs FTI '93.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, via de gespecialiseerde economische pers hebt u ongetwijfeld ook vernomen dat er heel wat al dan niet

Dewinter

gefundeerde kritiek was op de technologiebeurs FTI '93. Die kritiek ging over de beoogde resultaten en de manier waarop de manifestatie werd georganiseerd.

Ik heb gehoord dat het aantal bezoekers beduidend lager was dan de vorige keer. Sommigen beweren dat het er 5.000 per dag waren, u beweert dat het er 15.000 waren. Wij zouden graag weten wat het juiste cijfer is. Ik las dat FTI meer zou lijken op een imagobeurs van de Vlaamse regering, met grote bedrijven, dan op een echte technologiebeurs. Ik moet zeggen dat de stand van de Vlaamse Executieve bijzonder indrukwekkend was. Dat mag ook wel voor 15 miljoen frank. De band tussen technologie en een aantal aanwezige organisaties was ver te zoeken. Zo waren bijvoorbeeld de Vlaamse opera en de VDAB aanwezig. De formule zou aan een fundamentele herziening toe zijn, met minder hoge kosten voor echt innoverende bedrijven. De tarieven voor het huren van een stand zouden veel te hoog liggen, met als gevolg dat een aantal mensen de drempel te hoog vinden. Er was in elk geval heel wat kritiek. Ik zou graag uw mening daarover horen. Zijn er plannen om de beurs in de toekomst volledig te hervormen en een ander imago te geven? Wat zijn de exacte kosten van de overheidsdeelname aan de beurs? Heeft de minister-president weet van een aantal concrete contracten die werden afgesloten? U schermde immers dikwijls met het feit dat er op de beurs meer grote contracten zouden worden afgesloten dan vroeger.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, zonder statistieken aan te halen kan ik bevestigen dat de publieke belangstelling lager lag dan bij de vorige twee edities. De belangstelling was ongeveer even groot als bij het opstarten in 1983 en 1985.

Mijnheer Dewinter, een jaar geleden reeds werd er uitdrukkelijk een andere optie gekozen voor FTI. In de eerste plaats wilden we een professione-

le technologiebeurs. Ook de opdeling van de openingsdagen in 4 dagen voor de professioneel geïnteresseerden en 2 dagen voor het publiek maakt deel uit van die andere optie. Vroegere edities duurden 7 dagen en eenmaal zelfs 8 dagen. Deze duidelijke keuze werd gemaakt door het wetenschappelijk comité en de mensen die de eerste verantwoordelijkheid hebben voor FTI. Om deze redenen waren wij dan ook niet verbaasd dat er minder bezoekers waren. De definitieve cijfers zal ik eerlang ontvangen en publiek maken.

Het door u aangehaalde bezoekersaantal van 5.000 per dag lijkt helemaal niet overeen te stemmen met de werkelijkheid. Ik zal u de correcte cijfers bezorgen zodra ik de definitieve gegevens van de expohall en FTI heb ontvangen.

Ten tweede, kan deze FTI-editie al dan niet als een succes worden beschouwd? Van de 611 exposanten waren er 250 buitenlandse — dat waren er meer dan vorig jaar —, wat ons opnieuw heeft doen besluiten dat FTI toch een unieke plaats blijft bekleden.

Vergeeten wij vooral niet dat de beurs vanuit een horizontale benadering werd opgevat. Daarmee bedoel ik dat het niet de bedoeling was dat ze toegespitst werd op slechts één segment van het bedrijfsleven. Zo werden ook allerhande sterke initiatieven gelanceerd, ik denk aan het KMO-dorp en het startersdorp, waarvan de echo's unaniem positief klonken. Ik kan dus zonder twijfel bevestigen dat de plaats van FTI ook voor de toekomst is verworven.

Betekent dit dat een grondige bijsturing niet nodig is? Neen. Ik zal in dit verband een werkgroep samenbrengen waaraan de organisatoren van FTI, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, een aantal exposanten en mensen uit de onderwijswereld en de wetenschappelijke sector zullen deelnemen. Zij zullen zich buigen over de evolutie van de beurs en de invulling van een nieuw project. Tegen eind juni wens ik daarover een rapport zodat ik op basis daarvan nieuwe oriënteringen kan vastleggen voor de volgende FTI-beurs.

Ik voeg hier nog aan toe dat het aantal buitenlandse participanten niet het enige positieve punt was. FTI heeft sommigen ook de gelegenheid geboden om voorheen genomen contacten om te zetten in contracten. Natuurlijk kan ik niet spreken in naam van de bedrijven en precies zeggen wat de commerciële technologische waarde van de beurs is. Wel kan ik u vertellen dat — ik geef u een voorbeeld — een bedrijfsleider, hoewel hij slechts beschikte over een vrij karige tentoonstellingsoppervlakte op de beurs, een contract van 1 miljard frank kon sluiten en onmiddellijk personeel aanwerven. Zo waren er nog andere. Sommige deelnemers hebben op de beurs de langgezochte partner gevonden waarmee zij bijvoorbeeld in een joint venture nieuwe economische activiteiten op het getouw zullen kunnen zetten.

De graadmeter van het succes van de beurs is vooral de professionalisering en het aantal gesloten contracten. Wanneer ik alles op een rijtje zet, kan ik niet anders dan de beurs als professionele beurs ongetwijfeld geslaagd te noemen. Nochtans zullen wij enkele grondige aanpassingen voorstellen na een goed advies ter zake van voornoemde werkgroep.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de culturele ambassadeurs

Actuele vraag van de heer P. Dewael tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de opmerkingen van de culturele ambassadeurs

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen tot de heer Van den Brande, minister-presi-

Voorzitter

dent van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, van de heer Van den Eynde over de culturele ambassadeurs en van de heer Dewael over de opmerkingen van de culturele ambassadeurs.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, begin oktober vorig jaar benoemde u 20 culturele ambassadeurs. Persoonlijk gaf ik de voorkeur aan echte ambassadeurs, wat een teken van Vlaamse onafhankelijkheid zou geweest zijn. Toch was het een poging. Het internationale prestige van deze 20 culturele ambassadeurs moet Vlaanderen in het buitenland dienstig zijn.

Om deze ambassadeurs te ondersteunen, heeft u 160 miljoen frank uitgetrokken. Deze groep ambassadeurs bestond uit onder meer personen betrokken bij Antwerpen '93, namelijk de intendant en 1 Fiamminghi, alsook de heer Deleu — wij ontsnappen er niet aan — van Ons Erfdeel. Deze personen blijken niet meer tevreden te zijn. Inderdaad, 9 ervan — en dat is bijna 50 percent — deelde eind vorige week, via de krant, mee dat zij zich met die titel helemaal niet gelukkig voelen. Een ervan heeft zelfs meegedeeld dat hij zich niet meer met het imago van Vlaanderen kan identificeren. Anderen, namelijk de intendant van Antwerpen '93 en uiteraard de heer Deleu van Ons Erfdeel vonden dat ze op zijn minst politiek misbruikt werden en dat dit niet langer kan.

Uit het bericht bleek niet duidelijk wat zij onder politiek misbruikt verstaan. Zij klagen — zo blijkt uit het bericht in de krant — over het feit dat zij ook voor economische doeleinden worden ingeschakeld, alhoewel in oktober 1992 onder meer — dat was niet het hoofddoel, u heeft dat toen beklemtoond — al werd gestipuleerd.

Bovendien kunnen zij zich blijkbaar met het imago van Vlaanderen niet meer identificeren.

Mijnheer de minister-president, indien deze personen politiek werden misbruikt, kan u ons dan meedelen op welke manier dit is gebeurd ? Zo niet, hebben deze personen moeite met hun eigen identiteit ? Wat thans door het zeer sterk heersende weg met ons-syndroom in artistieke midens het geval is ?

In dat geval is de keuze van personen toch niet bijzonder goed geweest. Wij weten wel dat de heer Deleu van Ons Erfdeel het de laatste tijd met zijn Vlaming-zijn moeilijk heeft. Wij weten eveneens dat de intendant van Antwerpen '93 denkt dat hij absoluut aan buitenlanders de organisatie van bepaalde manifestaties moet toevertrouwen, want dat een en ander anders naar eigen volk eerst ruikt.

Indien 50 percent van de culturele ambassadeurs zes maanden na hun aanstelling al moeite hebben met hun Vlaamse identiteit, lijkt het mij dat de keuze niet bepaald gunstig was. Daarom mijn vragen.

Ten eerste, zal u deze personen toch behouden als culturele ambassadeurs ? Er is er immers maar één die werkelijk zijn ontslag heeft ingediend.

Ten tweede, zijn er van de 160 miljoen frank al bedragen uitgekeerd ? Zullen de personen die zich niet meer betrokken voelen het geld terug bezorgen ?

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik verwijs naar de kritiek die ik heb geuit naar aanleiding van de bespreking van de begroting van Cultuur. Ik heb toen gewezen op de noodzakelijke eenheid van het beleid inzake internationale culturele samenwerking. Ik heb toen gezegd dat het contradictorisch is en om moeilijkheden vragen wanneer men enerzijds aan de functioneel bevoegde minister van Cultuur een budget ter beschikking stelt van 118 miljoen frank om de internationale culturele engagementen uit te voeren en anderzijds aan de minister, bevoegd voor Eco-

nomie, 160 miljoen frank ter beschikking stelt om de synergie — zo is het gelibelleerd — tussen economie en tussen cultuur te realiseren.

Vandaag blijkt dat mijn waarschuwing terecht was. Sommige van deze zogenaamde culturele ambassadeurs voelen zich op een af nadere manier economisch of politiek misbruikt en daardoor zijn een aantal frustraties ontstaan.

Verder heb ik ook vragen bij de selectiecriteria. Het komt mij voor dat de minister van Cultuur daarvoor bevoegd is. Wanneer Vlaanderen zijn zonen uitzendt, komt het mij voor dat er rekening moet worden gehouden met de vereisten van het buitenland.

Nochtans is het de minister van Economische Zaken, die, weliswaar op advies van de minister van Cultuur, éénzijdig een aantal mensen aanwijst. Welke criteria heeft hij daarbij gehanteerd ?

Bovendien is er nu een drievoudige subsidiëring. Naast de subsidies van de minister van Cultuur en die van de Nationale Loterij, reikt de minister-president een derde subsidietepel aan. Men kan zich afvragen met welke interferenties dit alles gepaard gaat.

Mijnheer de minister, mijn concrete vragen zijn de volgende.

Ten eerste, klopt het dat een aantal van die culturele ambassadeurs hun titel zouden hebben teruggegeven ? Zo ja, hebben zij dan ook de daaraan verbonden subsidies terug ter beschikking gesteld van de Vlaamse Gemeenschap ?

Ten tweede, is het nu niet eindelijk tijd dat het Vlaamse internationale cultuurbeleid beter zou worden gecoördineerd en dat alle middelen die ten onrechte voorkomen op de begroting van de minister-president samengevoegd zouden worden op de begroting van de minister van Cultuur ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik enkel de doelstelling van de aanstelling van culturele ambassadeurs, zoals toegelicht door collega Weckx en door mezelf bij de bespreking van de begroting, kan herhalen.

De minister van Cultuur is en blijft als enige bevoegd voor de selectie van kandidaat culturele ambassadeurs. De minister van Economische Zaken is daarvoor niet bevoegd.

Mijnheer Dewael, ik zou het op prijs stellen, mocht u enige interesse opbrengen voor mijn antwoord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de minister-president, ik meen dat het volstaat naar u te luisteren. U gaat mij toch niet verplichten naar u te kijken.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Dewael, gelet op de voortdurende moeilijkheden bij het toekennen van middelen voor Cultuur, — u zal me daarin niet tegenspreken — hebben we voorgesteld op de begroting van Economie een bijkomend bedrag te voorzien en dit op advies van de minister van Cultuur.

Welke criteria werden hierbij gehanteerd ? De minister van Cultuur is zeer goed geplaatst — hij was dat ook in het verleden — om de kwaliteit van sommige kunstenaars te evalueren.

De betrokken kunstenaar of kunstgroep moet een internationale uitstraling hebben en eveneens Vlaamse referenties kunnen voorleggen. Er werd 160 miljoen frank uitgetrokken voor de aanstelling van niet 20 zoals aanvankelijk gepland, maar van 30 culturele ambassadeurs.

Waarin bestaat de briefwisseling met de culturele ambassadeurs ?

Collega Dewael, ik moet u ontgoochelen. Slechts één aangezochte culturele ambassadeur heeft van meet af aan geopperd dat hij zich niet geroepen voelde voor deze opdracht. Alle anderen hebben aanvaard om culturele ambassadeur te worden. Wat hebben de culturele ambassadeurs geschreven ?

Hun brieven haalden natuurlijk de frontpagina's, de oorspronkelijke doelstellingen van het opzet stond evenals het antwoord op hun schrijven stond op de middenpagina's. Tot daar een voetnoot.

De betrokkenen schrijven, ik citeer : Met de aanstelling van de culturele ambassadeurs maakt de Vlaamse regering de artistieke wereld duidelijk dat ze cultuur belangrijk acht. Ook in haar beleidsplan Vlaanderen-Europa 2002 wordt het artistieke leven als één van de wezenlijke pijlers beschouwd in het algemeen maatschappelijk kader. Dat verheugt ons en om die redenen hebben ondergetekenden dan ook de ambassadeurstitel aanvaard. Einde citaat. Verder volgt de uitdrukkelijke vraag aan de overheid naar de wijze van uitwerken en invullen.

Ik vind het uitstekend dat de kunstenaars in onze gemeenschap in dialoog treden met en kritiek leveren op de overheid. Dat is de openheid die we van kunstenaars kunnen verwachten.

Ik ben dus niet ontgoocheld in de aanstelling van deze ambassadeurs die hun functie kritisch opnemen. Zij zeggen, ik citeer : Wij vinden het belangrijk dat de Vlaamse regering de uitstraling van de Vlaamse cultuur wil ondersteunen. Door het aanvaarden van de ambassadeurstitel hebben we te kennen gegeven hieraan te willen meewerken. Hierbij vragen we echter dat zulks tot stand komt in een open dialoog en met wederzijds respect. Einde citaat. Met andere woorden : zij willen alleen een duidelijke invulling van de opdracht maar de doelstelling vinden ze uitstekend.

De heer Dewael heeft verwezen naar de subsidiëring door de Nationale Loterij. Ik maak mij daarbij twee bedenkingen. Is die eigenlijk wel aanvaardbaar en wat zullen de gevolgen zijn van een privatisering voor de gesubsidieerde culturele initiatieven ? Kortom : de culturele ambassadeurs in kwestie vinden de doelstelling uitstekend, wensen er aan mee te werken en willen vanzelfsprekend dat hun autonomie gerespecteerd wordt. Het is de bedoeling het initiatief van de culturele ambassadeurs in de toekomst voort te zetten.

Ik wil bij deze gelegenheid ook waarschuwen voor kneuterigheid. Met de aanwijzing van culturele ambassadeurs bewijzen wij aan het buitenland dat wij niet enkel met het budget en met economische modellen bezig zijn, maar ook met cultuur en hun successen in het buitenland zijn daarvan het beste bewijs. Eigenlijk is dit initiatief te vergelijken met de *Alliance Française*, die al jaren borg staat voor de culturele uitstraling van Frankrijk.

Wat de autonomie van die ambassadeurs betreft, is het duidelijk dat die volkomen gegarandeerd is. Ze moeten de symfonieën, hun partituren niet herschrijven ! Wij zijn niet zo onwijs om de autonomie van de kunst in het gedrang te brengen. Ik heb dus uitdrukkelijk geantwoord aan deze negen culturele ambassadeurs dat collega Weckx bereid is met hen rond de tafel te zitten om verder in alle openheid over de doelstelling te praten.

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer de minister-president, u meent dat deze ambassadeurs hun opdracht enkel uitgediept wilden zien. U verwijst ook naar de *Alliance Française*. Ik heb echter nooit iemand aangewezen door de *Alliance Française* nadien horen verklaren dat hij zich politiek en economisch gebruikt voelde. Zoiets beweren, is toch meer dan vragen dat de zaak uitgediept wordt.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, de minister-president heeft op geen van mijn beide vragen een concreet antwoord gegeven. Hij heeft niet gezegd hoeveel culturele ambassadeurs hun titel hebben teruggegeven. Ik heb alleen begrepen dat er een overleg zal volgen met de minister van Cultuur. Uit zijn antwoord heb ik onrechtstreeks ook opgemaakt dat het de bedoeling is dat men met het subsidiëringssysteem verdergaat, wat een drievoudige subsidiëring betekent. Dat kan niet. Vroeger maakte men zich al zorgen over de subsi-

Dewael

diëring door de Nationale Loterij, bovenop die van Cultuur. Wat dan nu te denken van een subsidiëring ten laste van het budget van Economie ?

Mijnheer de minister-president, als u de middelen van Cultuur wil verhogen, draag dan die 160 miljoen frank van uw begroting over naar die van de minister van Cultuur.

Men heeft in het verleden vaker opgemerkt dat cultuur niet mag gebruikt worden — zoals de Nederlanders dat zeggen — als glijmiddel voor de commercie. Ik krijg de indruk dat de culturele ambassadeurs gebruikt worden als een glijmiddel voor de politiek. Dat is een uiterst gevaarlijke ontwikkeling.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wil zeker niet de polemische toer opgaan. De heer Dewael is niet het best geplaatst om te zeggen of er middelen voor cultuur moeten bijkomen. Het komt de huidige minister van Cultuur en deze Vlaamse regering toe hierover te beslissen en zij hebben dan ook een aantal prioriteiten op cultureel gebied vastgelegd.

Mijnheer Dewael, ik heb uitdrukkelijk gezegd — u zou toch eens goed moeten luisteren, want er schijnt echt een communicatieprobleem te bestaan tussen ons beiden en dat is niet alleen een kwestie van blik — dat geen enkele van die negen mensen en ook niet de anderen de titel hebben teruggegeven. Er is alleen aangedrongen op een open dialoog met het oog op de verdere invulling van de opdracht.

Het woord glijmiddel schijnt op het ogenblik nogal de bon ton te zijn ; sommige weekbladen hebben het ook gebruikt.

De Vlaamse regering respecteert de autonomie van deze kunstenaars en groepen ten volle, maar ik meen niet dat het verkeerd en zeker niet verboden is aan de meeste creatieve onder onze kunstenaars te vragen onze cul-

tuur internationaal uit te dragen, Vroegere generaties hebben de Vlaamse identiteit ook al via onze kunstenaars bekendheid gegeven in het buitenland.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer P. Van Grembergen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de financiële eisen van de voorzitter van de Brusselse Executieve

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Grembergen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de financiële eisen van de voorzitter van de Brusselse Executieve.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, enkele dagen geleden heeft de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve ter kennis gebracht dat hij drie, vier of zelfs zeven miljard frank nodig heeft voor de uitbouw van Brussel binnen de gewestelijke bevoegdheden die hem zijn toegewezen. Hij heeft een beroep gedaan op de federale regering en gedreigd met zijn ontslag.

Dit bewijst dat Brussel als Hoofdstedelijk Gewest niet kan bestaan zonder het ommeland, in de eerste plaats Vlaanderen. Dit bewijst eveneens dat de eisen van de Franstaligen ten overstaan van het Sint-Michielsakkoord niet werden ingewilligd. Nochtans wordt beweerd dat dit wel het geval is en dat Vlaanderen geen enkele troef meer in handen heeft om te onderhandelen. De eisen van de

heer Picqué en de eisen van de Waalse leerkrachten bewijzen dat die redering foutief is. In de toekomst moet verder worden onderhandeld.

Afgezien van deze vaststelling had ik graag van de minister-president vernomen welke houding de Vlaamse regering aanneemt ten opzichte van de eisen van de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Executieve.

Is de minister-president het ermee eens dat dit niet eenzijdig een kwestie is van de federale regering en de Brusselse Hoofdstedelijke regering, maar dat deze zaak ook het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap aangaat ?

Welk standpunt heeft de Vlaamse regering dienaangaande ingenomen ? Werd hierover reeds beraadslaagd ?

Meent de minister-president niet dat dit een uitstekende gelegenheid is om aan de voorzitter van de Brusselse regering duidelijk te maken dat het belangrijk is om besprekingen te voeren met Vlaanderen, naast de eisen die worden geformuleerd ten overstaan van de federale regering ? In het besef dat Vlaanderen en Brussel niet zonder elkaar kunnen, moet worden nagegaan op welke manier er samenwerkingsakkoorden tot stand kunnen komen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Grembergen, wij hebben geen enkele kennis van het eisenpakket van de heer Picqué van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik heb dienaangaande één en ander via de pers vernomen maar tot op heden heeft de Vlaamse regering geen standpunt ingenomen.

Overigens betreft het een aangelegenheid tussen de voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke regering en de federale regering. Er kunnen geen eisen worden gesteld van de ene regering tegenover de andere.

Aangezien deze kwestie de federale

Van den Brande

regering aangaat, verwijs ik naar de afspraak die op 15 december 1992 in het Overlegcomité werd gemaakt met betrekking tot de problematiek van de dode hand. Dit probleem bestaat in heel Vlaanderen maar is in Brussel bijzonder, opvallend. Er moet overleg worden gepleegd tussen alle partners van het overlegcomité om een oplossing te vinden voor dit probleem.

Het spreekt vanzelf dat het Sint-Michielsakkoord de basis vormt voor een aantal afspraken. De meerderheid van de leden van de Vlaamse Raad is van mening dat het Sint-Michielsakkoord weliswaar van zeer groot belang is maar dat de afspraken die hiermee kunnen gepaard gaan, evenzeer belangrijk zijn.

Wanneer een formele vraag zou worden gericht aan de federale regering lijkt het me ondenkbaar dat er een unilaterale bespreking tussen een gewest- of gemeenschapsregering en de federale regering tot stand zou komen zonder uitdrukkelijke betrokkenheid van de andere.

Ten slotte, wanneer men in een gelegenheid waarvoor een aantal afspraken zijn gemaakt, onmiddellijk bijkomende eisen stelt, is het moeilijk om tot een ordentelijke uitvoering te komen.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, over de Dode Hand werden binnen het Sint-Michielsakkoord afspraken gemaakt. De eisen van de heer Picqué stellen evenwel de financieringswet in vraag. Mijn fractie meent dat dit niet eenzijdig kan. Tegenover de financieel-politieke eisen van de hoofdstedelijke voorzitter, zullen wij politieke eisen stellen.

Wij zijn ten opzichte van Brussel bezorgd, niet afstandelijk maar als deelgenoten en essentiële partners in deze stad. Brussel is voor ons geen vijandelijk gegeven, wij wensen een samenwerking. Deze problematiek

moet echter in zijn geheel tussen Vlaanderen en Brussel worden besproken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gesprek met de voorzitter van de Brusselse Executieve

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gesprek met de voorzitter van de Brusselse Executieve.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, enige tijd geleden stuurde u een uitnodiging naar uw collega van de Waalse regering. Achteraf hebben wij vernomen dat de heer Spitaels en de heer Picqué slechts op die uitnodiging wilden ingaan als ze gezamenlijk werden ontvangen. Onlangs heb ik in de pers gelezen dat de heer Picqué zich zou hebben gedistantieerd van dit standpunt en bereid zou zijn tot een gesprek met de Vlaamse minister-president.

Mijnheer de minister-president, bent u officieel reeds op de hoogte gesteld van dat standpunt en heeft u na dit signaal reeds contact opgenomen met uw Brusselse collega ? Bovendien had ik graag geweten over welke materies er kan worden gesproken ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Bran-

de : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik heb tot op heden geen formeel antwoord gekregen van de heer Picqué. Bovendien kan ik enkel bevestigen dat wij op basis van correcte afspraken en principes contacten nastreven met Brussel. De Vlaamse Gemeenschap is immers één en onverbreekelijk met de Brusselse Vlamingen. Er bestaat geen onderscheid tussen Brusselse Vlamingen en Vlaanderen buiten Brussel.

Alhoewel ik formeel nog geen antwoord heb gekregen, hoop ik dat er in de toekomst positieve besprekingen kunnen worden gevoerd. Ik blijf erbij dat de materies die gezamenlijk met Brussel moeten worden behandeld, met Brussel maar niet met drieën moeten worden besproken. Ik hoop dat er eerlang gesprekken kunnen worden gevoerd. Het verheugt mij dat de heer Picqué — en ik merk een evolutie in zijn standpuntbegrip opbrengt voor mijn stelling. Ik zal de Raad vanzelfsprekend onmiddellijk inlichten wanneer desbetreffend verdere stappen worden gezet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over eventuele belangenvermenging van de voorzitter van de raad van bestuur van de Groep Begemann, voorzitter van de raad van bestuur van KS en van de Boelwerf Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over eventuele belangenvermenging van de voorzitter van de raad van bestuur van de Groep Begemann, voorzitter

Voorzitter

van de raad van bestuur van KS en van de Boelwerf Vlaanderen.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, de mensen die het economische leven in Vlaanderen en in Nederland een beetje volgen, hebben in de voorbije weken de wenkbrauwen nogal gefronsd toen ze vernamen dat er eventueel een belangenvermenging en een zeer grote machtsconcentratie zou kunnen ontstaan in hoofde van één persoon.

Die persoon is voorzitter van KS, voorzitter van de NV Boelwerf en voorzitter van de Nederlandse industriële groep Begemann. Hij is ook de vertrouweling van gewezen premier Martens, die intussen is benoemd tot commissaris van de groep Begemann.

De Begemann-groep heeft ook de voorkeur genoten bij de overname van de Boelwerf, heeft in de schoot van de KS een eigen studie bureau, en heeft ook een bedrijf dat aan tankbouw doet, terwijl de voorzitter van Begemann ook moet beslissen over die afdeling binnen Boelwerf zelf.

De NV Begemann oefent meer dan tien activiteiten uit die op de een of andere wijze samenvallen met activiteiten in bedrijven waarin zowel de GIMV, Gimvindus als KS participeren. De groep Begemann wordt nu ook geconfronteerd met een zeer scherpe daling van de bedrijfswinsten en de koersen van haar aandelen.

Dit alles inachtgenomen, mijnheer de minister-president, dringen zich een drietal vragen op.

Ten eerste, welke waarborgen hebt u dat de Begemann-groep haar engagementen ten overstaan van de NV Boelwerf naar de toekomst toe zal kunnen houden ?

Ten tweede, welke waarborgen hebt u dat de voorzitter van KS, die tegelijkertijd ook voorzitter is van de NV Boelwerf en van de NV Begemann, die zelf heeft gezegd dat de controle

vandaag bij KS al meer dan voldoende is, op de meest objectieve wijze het voorzitterschap van de KS zal waarnemen ?

Ten derde, welke waarborgen hebt u dat deze man de middelen voor KS, die ondermeer zijn bedoeld om tewerkstelling te creëren, zal aanwenden voor dat doel, en niet voor eventuele moeilijkheden die zich voordoen bij de NV Begemann ?

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, op de eerste plaats heeft de discussie van KS aangetoond dat het de mensen met ondernemingservaring, met kennis en wetenschap van de economische en industriële bedrijfswereld zijn die verantwoordelijkheden moeten opnemen, eerder dan diegenen die wellicht met de beste bedoelingen — uit de administratie afkomstig zijn.

Kennelijk heeft de NV Gimvindus de heer Deleye aangetrokken om deze opdracht te vervullen op basis van zijn deskundigheid en zijn ervaring in meerdere ondernemingen. Ik kan niet beoordelen wat de juiste kwalitatieve draagwijdte is van zijn opdrachten, maar als hij bepaalde verantwoordelijkheden opneemt, dan zal dit mijns inziens precies op basis van zijn deskundigheid zijn. Ik ga er derhalve vanuit dat de heer Deleye volgens de strikte deontologische regels inzake een tegenstrijdig belang zou optreden.

Een aantal leden van uw fractie, mijnheer Denys, hebben ook bezigheden in het ondernemingsleven en zelfs in meer dan één bedrijf, waar zij op basis van hun deskundigheid en ervaring activiteiten ontplooiën. Ik ben er dan ook van overtuigd dat de aanstelling van de heer Deleye op deze ervaring en deskundigheid is gebaseerd.

U stelt als tweede, ruimer opgevatte punt in vraag hoe wij de globale controle kunnen bijsturen wat de KS, Gimvindus en GIMV betreft. Met andere woorden, wat is de plaats van

de overheid en het overheidsinitiatief in onze economie ? Dit vormt de kern van het komende debat.

Verder vroeg u nog welke garantie wij hebben inzake de engagementen van de groep Begemann ten aanzien van de Boelwerf.

Er is geen enkele aanwijsbare reden waarom ik de engagementen die werden aangegaan in twijfel zou trekken.

De heer A. Denys : Het verwondert mij te horen dat er geen enkele aanwijzing is dat de engagementen niet zouden worden nagekomen. Wij hebben reeds vastgesteld dat de bedrijfswinsten met meer dan 70 percent daalden. Bovendien leende de firma geld om Boelwerf over te nemen op basis van aandelen die meer dan 50 percent hoger stonden genoteerd. Dit zijn toch onmiskenbare alarmsignalen die u achterdochtig moeten maken inzake de uitvoering van die engagementen. Ik rept met geen woord over de industriële deskundigheid van de betrokkene, maar wij hebben het hier over iemand met een enorme belangenvermenging en machtsconcentratie in bedrijven die met miljarden aan overheids gelden werken. In tegenstelling tot wat u denkt, zult u van onze fractie niemand vinden die zich in die situatie bevindt. Wat doet u daaraan als verantwoordelijke voor het economische beleid in Vlaanderen ? Vindt u niet dat daar enige garantie bij hoort ? Waarop wacht u om dit te regelen op het ogenblik dat de algemene controle inzake de GIMV wordt afgerond ? Het gaat hier om een specifiek element in het dossier en het is essentieel dat hierop zo snel mogelijk controle wordt uitgevoerd. Ik vrees dat wij anders binnen enkele jaren een parlementaire onderzoekscommissie moeten oprichten om na te gaan wat de heer Deleye met deze dossiers heeft aangevangen.

Minister-president L. Van den Brande : Wij moeten toch voorzichtig te werk gaan als wij de reputatie, de deskundigheid en de inzet van iemand die werd verzocht deze nieuwe verantwoordelijkheid op te nemen, aan de kaak willen stellen. Ik ga er enkel van uit dat er volgens de nor-

Van den Brande

male deontologische regels van het vennootschapsrecht wordt gehandeld en ik benadrukte in bredere zin dat er hoe dan ook onmiddellijk een afdoende controle moet worden uitgevoerd. Als wij als regering in de komende weken worden geconfronteerd met bepaalde vragen, dan zullen wij die grondig aan de realiteit toetsen. De kern van het debat dan, spitst zich meer algemeen toe op de rol van het overheidsoptreden in de economie en hoe die wordt georganiseerd en gecontroleerd. Ook de interne aanpak komt ter sprake.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector

Actuele interpellatie van de heer L. Pierco tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de aanhoudende staking van de opvoeders

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele interpellaties van mevrouw Vogels en de heer Pierco tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, op het bureau was afgesproken dat er geen actuele interpellaties zouden worden gehouden. Het Vlaams Blok heeft zich hieraan strikt gehouden, onder andere door twee actuele interpellaties te vervangen door een actuele vraag. Nu merk ik dat andere fracties wel actuele interpellaties zullen houden.

De voorzitter : Op het bureau was inderdaad afgesproken dat wij ons zouden beperken en dat er geen toevloed van actuele interpellaties zou zijn. Dit is ook niet het geval, in feite wordt er maar over één onderwerp geïnterpelleerd.

De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, komt mijn vraag tot spoedbehandeling aan de orde na het debat over de actuele interpellaties ?

De voorzitter : Mijnheer Dewael, uw vraag tot spoedbehandeling wordt besproken na 16 uur, wanneer wij over een aantal andere onderwerpen zullen stemmen. Dit geldt ook voor de resolutie van de heer Ulburghs.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van mevrouw M. Vogels tot mevrouw W. Demeester-Demeyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector

Actuele interpellatie van de heer L. Pierco tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de aanhoudende staking van de opvoeders

De voorzitter : Aan de orde zijn de actuele interpellaties van mevrouw Vogels en de heer Pierco tot mevrouw Demeester-Demeyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de staking van de opvoeders uit de welzijnssector.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, sta mij toe een uittreksel uit een krant van enkele dagen geleden te citeren : Het is niet aan ons om zoals Agalev op de tribune te kruipen en mevrouw Demeester in het nauw te drijven. Daarmee zouden wij het dossier enkel blokkeren. Wij proberen het publiek en onze coalitiepartners te overtuigen door een zinnig debat te voeren. Einde citaat. Dit citaat uit een gesprek met de heer Jan Peeters van de SP-fractie plukte ik uit De Morgen van 11 mei jongstleden.

Mijnheer Peeters, in de eerste plaats heb ik niet de gewoonte op de tribune te kruipen, ik ga of ik schrijd naar de tribune en ten tweede, heb ik als parlementslid de taak een conflict dat al weken aansleept, in een uiterst gevoelige sector als de welzijnssector, hier ten minste ter sprake te brengen. Het zinnig debat moet trouwens hier worden gevoerd en niet via de kranten. Ik hoop dat u of iemand anders van de SP-fractie, vandaag de moed zal opbrengen om de individuele expressie van de individuele emotie te overstijgen en eens eindelijk het SP-standpunt inzake dit conflict duidelijk te maken. Uit de bloemlezing van de verschillende kranten kan dit immers niet worden afgeleid.

Bij monde van de heer Landuyt vraagt de SP via de krant De Morgen van 5 mei wil tot onderhandeling. Volgens hem zijn de opvoeders de meest redelijke arbeiders in heel Vlaanderen. Zij kunnen zich verzoenen met een regeling waarin 30 procent van het budget is bestemd voor looneisen en 70 procent voor tewerkstelling. Hij verklaart, ik citeer : Dit lijkt ons een zeer bruikbare basis voor ernstige onderhandelingen. Einde citaat.

Vogels

Op het ogenblik dat de opvoeders dit bericht in de krant lezen, vergadert de Vlaamse regering. Uit het verslag van deze vergadering in de krant van 6 mei blijkt dat mevrouw Demeester geen nieuwe onderhandelingsruimte heeft gekregen. Integendeel, dezelfde dag verklaart zij in Het Volk dat het de leden van de SP in de Vlaamse regering zijn die haar vragen zeer strikt te zijn.

Om de verwarring volledig te maken, stelt de heer Peeters in een interview met De Morgen voor — sinds er problemen zijn tussen de SP en de ABVV onderhandelt hij blijkbaar met De Morgen — zowel bijkomende tewerkstelling als extra loonkosten te financieren met bijkomende Sint-Michielsgeld. Ik citeer : Er is nog een zekere beleidsruimte binnen de Vlaamse begroting en eventueel kan een herschikking van budgetten voor enig welzijnsschoolaas zorgen. Einde citaat. Het SP-standpunt terzake is dus zeker niet duidelijk.

Ook binnen de CVP wordt het standpunt iedere dag meer troebel. In een interview met Het Volk op 6 mei jongleden inzake de looneisen van de opvoeders verklaart de minister dat de lonen onvoldoende waren. Zij zegt : Er is hard voor gevochten om deze lonen te verhogen, maar ik ben er niet van overtuigd dat het loon vandaag nog te laag is. Ik zou het ermee eens zijn dat de waardering via het loonbriefje wordt uitgedrukt als de economie goed zou draaien, maar nu kan dit niet. Einde citaat.

Twee dagen later was onze verbazing niet gering toen uw partijgenoot, geen gewoon parlementslid maar de voorzitter van de Vlaamse Executieve zelf, tijdens een vergadering in zijn kiesomschrijving met opvoeders en andere gewone leden zei dat hij in principe akkoord is met de eisen van de opvoeders en dat hij al het mogelijke zal doen om met herschikkingen binnen de Vlaamse gemeenschap zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van het personeel zowel inzake tewerkstelling als inzake loonsverhoging. Sta mij toe zonder overdrijving te besluiten dat de rege-

ring verdeeld is over dit onderwerp. Deze interpellatie is dus meer dan dringend nodig om nu eindelijk het officiële standpunt van de executieve te vernemen.

Mevrouw de minister, moet ik concluderen dat de voorzitter van de executieve u heeft teruggefloten ? Zo ja, wat betekent dit dan concreet ? Wijzigt u uw houding ten aanzien van de sector ? Bent u er vanaf nu dus toe bereid om over een loonsverhoging te onderhandelen ? Op het eerste gezicht lijkt u een beetje geïsoleerd nu zowel de voorzitter van de executieve als een aantal eminente SP-leden hebben verklaard dat over loonsverhoging moet worden onderhandeld. Op het tweede gezicht is de zaak minder duidelijk, want de voorzitter van de regering laat er geen onduidelijkheid over bestaan dat alleszins de budgettaire beperkingen zullen worden gerespecteerd. Indien de opvoeders kunnen rekenen op meer tewerkstelling en op hoger loon dan zullen andere sectoren moeten bezuinigen. Met andere woorden, andere departementen zullen moeten inleveren. Niets van, zegt de heer Peeters daarop. Het kan niet zijn dat de eisen van de opvoeders worden ingewilligd ten koste van andere departementen zoals het departement van Onderwijs van zijn SP-minister Van den Bossche. En, hij kaatst de bal terug naar u, niet in uw hoedanigheid van minister van Gezin en Welzijn, maar wel in uw hoedanigheid van minister van Financiën. Er is nog budgettaire ruimte, zegt de SP. Er zijn de bijkomende Sint-Michielsgeld en er zou nog een zekere beleidsruimte zijn. Dit blijkt volgens bepaalde bronnen die heiliger zijn dan de paus. Met alle combinaties van minister van Gezin en Welzijn en van minister van Financiën bent u degene waar ik terecht moet met mijn vraag. Waar zal de minister van Financiën de middelen halen om over te dragen aan de minister van Gezin en Welzijn zodat deze de wens van de Vlaamse Executieve om toch te onderhandelen over bij komende loonsverhogingen voor de opvoeders kan inwilligen ?

Mevrouw de minister, sta mij toe te zeggen dat dit bijna Kafkaïens lijkt.

U hebt allicht ook de nationale politiek gevolgd. U weet dat er de jongste weken heel wat te doen is geweest om de nationale minister van Justitie die het departement van Justitie combineert met het departement van Economische Zaken, met alle gevolgen van dien. Verwaarlozing van de twee departementen en het duidelijk mislopen in het departement van Justitie.

Voor u is de toestand niet anders. U combineert ook twee departementen die niet te combineren zijn omdat ze té omvangrijk zijn om door één minister te worden gedragen. Er is echter meer. Meer dan in het geval van de nationale minister combineert u twee departementen die leiden tot een bijna onhoudbare schizofrenie. Als minister van Gezin en Welzijn moet u enerzijds opkomen voor uw sector en dus meer middelen eisen terwijl u anderzijds als minister van Financiën en Begroting over de budgettaire orthodoxie moet waken. U moet als het ware als een kloek op de gouden eieren zitten en er niets van lossen. Misschien is die schizofrenie wel mede de oorzaak van het onverantwoord lang aanslepen van dit conflict. Inderdaad, uw engagementen aangegaan als minister van Financiën laten u geen enkele beleidsruimte. U bent er op uit om een goed minister van Financiën en Begroting te zijn. Op het moment dat het duidelijk werd dat er nieuwe Sint-Michielsgeld ter beschikking kwamen, hebt u ervoor gepleit om deze te gebruiken in het kader van uw budgettaire orthodoxie om alle gelden te besteden op een wijze dat de begroting in evenwicht wordt gehouden. Naast de Maastrichtnorm kregen wij nog een Demeesternorm tot op het ogenblik dat de totale executieve besliste om uiteindelijk toch een deel van die gelden over te dragen naar de tewerkstelling. U hebt dan vlug van petje veranderd en bent in uw hoedanigheid van minister van Gezin en Welzijn snel naar de tewerkstellingsconferentie gelopen om daar, terecht overigens, zo veel mogelijk arbeidsplaatsen los te krijgen om de noden van uw sector Gezin en Welzijn in te vullen.

Het resultaat was trouwens niet zo

Vogels

slecht want u verkreeg 700 nieuwe tewerkstellingsplaatsen waarvan 350 in de gehandicaptenzorg.

Terug in de schizofrene positie van minister van Financiën had u evenwel niets meer in petto om het conflict in de welzijnssector op te lossen. Voor het verdere verloop kon u enkel hopen dat het conflict zou doodbloeden. De gevolgen van 10 weken actie zijn bekend en ze hebben ons geen stap verder gebracht. Op het terrein zijn er echter diepe wonden geslagen bij zowel opvoeders, ouders en gasten.

U heeft altijd gedacht dat u er wel zou uitgeraken. Immers, in tijden van werkloosheid zou de publieke opinie uw kant wel kiezen en bijkomende looneisen afdoen als een uiting van onverantwoordelijke vakbondsheetschouwen. Dit is gelukkig niet het geval geweest. De mensen zijn niet idioot en zien ook wel dat de huidige beleidsmensen geen cent over hebben voor hardwerkende en onderbetaalde welzijnswerkers. Ondertussen vloeien de miljarden frank weg in bodemloze KS-putten . . . (**Applaus van de heer Ulburghs**)

De heer E. Van Rompuy : Demagogie !

Mevrouw M. Vogels : . . . wat moet uitmonden in typische consumptierecreatie van het type Fenix.

In uw artikel met Het Volk herhaalde u ook het fabeltje dat u geen engagementen kan aangaan die uw opvolger moet waarmaken. Als minister van Begroting moet u perfect weten wat deze Vlaamse regering jaarlijks afbetaalt aan engagementen die door haar voorgangers zijn aangegaan. Ook dit fabeltje lukt niet meer.

Als ik dit allemaal op een rijtje zet, dan begin ik te begrijpen waarom er vandaag nog altijd geen onderhandelingsvoorstel met de welzijnssector op tafel ligt. Gisteren hebben er informele onderhandelingen plaatsgevonden tussen de opvoeders en uw kabinetschef waarbij er een aantal vergelijkende tabellen voor loonspanningen werden voorgelegd. Een

onderhandelingsvoorstel was er andermaal niet.

Mevrouw de minister, ik zal besluiten met mijn vragen die kort en duidelijk zijn.

Is er nu eindelijk een onderhandelingsvoorstel dat wordt gedragen door heel de regering ?

Zo ja, wat houdt dit in ?

Is er in dit voorstel ruimte voor loonsverhogingen ?

Zo ja, hoeveel en hoe zal u dat financieren

Ten slotte, wanneer zal dit eindelijk aan de sector worden voorgesteld.

Als ik geen uitsluitel krijg over een oplossing voor deze sector dan is dit voor mij enkel het bewijs dat u niet uit de schizofrenie van uw eigen functies raakt. U worstelt met een rollenconflict tussen uw hoedanigheid van minister van Financiën en minister van Welzijn. Ik zal dan ook een motie indienen om aan de Vlaamse Executieve te vragen u uit deze schizofrenie te verlossen en een herschikking van de bevoegdheden door te voeren. Op die manier bent u niet langer geplaagd door het rollenconflict en kunt u zich voltijds inlaten met de meer dan belangrijke sector van Gezin en Welzijn. Ik hoop dat deze heel redelijke eis ook de steun zal krijgen van andere collega's want het komt alleen maar een zindelijk beleid in dit Vlaamse land ten goede waar we anders alles toch zo veel beter willen doen. (**Applaus bij de AGALEV-fractie**)

De voorzitter : De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, de eisen van de opvoeders, die nu sinds 8 maart in staking zijn, zijn genoegzaam door het grote publiek gekend.

De opvoeders eisen de achterstand die zij sinds jaren hebben opgelopen via een loonsverhoging van 12,5 procent weg te werken, daar waar u dit wenst te beperken tot 1,22 procent

die budgettair haalbaar is. Omwille van een wervingsstop sinds 1983 is er ook de eis om ongeveer 2.245 bijkomende aanwervingen te verwezenlijken. Daartegenover stelt u 700 aanwervingen waarvan 350 in de gehandicaptensector, 250 in de bejaardenzorg en 100 in de kinderopvang.

Wat gaat er gebeuren met de wervingsstop die in zijn huidige vorm niet gehandhaafd kan worden ? Men handelt verkeerd wanneer men de normen die tien jaar geleden vastgesteld werden, niet respecteert.

De sector heeft ondertussen met andere problemen te kampen. Ik geef een paar voorbeelden. Meer dan 1.500 volwassen mentaal gehandicapten staan op een wachtlijst om geplaatst te worden. De tegemoetkoming van het Vlaams Fonds voor jonge licht mentaal gehandicapten en de vergrijzing van de bevolking zijn andere voorbeelden. De vraag naar opvang voor deze mensen is voortdurend toegenomen.

Mevrouw de minister, het is hoogtij dat u een duidelijk standpunt inneemt in verband met de bij wet voorziene kaders. Indien u niet de intentie hebt de kaders in te vullen, is het uw plicht de wettelijke omschrijving ervan te wijzigen. Wanneer u het huidig kader wenst te behouden, moet het op progressieve wijze ingevuld worden. Het heeft geen zin wetten te stemmen die het beleid later naast zich neer legt.

U heeft reeds herhaalde malen uitgelegd dat u omwille van budgettaire redenen niet kan ingaan op de eisen van de opvoeders. Vrijdag laatstleden heeft de minister-president een oplossing aangeboden door binnen de begroting van de Vlaamse regering een mogelijke verschuiving van de kredieten voor te stellen. Ik ben van mening dat dit een waardevol voorstel is. Alhoewel het niet mijn taak is een oplossing te vinden voor de budgettaire moeilijkheden van de Vlaamse regering, doe ik graag een paar suggesties. Een aantal bestaande fondsen gaan aan hun doel voorbij. Het vroegere Fonds Lenssens (VFIA) en het Vlaams Fonds voor Integratie van de Kansarmen (VFIK)

Pierco

zijn hier voorbeelden van. Heel wat mensen stellen zich vragen over de resultaten van de projecten die dankzij een budget van 1,2 miljard frank, het licht zagen. Ik kan voorbeelden opsommen van projecten die helemaal niet aan de doelstellingen van het VFIK-fonds beantwoorden. Er werden ondermeer infrastructuurwerken uitgevoerd. Men moet het gebruik van de VFIK-gelden dringend aan een grondige evaluatie onderwerpen. Er werden v.z.w.'s opgericht die zich voor de zoveelste maal over het probleem gebogen hebben. **Op** die manier zijn er misschien wel een paar werklozen minder maar de kansarmoede is hiermee weinig gediend.

Ik vraag u om dit eens ernstig te bekijken. Er zijn trouwens nog andere voorbeelden die u ook eens zou moeten nagaan.

Op die manier zullen er vele miljoenen frank vrij komen die dan ter beschikking kunnen worden gesteld om een oplossing te vinden voor de problemen waarmee de opvoeders sinds maanden, zelfs sinds jaren, worden geconfronteerd.

Ik wil ook even de aandacht vragen voor de houding van de SP in dit conflict. Mevrouw Vogels heeft er reeds op gewezen en ik zal de citaten van de collega's Landuyt en Jan Peeters, die in De Morgen zijn verschenen, niet herhalen. Enerzijds staan zij blijkbaar achter de eisen van de opvoeders maar anderzijds verklaart u aan de pers dat de SP-gemeenschapsministers u verplichten om de uitvoering van de begroting, zoals deze werd goedgekeurd, strikt te handhaven.

Ik doe dus een oproep tot bereidheid en tot toegevingen van beide kanten. Ik pleit voor een constructief gesprek, waarbij u aanwezig is, en waarin u met de vertegenwoordigers van de vakbonden en van de werkgevers zou spreken. Ik vraag dat u dat niet aan iemand anders zou overlaten. Ik beschuldig niemand van oppervlakkigheid, maar ik vraag dat u zelf uw verantwoordelijkheid zou ne-

men en dat u niet altijd de anderen het vuur zou insturen om te zeggen dat het niet kan, dat er geen geld is en dat de regering unaniem zegt dat het niet gaat.

De houding van de coalitiepartners in de Vlaamse regering is voor mij zeer onduidelijk. Zoals mevrouw Vogels vraag ik dat door alle partijen, die van de Vlaamse regering deel uitmaken, een duidelijk standpunt zou worden ingenomen. Inderdaad, als het zo voortgaat, dan zal men tot een situatie komen waarmee niemand, de gehandicapten niet, de ouders niet, de bejaarden niet, zal gediend zijn.

Ik wil hier even een citaat voorlezen uit De Standaard van 10 mei 1993. Guy Tegenbos schrijft en ik citeer : Een Vlaamse regering die het aandurft beleidsplannen uit te tekenen voor het jaar 2002, moet het ook aandurven lange-termijn-loonafspraken te maken. Een vakbond die beweert naast de inkomensbelangen van het personeel ook de noden van de gehandicapten en de jongeren te verdedigen, moet het ook aandurven het open conflict af te wijzen en te kiezen voor een lange termijn akkoord. Einde citaat.

De heer E. Van Rompuy : De heer Denys heeft in de commissie voor de Financiën en Economie verklaard dat de VLD tegen 2002 ongeveer 700 miljard frank op de Vlaamse begroting wil besparen.

U komt hier nu pleiten voor bijkomende budgettaire ruimte alsof er nooit sprake is geweest van die 700 miljard frank.

Op een dergelijke manier proberen een sociaal probleem op te lossen, is al te gortig. Het is zelfs walgelijk. We weten het, mijnheer Daems, er is de boze burger en shit, de burger enzovoort. De mensen op die manier komen bedriegen, is de grootste demagogie die ik van de VLD in de Vlaamse Raad al heb meegemaakt.

De heer L. Pierco : Mijnheer Van Rompuy, u hebt er niets van begrepen. Ik heb hier niet voor meer kredieten gepleit. Ik heb alleen gevraagd

dat men zou evalueren wat er in de begroting staat en dat men daaruit de conclusies zou trekken. Het is duidelijk dat er bepaalde bestedingen zijn die onduidelijk en onterecht zijn. Daarover gaat het en over niets anders.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren en dames ministers, collega's, sedert maart wordt er in de welzijnssector gestaakt. Sedert maart wordt deze problematiek hier in de Vlaamse Raad besproken.

Aan mevrouw Vogels wens ik namens de CVP uitdrukkelijk te zeggen dat deze tematiek bij voorkeur in de Vlaamse Raad dient te worden gevoerd. Ter zake meen ik te mogen zeggen dat onze gezamenlijke inzet in het verleden, hier en in de commissie, daarvan kan getuigen.

Wij wensen ook onze waardering uit te drukken voor de mensen die professioneel en vrijwillig in die welzijnssector werken. Aangezien zij met mensen te maken hebben, overstijgt hun veelal gemotiveerde inzet dikwijls de strikt contractuele verplichtingen, iets wat deze sector uniek maakt.

Wij betreuren ten zeerste dat het conflict blijft aanslepen. Immers, de zorg voor de zwakke en gekwetste mens werd hoofdzakelijk door de Vlaamse christendemocraten uitgebouwd tot wat zij vandaag is geworden, namelijk een geheel van voorzieningen die de solidariteit concreet maken.

Goedbeheerde voorzieningen en persoonlijke inzet volstaan echter niet. Ook de professionalisering en de kwaliteit van het personeel is een absolute noodzaak. Sinds meer dan dertig jaar hebben mensen vaardigheden en kennis opgebouwd waardoor de opvang van gehandicapten, probleemjongeren en gezinnen zelfs faam kregen in het buitenland. Wij zijn daar fier op en willen dit zo houden.

Met de acties tonen de opvoeders aan

Merckx-Van Goey

dat de zorg nog meer kan worden geoptimaliseerd, niet in het minst door bijkomende tewerkstelling en een betere honorering. De wreveld in de sector is van velerlei aard ; ik zal hierover nu niet in detail treden.

In plaats van het debat in algemeenheden te voeren, is het noodzakelijk een onderscheid te maken tussen de drie volgende sectoren : Kind en Gezin, de bijzondere jeugdzorg en de gehandicaptenzorg, vooral omwille van de verweving met andere problemen, verschillend naargelang de betrokken sector.

De onrust over de loon- en personeelseisen wordt nog aangescherpt door de kinderziekten van het Vlaams Fonds voor gehandicapten. Deze problemen kwamen hier reeds meermaals ter sprake, zeker die met betrekking tot de hervorming van de bijzondere jeugdzorg.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van vroeger gestelde vragen heeft u een begin van oplossing voor-

Kamerlid Mieke Vogels (A G A L E V) greep het aanhoudend conflict bij de opvoeders in de welzijnssector aan om minister Wivina Demeester-De Meyer (CVP) te interpellieren

gesteld. Ik zou het op prijs stellen indien hier nogmaals zou worden bevestigd welke dienaangaande de huidige stand van zaken is en of het inderdaad nodig is het bestaande decreet te wijzigen.

Ten aanzien van de bijzondere jeugdzorg heeft u aan de Vlaamse regering een voorstel gedaan. Werd hieromtrent reeds overleg gepleegd ? Waren alle 'betrokkenen bij deze bespreking aanwezig ? Is dit overleg correct verlopen ? Welke precieze voorstellen werden ten aanzien van de bijzondere jeugdzorg gedaan ?

Wat loon en tewerkstelling betreft, zijn de eisen van de vakbonden meer loon en meer personeel. Mevrouw de minister, komen de voorstellen die u namens de Vlaamse regering aan de vakbonden voorlegde niet voldoende aan hun eisen tegemoet ?

De Vlaamse regering is altijd voorstander geweest van het verlenen van prioriteit aan bijkomende tewerkstelling. Op welke punten worden uw voorstellen dan als onvoldoende ervaren ? Is er eventueel ook een vooruitzicht op eventuele inwilliging van de looneisen ?

Enerzijds is de geëiste lineaire verhoging van 12,5 percent van alle barema's van de welzijnssector voor onze fractie moeilijk te implementeren ; anderzijds blijven wij de vraag stellen of het niet mogelijk is, waar logisch en gewenst, toch een selectieve loonstijging te overwegen. Welke voorstellen liggen momenteel ter tafel ?

Het is niet onze bedoeling nu dieper in te gaan op hetgeen mevrouw Vogels daarstraks heeft gezegd. Persoonlijk vind ik dit pure demagogie. Enerzijds zou men er volgens mevrouw Vogels beter aan doen met KS-gelden de opvoeders en de gehele welzijnssector beter te betalen. Anderzijds stel ik vast dat haar fractie tegen de sluiting van de mijnen is gekant. Wanneer men inderdaad mijnputten zou willen openhouden, waar zouden deze miljarden frank dan vandaan moeten komen ? Het is geen oneer vragen te stellen bij de implementatie en de verantwoordelijkheid voor de ter beschikking gestelde bedragen.

Mevrouw de minister, ook wij zijn zeer begaan om de beeldvorming van de Vlaamse welzijnssector. Blijkbaar lijkt die, ten onrechte, heel negatief uit te vallen. Nochtans wordt in deze sector hard gewerkt en uiten wij hiervoor onze diepste waardering.

Ten eerste, staat deze welzijnssector er inderdaad zo slecht voor als het soms wordt voorgesteld ? Wij menen van niet en hopen dat de personeelstop die sedert 1983 wordt aangehouden, nu zal worden doorbroken ?

Ten tweede, wij hopen dat men ook oog zal hebben voor een selectieve loonstijging, en loon naar werk wordt gegeven. Dit veronderstelt evenzeer dat alle geleverde inspanningen van de voorbije jaren mee in rekening worden gebracht. Hiervan kan inderdaad geen abstractie worden gemaakt.

De voorzitter : De heer J. Peeters heeft het woord.

De heer J. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik kan mevrouw Vogels geruststellen : ik ben naar deze tribune gekomen, om het standpunt van de hele SP-fractie te verkondigen, en niet enkel het mijne en dat van collega Landuyt.

Het arbeidsconflict in de opvoedingsinstellingen sleept nu reeds tien weken aan. Het is niet alleen een langdurig, maar ook een bitter conflict, waarbij op bepaalde momenten, blijkbaar van beide kanten, de redelijkheid, de bereidheid tot het bereiken van een compromis en het inlevingsvermogen in de mogelijkheden en beperkingen van de tegenpartij zoek leken. Een conflict ook waarbij soms tactische blunders, psychologische fouten en ongelukkige uitspraken of verwijten de problemen onnodig verscherpten.

Ik ben van mening dat de Vlaamse Raad die op hetzelfde ogenblik het hoofdstuk Zorgzaam Vlaanderen in 2002 bespreekt, niet langer lijdzaam op dit conflict kan toezien.

De SP dringt er dan ook op aan dat de Vlaamse regering snel wat meer budgettaire ruimte en meer

Peeters

middelen vrijmaakt voor de opvoeders. Na tien weken actie moet er eindelijk een doorbraak komen.

Wij wensen dat daarbij absolute prioriteit wordt gegeven aan bijkomende tewerkstelling in deze sector. In die zin kan de werkgeverskoepel van de Caritas-instellingen worden gerustgesteld. Gisteren nog maakten zij er zich blijkbaar zorgen over dat de voornaamste problemen zoals de **werkdruk** en de bijkomende tewerkstelling, over het hoofd werden gezien. Maar ook wij zijn van mening dat bijkomende tewerkstelling ter vermindering van de arbeidsdruk alle voorrang verdient. Dat betekent dat naast de 750 bijkomende jobs, opgenomen in de begroting 1993 voor de welzijnssector en aangenomen tijdens de tewerkstellingsconferentie, nog een extra-inspanning moet worden geleverd tijdens de periode 1994-1995. Dat is trouwens mogelijk. In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan 500 jobs, tegen 1995, waarvan de invulling in nauw overleg met de sector moet worden bepaald.

Ondertussen vragen wij ook een grondige doorlichting van de sector, gericht op een evaluatie van de behoeften en van de bestaande normen en financieringssystemen, met het oog op het bereiken van een grotere financiële en organisatorische transparantie. Op basis van de resultaten van deze doorlichting kan een verder tewerkstellingsprogramma voor na 1995 worden besproken.

Op budgettair vlak wegen de looneisen van de vakbonden en van het personeel te zwaar door. Wel pleiten wij voor enkele beperkte, niet-lineaire aanpassingen in de komende jaren, teneinde het instappen in deze belastende en onregelmatige betrekkingen aantrekkelijker te maken. In dat verband is de aanpassing van de **barema's** van de instellingen van Kind en Gezin van prioritair belang.

Wij hebben er het volste vertrouwen in, en we weten dat onze ministers in de Vlaamse regering deze ruimte bepleiten en verder zullen bepleiten. Het is echter ook evident dat al deze

bij komende inspanningen niet mogen gebeuren ten koste van andere gerechtvaardigde **tewerkstellingsprioriteiten** in de overige sectoren zoals bijvoorbeeld het onderwijs.

Mevrouw de minister, binnen dat kader steunen wij u om dit conflict snel tot een goed einde te brengen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik denk dat iedereen het erover eens is dat het probleem in de bijzondere jeugdzorg in de eerste plaats tewerkstelling en in de tweede plaats looneisen betreft. Verder is ook iedereen het erover eens dat de tewerkstelling prioriteit dient te krijgen. Ik heb gemerkt dat mevrouw Merckx voor de CVP heeft gepleit voor selectieve loonsverhoging. Ook de heer Jan Peeters heeft gezegd dat loonsverhogingen mogelijk moeten zijn. Mevrouw de minister, wij kennen voorbeelden uit de recente geschiedenis. Uw collega van Cultuur had onlangs een probleem met de theaters. Hij formuleerde toen een voorstel dat aanleiding gaf tot nieuwe besprekingen in de Vlaamse regering en tot een herschikking van de budgetten. Wij vragen dat u hetzelfde zou doen en tegenover de Vlaamse regering een voorstel zou formuleren om tegemoet te komen aan de eisen. Dit geldt voor de tewerkstelling en, waar mogelijk, ook voor de looneisen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister W. Demeester-De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren collega's, de actuele interpellaties gingen gepaard met meerdere vragen over de thematiek in de bijzondere jeugdzorg, de gehandicaptenzorg in het algemeen en het huidige conflict. Nu ik iedereen heb gehoord, stel ik vast dat de interpellanten zich vooral op het laatste aspect hebben toegespitst. Ik zal mij dan ook daartoe beperken in mijn antwoord.

Om alle misverstanden te voorkomen, wil ik eerst uitdrukkelijk stellen

dat ik een enorme waardering heb voor diegenen die in de bijzondere jeugdzorg werken en zich er met overtuiging voor inzetten. Ik heb zelf ervaring met dit soort werk omdat ik de gehandicaptenzorg op alle arbeidsniveaus doorlopen heb. Ik heb een instelling uit de grond gestampt en ze geleid in een tijd waarin er veel minder mogelijkheden waren dan nu. Gedurende vijf jaar heb ik les gegeven aan opvoeders en vandaag woon ik nog steeds temidden van gehandicapten en hun opvoeders. Ik heb zowel als mens als in mijn functie van minister een enorme waardering voor al wat in de sector door raden van beheer, besturen, opvoeders en iedereen die ermee te maken heeft wordt gedaan. Dat geldt vooral ook voor de ouders en hun kinderen zelf.

Wat de huidige stand van het dossier betreft, wil ik in de eerste plaats onderscheid maken tussen de drie verschillende elementen die elkaar voortdurend kruisen in het debat.

In eerste instantie denk ik daarbij aan het ontwerpbesluit met betrekking tot de bijzondere jeugdbijstand, in tweede instantie aan het luik gehandicaptenzorg en in derde instantie aan het luik opvoedersacties en conflicten.

Het ontwerpbesluit betreffende de bijzondere jeugdzorg werd door de Vlaamse regering goedgekeurd en is gebaseerd op zeven nieuwe **uitgangsprincipes**. Het kwam tot stand na intens overleg met de sector zelf en is van daaruit gegroeid en opgebouwd.

Het is namelijk opgemaakt door de administratie van de Bijzondere Jeugdzorg en de Pedagogische Inspectie. Zij waren dus van bij het begin betrokken. Dit besluit dat meer dan een jaar lang besproken werd met de mensen uit de sector, de werknemers, de werkgevers en de erkenningscommissies, is op dit ogenblik na de goedkeuring door de regering aan de Raad van State voorgelegd.

Moet ik er nog aan herinneren dat het gebaseerd is op 7 belangrijke principes. Het is volgens de inspectie

Demeester-De Meyer

van Financiën niet besparend, maar de begroting blijft sterk onder controle. Het besluit resulteert dus niet in een oncontroleerbare groei van de uitgaven, maar vindt zijn grondslag in de nieuwe trends in de Bijzondere Jeugdzorg.

Zo werkt deze meer gericht op de gezinnen, houdt het meer rekening met het principe van de autonomie en streeft het naar de emancipatie van de betrokkenen. Pleeggezinnen-zorg staat centraler en er zal gewerkt worden aan een effectieve spreiding van het aantal noodzakelijke plaatsen in die sector. Het is inderdaad een realiteit dat op dit ogenblik sommige bestaande plaatsen — het zijn er in totaal 4.498 — in sommige regio's te sterk geconcentreerd zijn.

Kortom — ik herhaal het —, het besluit is gebaseerd op de ontwikkeling van de nieuwe behandelingsstrategieën en hulpverleningstechnieken.

Ik kom nu tot het tweede deel van mijn uiteenzetting, die over de gehandicaptensector handelt. Ook daar kunnen wij een aantal vaststellingen doen. Het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap is nog een jonge instelling en lijdt — mevrouw Merckx heeft dit terecht opgemerkt — nog aan enkele kinderziekten waaraan de regering — dat is zopas gebleken uit de antwoorden tijdens het actuele vragenuurtje — oplossingen heeft gegeven door verschillende onlangs genomen besluiten.

Wij werken onder meer aan de versoepeling van de erkenningsprocedure en de samenstelling van het dossier in overleg met het Vlaams Fonds en een wetenschappelijk team dat op dit ogenblik een studie verricht die ons op 18 juni zal worden voorgelegd.

Een belangrijk element van de discussie, dat mij zal brengen tot het conflict met de opvoeders, is dat er sinds 1983 een personeelsstop van kracht is. Deze stop is evenwel relatief gebleken omdat in de periode 1989-1990 er 506 bijkomende statutaire personeelsleden werden aangeworven, omdat er op 23 oktober 1985

85 gesubsidieerde contractuelen in dienst traden en omdat daarenboven 682 personeelsleden met een IBF-statuuw tewerkgesteld werden. Weet dat een van de voorstellen ten aanzien van het gemeenschappelijk vakbondsverbond er onder meer in bestaat deze zogenaamde nepstatuten in reguliere contracten om te zetten. Ik ben ervan overtuigd dat wij daarin zullen slagen te meer omdat wij ter zake intens overleg plegen met de nationale regering.

Ik heb mijzelf altijd bereid verklaard om de personeelsstop selectief te doorbreken. Om dit op een voor de sector zinvolle manier te doen, is een onderzoek naar de noden uiteraard een eerste vereiste. Wij zijn begonnen met een doorlichting van de sector de heer Jan Peeters, die wij trouwens hebben uitgenodigd om daaraan mee te werken, heeft daarom gevraagd.

Welnu, de noden blijken inderdaad het grootst in de nursing tehuizen en de tehuizen voor meervoudige gehandicapten. Ik heb er altijd voor gepleit om voor deze werkvormen meer personeel in te zetten. Overigens, op het einde van vorig jaar hebben wij nog een kleine heroriëntering van personeel naar nursingtehuizen doorgevoerd. Het is ook mijn bedoeling om die maatregel in de loop van dit jaar te herhalen. Dat zal echter een taak zijn voor het Vlaams Fonds, wiens raad van bestuur en personeel dergelijke beslissing moet uitvoeren.

Nieuwe noden zullen zich ook aandienen op het vlak van de opvang van volwassen gehandicapten. Voorts zullen wij ons in de toekomst ook moeten bezinnen over de nood aan opvang van gehandicapten op latere leeftijd via thuisbegeleiding, begeleid wonen en alle bestaande vormen van opvang in tehuizen.

De gehandicaptensector vraagt eveneens bijkomende investeringen. Om de noden ter zake te lenigen, werd in het kader van de tewerkstellingsconferentie een bij komende financiële impuls van 695 miljoen frank gegeven, zodanig dat ook via de investeringen kan worden tegemoet gekomen aan een deel van de vele vra-

gen. Ik erken dat er veel meer vraag is dan alleen maar het bedrag van 695 miljoen frank. Maar, het budget bevat ook nog jaarlijks 320 miljoen frank, wat eventueel nog kan worden opgetrokken. Op die manier wordt in een tijdsspanne van drie tot vier jaar toch een belangrijk deel van de vraag behandeld.

Thans kom ik tot het huidige conflict met de opvoeders, met de leden van het gemeenschappelijk vakbondsfront. De eisen waarmee de Vlaamse regering geconfronteerd is, zijn tweeledig, namelijk de eis voor meer loon en de eis voor meer personeel.

De voorstellen die ik sedert het uitbreken van het conflict namens de Vlaamse regering heb gedaan, hielden al een zekere tegemoetkoming in op de beide eisen : een deel op tewerkstelling en — weliswaar binnen beperkte enveloppes — een deel op het loon.

Er werd prioritair meer personeel in het vooruitzicht gesteld, dit omwille van de hoge noden en omwille van de hoge werkloosheidsgraad waarmee Vlaanderen op dit ogenblik is geconfronteerd.

De beperkte loonsverhoging werd mogelijk geacht. Ter attentie van degenen die beweren dat dit niet het geval zou zijn, zal ik de voorstellen herlezen die een drietal weken geleden werden geformuleerd. Daarin werd gesteld dat over loon kon worden gesproken binnen de beperkte enveloppe.

De gemeenschappelijke Vlaamse regering heeft gezegd dat zij prioriteit zou geven aan tewerkstelling. Alle voorstellen werden trouwens altijd eerst goedgekeurd in de Vlaamse regering vooraleer ze aan het gemeenschappelijk vakbondsfront werden voorgelegd.

Van bij de aanvang werd in deze eisen gesteld dat de geleidelijke gelijk-schakeling van de lonen van Kind en Gezin in het vooruitzicht gesteld werden en dat onmiddellijk op deze redelijke eis kon worden ingegaan. Het gaat hier immers om anomalieën die in de sector zijn ontstaan en waaraan in het verleden niet werd verholpen.

Demeester-De Meyer

Ter zake heb ik vele gesprekken gehad. Ter attentie van de heer Pierco bevestig ik dat ik twee- of driemaal de gesprekken heb laten voeren door mijn kabinetschef, wat niet ongebruikelijk is. Ik heb meerdere gesprekken gevoerd met het gemeenschappelijk vakbondsfront, zelfs zeer vroeg in de morgen. Ik heb met hen ook heel wat onderhandeld. Het is dan ook niet ongebruikelijk dat een **kabinetschef** wordt afgevaardigd. Als het voorstel dat thans ter tafel ligt door de Vlaamse regering en door de verschillende partners wordt goedgekeurd, dan zal ik morgenvroeg het voorstel aan het gemeenschappelijk vakbondsfront zeker en vast zelf voorleggen en bespreken.

Tijdens de talrijke gesprekken die ik heb gevoerd, bleek dat er een belangrijk knelpunt was in verband met de barema's. Teneinde ter zake klaarheid te scheppen, heb ik aan de administratie de opdracht gegeven een nota op te stellen betreffende de barema's in de welzijnssector. Omwille van het belang hiervan, werd die nota gisteren aan de gesprekspartners voorgelegd en deel ik de belangrijkste elementen aan de leden van de Vlaamse Raad mee.

Sta mij toe even de historiek te schetsen. Ik stel vast dat, in opdracht van minister Lenssens, op 16 september 1990 een technische werkgroep is gestart waarin, naast de administratie, ook werkgevers en werknemers vertegenwoordigd waren, met als opdracht nieuwe barema's voor het personeel voor te stellen.

Over de opdracht van deze werkgroep handelt de volgende passage uit de nota van 8 mei 1989. Ik erken dat deze passage vele facetten vertoont. Ik citeer : Aansluitend bij de voorstellen, gedaan op 20 februari 1989, wordt vanaf 1 december 1991 3 procent, (exclusief patronale RSZ-bijdragen) op de gesubsidieerde bruto-loonkost van het laatst definitief berekende jaar, ter beschikking gesteld.

Dit bedrag is geheel of ten dele toe te wijzen aan een geheel of ten dele

bereikte consensus omtrent de nieuwe streefbarema's in de komende maanden te bereiken in de technische werkgroep. Zo is het citaat letterlijk. Indien de minister de tekst niet letterlijk citeerde, is de door u getikte tekst sowieso eveneens correct. In de toelichting bij de opdracht spreekt de minister zich uit voor een consensus tussen de drie geledingen van de werkgroep : de werkgevers, de werknemers en de administratie.

Op 14 mei 1991 meldde de administrateur-generaal die de werkgroep als lid van de administratie heeft geleid of bijgewoond, dat er 19 plenaire en 5 specifieke vergaderingen werden gehouden, maar dat de vertegenwoordigers van werknemers- en werkgeversorganisaties op 28 januari 1991 ongelukkig genoeg zonder medeweten noch medewerking van de administratie een gemeenschappelijk standpunt hebben uitgewerkt waarin niet over alle punten een consensus bestond.

De te bereiken consensus heeft dus nooit bestaan. Noch de Vlaamse Executieve, noch de toenmalige minister hebben zich ooit voor de resultaten van de technische werkgroep geëngageerd.

Collega's, dat is het knelpunt, dat is blijven voortbestaan. Hopelijk kunnen we daarvoor nu een oplossing vinden. Werknemers en werkgevers hebben inderdaad aan een barema gewerkt, maar daarover werd in de Vlaamse regering nooit een consensus bereikt.

Aan de collega's, die van de vorige regering hebben deel uitgemaakt, heb ik dit uitdrukkelijk gevraagd. Zij hebben mij dit bevestigd en oud-ministers van de vorige regering hebben dit evenmin tegengesproken.

Dat alles behoort tot het verleden.

Uit het vergelijkend onderzoek blijkt dat de barema's in de welzijnssector met uitzondering van deze voor opvoeders klasse 2 en deze voor licentiaten hoger liggen dan de barema's in het openbaar ambt. Uit de vergelijking met de onderwijssector blijkt dat de spilbarema's voor de opvoe-

ders klasse 1 niet langer 87,5 procenten van het barema voor de paramedici onderwijs bedraagt, maar door de toegekende verhogingen reeds 93 procenten van het vergelijkbare onderwijsbarema belooft. Andere functies waarvan de barema's een kleinere achterstand hebben', zijn deze voor de opvoeders klasse 2 en de licentiaten. De barema's voor directeurs zouden eveneens lager liggen, maar de vergelijking van directiefuncties is veel moeilijker omdat de grootte van de instellingen vaak verschilt van maximum 24 gasten en 12 personeelsleden tot minimum 90 gasten en 45 personeelsleden.

Daarenboven staat de functie van directeur ook open voor **A1-gediplomeerden** zonder bij komende voorwaarden in de kleine instellingen en na vijf jaar dienst voor grote instellingen.

Collega's, het ligt voor de hand dat een eventuele loonprogrammatische rekening houdt met deze realiteit. Wat mij betreft is het een opdracht voor het gemeenschappelijk vakbondsfront om in samenwerking met de werkgevers op basis van deze realiteit hun opties kenbaar te maken.

Ik hoop op die manier een oplossing te kunnen vinden. We zouden morgenvroeg tot een consensus over volgende prioriteiten moeten kunnen komen : de uitbreiding van de tewerkstelling, het scheppen van nieuwe banen voor 1994 via de tewerkstellingsconferentie, het scheppen van nieuwe banen door nieuwe erkenningen in de sector van de gehandicapten in 1993, het scheppen van een aantal extra-banen in 1994, 1995 en 1996.

Op dit ogenblik wil ik geen onderscheid maken tussen de **aanwervingen** ter vervollediging van het kader en de andere banen, zoals collega Pierco dat doet. Het geheel van de werkplaatsen moet dienen om de meest dringende noden te lenigen die blijken uit de doorlichting van de sector, om het kader aan te vullen en om tegemoet te komen aan een aantal broodnodige **capaciteitsuitbreidingen**.

Inzake loonsverhogingen moeten we

Demeester-De Meyer

eerst en vooral de anomalieën in de lonen van de personeelsleden van Kind en Gezin wegwerken. Ik wil dat dit kan gebeuren in 1993 en 1994. Het gaat hier om een omvangrijk bedrag, geen peulschil. Ten tweede, zijn er voor 1994, 1995 en 1996, gezien de huidige economische omstandigheden, beperkte enveloppes voor loonaanpassingen, waarvoor rekening werd gehouden met wat we hebben geleerd uit de vergelijkende studie, maar zoals gezegd, moeten de werknemers en werkgevers zelf beslissen wat ze in de toekomst zullen doen met de barema's.

Spreiding in de tijd is een derde belangrijk element. Gezien de huidige budgettaire en economische omstandigheden zal de implementatie van de voorstellen moeten gespreid worden in de tijd. De huidige Vlaamse regering kan zich daarbij engageren voor drie jaar, want normaal gezien zal zij aanblijven tot einde 1995 en dus ook nog het begrotingsjaar 1996 voorbereiden en voorleggen aan dit parlement. Op de opmerking dat we nog zo vele engagementen van het verleden moeten nakomen, antwoord ik dat dit juist het nieuwe is. Wij engageren ons, voor die periode. Ter zelfdertijd zal ik de partners blijven uitnodigen om, zoals voorgesteld aan het gemeenschappelijk vakbondsfront, voor de verschillende domeinen in de geëigende werkgroepen, mee een visie te ontwikkelen over de toekomst van de Vlaamse welzijnssector. Ik ben ervan overtuigd dat een aanhoudend conflict niet goed is; noch voor de gehandicapten, noch voor de jongeren uit de bijzondere jeugdzorg. De waardering voor de sector is nog lang geen realiteit, maar het is mijn blijvende betrachtting dat de waardering voor mensen die erin begeleid worden en voor allen die erin werken steeds maar zou toenemen. **(Applaus)**

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de minister van Welzijn en Gezin vat de opmerkingen over dit dossier nogal vaak

persoonlijk op. **(Onderbreking door de heer Van Rompuy)**

Mijnheer Van Rompuy, wat is het verschil tussen het feit dat ik pamfletten uitdeel op een betoging van opvoeders waarmee ik hun mijn solidariteit wil betuigen en het feit dat de minister-president van de Vlaamse Executieve in zijn eigen kieskring aan de opvoeders achter de rug van de bevoegde minister beloftes doet.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Vogels, in uw plaats zou ik mij wat voorzichtiger uitdrukken. Wat u zegt, is niet juist. In heel deze aangelegenheid heeft de Executieve samen een standpunt ingenomen. In het verleden heb ik de opvoeders altijd verwezen naar mevrouw Demeester, omdat ze nu eenmaal de bevoegde minister is, maar toen een groep opvoeders mij op een ontmoetingsdag is komen vinden, heb ik ze alleen gezegd dat wij als Executieve samen naar een oplossing zochten en liefst zo snel mogelijk.

Mevrouw M. Vogels : In mijn interpellatie heb ik daarnet verwezen naar krantenartikels. In Het Volk van 6 mei jongstleden is een interview verschenen met de minister van Welzijn en Gezin waarin zij stelt dat er gezien de economische omstandigheden geen ruimte is voor loonsverhoging. Op 8 mei verscheen in verschillende kranten het bericht — zouden die dan allemaal verkeerd zijn ingelicht? — dat de minister-president in Mechelen aan een aantal opvoeders verklaard had dat hij akkoord ging met hun eisen zowel inzake loonsverhoging als inzake tewerkstelling. Mijnheer de minister-president, de verschillende kranten hebben uw uitspraken in Mechelen dus op dezelfde wijze geïnterpreteerd en ook mevrouw Demeester is sindsdien van houding verandert. Zij treedt veel soepeler op dan veertien dagen geleden. U hebt blijkbaar veel macht, want sedert uw uitspraken is er budgettaire ruimte vrijgekomen, waar de middelen vandaan moeten komen, weten we nog niet, maar toch.

Minister-president L. Van den Brande : Mevrouw Vogels, ik heb altijd

gezegd dat als er bijkomend voor een of ander budgettaire middelen moeten worden vrijgemaakt, dit uiteindelijk het globale budget niet mag verhogen.

Mevrouw M. Vogels : Is het onderhandelingsvoorstel dat morgen aan de opvoeders wordt voorgelegd, verworven en zullen de extra budgettaire middelen die erin worden voorgesteld elders moeten worden bespaard? Of zijn het budgettaire middelen afkomstig van het Sint-Michielsakkoord, zoals onze collega's van de SP suggereren of zijn het besparingen op onderwijs? Van waar zal het geld komen? Er is hier in welwillende bewoordingen over de opvoeders gesproken, maar we hebben niets concreets vernomen? Mevrouw Demeester, wat zal u morgen aan de opvoeders precies voorstellen?

De heer E. Van Rompuy : Indien u de kranten zou lezen, zou u het weten.

Mevrouw M. Vogels : Ik zou dit liever hier horen, ik communiceer niet graag via de kranten. Ik pleit voor de herwaardering van het parlement, daarom verkies ik het antwoord van mevrouw de minister hier te horen in plaats van het morgen via de krant te moeten vernemen.

Minister W. Demeester-Demeyer : Mevrouw Vogels, wij hebben afgesproken dat indien er een consensus wordt bereikt, de voorstellen in de eerste plaats voor te leggen aan het gemeenschappelijk vakbondsfront omdat ik niet weet of zij het met de voorstellen zonder meer eens zijn.

Ik heb duidelijk gezegd dat er voorrang zal worden gegeven aan de tewerkstelling naast beperkte mogelijkheden voor de loonwaardering en een spreiding in de tijd.

Ik heb het kader geschetst. Vindt u het niet logisch dat het vakbondsfront als eerste de concrete voorstellen aanhoort?

Mevrouw M. Vogels : Wat de budgettaire impact betreft, vind ik dit inderdaad niet logisch. De Vlaamse Raad moet immers beslissen over een

Vogels

begrotingswijziging, hij heeft hierover het laatste woord, niet de sociale partners.

U spreekt over beperkte mogelijkheden voor een loonsverhoging. Be-doelt u hiermee de verhouding die door de heer Peeters werd voorgesteld ? Het antwoord dat u heeft gegeven, maakt ons niets wijzer. Uw toon klonk weliswaar milder maar de inhoud blijft te vaag. U zegt trouwens andermaal dat u zich slechts voor een periode van drie jaar kan verbinden. Zijn de engagementen en investeringen in hospitalen en instellingen eveneens beperkt tot drie jaar ?

Ik zal met argusogen volgen of dit beperkt engagement ook geldt op andere terreinen.

Minister W. Demeester-De Meyer : Indien u de techniek van de begroting zou bestuderen, zou u weten dat elk engagement waartoe men zich vandaag verbindt, tot de huidige begroting behoort en wordt gespreid over de hele periode. De begrotingen worden opgesteld op basis van engagementen, niet op basis van betalingen.

U hoeft zich niet bezorgd te maken, de begroting wordt op alle terreinen consequent gerespecteerd. Er worden engagementen aangegaan voor de periode dat men de verantwoordelijkheid draagt en er wordt eveneens rekening gehouden met de recurrente uitgaven binnen het budget dat wordt voorzien voor de volgende periode.

Mevrouw M. Vogels : In die context is het wellicht beter om geen plannen te maken tot het jaar 2002. Tevens volg ik nauwgezet de gevolgen van een andere welzijnsconferentie. Uw voorganger, de heer Lenssens, heeft destijds het conflict ook op die manier beëindigd, het heeft ons echter helaas niet veel verder gebracht.

Ik herhaal dat uw toon aangenamer was dan de vorige keer maar dat de inhoud van uw antwoord ons niet veel wijzer heeft gemaakt.

U beweert dat u de begrotingstech-

nieken perfect beheerst. Toch zullen wij onze motie van aanbeveling handhaven en de executieve verzoeken u te laten kiezen tussen één van uw twee bevoegdheden. Het cumuleren van twee ministerfuncties, die van Financiën en Begroting en die van Welzijn, Gezin en Gezondheidsinstellingen brengt u in een schizofrene situatie, waardoor u onmogelijk tot een aanvaardbare oplossing kunt komen in dit conflict. **(Applaus)**

De voorzitter : Mevrouw Vogels, het nieuwe reglement schrijft voor dat de aankondiging van een motie schriftelijk moet gebeuren.

De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, zoals u waardering opbrengt voor al diegenen die werkzaam zijn in de verzorgingssector, breng ik waardering op voor alles wat u in uw persoonlijk leven doet voor de gehandicapten en de minder goeden. U zal echter wellicht aan den lijve hebben ondervonden dat waardering niet veel materiële welstand brengt en dat persoonlijke inzet ook op een andere wijze moet worden vergoed.

Als u een ontmoeting 's ochtends om 6 uur met een aantal mensen die een actie voor uw huis voeren, als een gesprek of als een onderhandeling beschouwt, dan kunnen er toch nog wel een paar gesprekken bij.

Dit lijkt voor mij echter van minder belang.

Veel belangrijker is het resultaat dat uit de discussie zal voortvloeien. Ik weet dat u, of één van uw medewerkers, gisteren een delegatie hebt ontvangen en dat dit morgen ook het geval zal zijn.

Wij krijgen hier een aantal nieuwe gegevens die een wijziging bevatten inzake tewerkstelling, barema's enzovoort.

Zoals collega Vogels vraag ik ook of dit inderdaad in de budgettaire enveloppe zit die hiervoor is geraamd of zullen er een aantal verschuivingen komen. Ik denk niet alleen aan dege-

ne die ik heb voorgesteld. Ik veronderstel dat er nog andere mogelijkheden zijn. Het feit of het in deze enveloppe zit, belangt toch in de eerste plaats de Raad aan. Immers, het is deze Raad die de begroting, de eventuele aanpassingen, verschuivingen, wijzigingen, transfers enzovoort moet goedkeuren. Het is dus van belang dat wij daarover snel en correct zouden worden geïnformeerd. Ik kan aannemen dat dit de onderhandelingsbasis is voor de vertegenwoordigers, maar ik vraag dat u zo vlug mogelijk de Vlaamse Raad zou informeren.

Tot slot vraag ik of het voorstel dat u morgen aan deze mensen zult voorleggen de unanieme goedkeuring van de voltallige Executieve heeft. Ik zou zeer graag een antwoord op deze vraag krijgen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer E. Van Vaerenbergh (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik ben tevreden dat mevrouw de minister met een nieuw voorstel naar de Vlaamse regering gaat. Dit was trouwens een vraag die we uitdrukkelijk hadden gesteld. We hopen dat de oplossing die ze aanbiedt, en die de goedkeuring van heel de Vlaamse regering zal wegdragen, ook de goedkeuring van de betrokkenen zal krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor haar antwoord. Ik stel vast dat, naast het vroeger voorstel voor meer tewerkstelling, er een bereidheid is voor een beperkte loonprogrammatische. Ik onderschrijf dat twee andere partners in dit debat, met name de werkgevers en de werknemers, hieromtrent over een keuze moeten onderhandelen en deze kenbaar zullen moeten maken.

Ik stel vast dat er een bereidheid is om deze zelfde partners te betrekken bij het uitwerken van een visie voor de sector. Wij steunen dit volkomen en wij willen uitdrukkelijk zeggen dat

Merckx-Van Goey

wij als christendemocraten in de welzinssector vroeger, nu en ook in de toekomst ons hebben ingezet en zullen inzetten. Wij hebben zaken opgebouwd en wij willen dat dit ook zo kan zijn in de toekomst. Wij willen daaraan verder meewerken en zullen nauwkeurig toekijken op wat door de Executieve ter zake wordt voorgesteld.

Het behoort niet aan deze Raad om op een demagogische wijze allerlei voorstellen te doen en middelen te besteden die reeds voor andere zaken werden voorzien. Wij willen die verantwoordelijkheid in deze Raad nemen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Vogels werd tot besluit van deze actuele interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer P. Dewael c.s. betreffende de gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg — 336 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter : Dames en heren, de heer Dewael heeft de spoedbehandeling gevraagd van het voorstel van resolutie betreffende de gewestplanwijzigingen in het kader van de reconversie in Limburg.

Vraagt iemand daarover het woord ?

De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik denk dat het voorstel tot spoedbehandeling

misschien kort even moet worden toegelicht. Mijn fractie neemt uitdrukkelijk afstand van een zeker opbod aan scandalitis in het KS-dossier. Ik denk dat een van uw collega's daarin meer is beslagen dan wijzelf en dat gebeurt niet altijd met dezelfde zin voor nauwkeurigheid.

Hoe dan ook, KS is op dit ogenblik het voorwerp van diverse onderzoeken. Aan de ene kant is er het gerechtelijk onderzoek waarvoor ook het Hoog Comité van Toezicht werd ingeschakeld. Aan de andere kant werd in de Vlaamse Raad een parlementaire onderzoekscommissie opgericht.

Ik wil niet vooruitlopen op de resultaten van de diverse onderzoeken maar vraag aan de onderneming in kwestie, de n.v. KS, dat zij in afwachting van de resultaten alle regels van voorzichtigheid in acht neemt. Dit lijkt mij het minimum minimorum.

Mijnheer de minister, wij worden geconfronteerd met verklaringen van uwentwege in de pers waaruit blijkt dat de Vlaamse Executieve een voorstel van wijziging voor het gewestplan heeft ontvangen dat de realisatie van het zogenoemde Fenix-project op het oog heeft. Dit is eigenaardig ! Van sommige KS-bestuurders vernemen wij dat er ter zake zelfs nog geen contracten zijn afgesloten. Wij weten dus niet wat het project precies inhoudt, wie aan het project deelneemt, welke omvang het project uiteindelijk zal hebben en zelfs niet of het uiteindelijk wel zal worden gerealiseerd. Toch legt de minister voor Ruimtelijke Ordening nu reeds aan de Vlaamse Executieve het voorstel van gewestplanwijziging voor. Dit is toch gedurfd !

Mijnheer de minister, u hebt gisteren erop aangedrongen dat de Vlaamse Executieve nog voor het eind van deze maand, uiterlijk begin juni, een beslissing zou nemen.

Minister T. Kelchtermans : U maakte zelf deel uit van de Executieve toen de start van de wijzigingsprocedure tot herziening van het gewestplan werd gegeven. U zat zelf rond de tafel !

De heer P. Dewael : Mijnheer de minister, de Executieve heeft een maand geleden het voorstel tot wijziging van het gewestplan ontvangen. U hebt ter zake geen eensgezindheid bereikt want het voorstel is uitgesteld tot wederinschrijving. Hoedanook, we moeten niet op de zaken vooruitlopen. U moet de kar niet voor de paarden spannen. Wij zullen afwachten welke voorstellen KS ter zake doet. Ik heb grote vraagtekens of er ooit een Fenix uit de as zal verrijzen. Het lijkt me evenwel geen daad van zorgvuldig bestuur om alvast een voorstel tot gewestplanwijziging bij de Executieve aanhangig te maken terwijl de n.v. KS nog niet is overgegaan tot de definitieve vastlegging van dit project. Ik raad de n.v. KS trouwens aan om in afwachting van de resultaten van de diverse onderzoeken al de regels van voorzichtigheid in acht te nemen.

Ook om iedere vorm van grondspeculatie tegen te gaan, vraag ik dat de Vlaamse Raad een moratorium inzake gewestplanwijziging zou instellen totdat de parlementaire onderzoekscommissie haar werkzaamheden heeft beëindigd. Dit verdient de spoedbehandeling en is dan ook het voorwerp van mijn vraag aan de Vlaamse Raad.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik wens voor alle duidelijkheid te benadrukken dat het hier om een wijzigingsprocedure gaat die door de vorige Executieve — en in aanwezigheid van de heer Dewael — werd ingezet. Op dit ogenblik is de volledige procedure afgehandeld en moet alleen nog worden beslist of de wijziging al dan niet doorgaat. Het gaat niet om een voorstel tot wijziging van het gewestplan maar om de finale besluitvorming rond een beslissing die reeds twee jaar geleden door de Vlaamse Executieve werd genomen. Ten opzichte van het voorstel zoals het door de heer Dewael werd voorgesteld, geloof ik dat enige nuancering toch wel nuttig was.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik merk dat de minister spreekt over wat de Vlaamse Executieve destijds heeft beslist. Hoewel het niet mijn gewoonte is om uit de Vlaamse Executieve te spreken — ik heb dat vroeger nooit gedaan, maar de minister doet het nu zelf — wil ik er toch op wijzen dat wij ook toen reeds de aandacht van de Executieve erop hadden gevestigd dat het niet opging — het betrof toen het vroegere ERC-project — om de kar voor het paard te spannen en deze procedures in te zetten zolang de n.v. KS ter zake geen duidelijke plannen had vooropgesteld. Dat was vroeger niet het geval met betrekking tot het ERC-project, dat is thans ook niet het geval betreffende het Fenix-project.

Mijnheer de minister, u mag de notulen van de Vlaamse Executieve van die datum gerust raadplegen, de beslissing om het gewestplan toch te herzien, werd genomen met negen stemmen tegen twee. Ik was een van de twee tegenstemmers. Als u toch daaruit citeert, moet u volledig zijn !

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik wil even nuanceren wat de heer Dewael heeft gezegd. Ik heb niet over de inhoud van de beslissing naar stemgedrag gesproken. U weet blijkbaar niet goed, mijnheer Verhofstadt, hoe de procedure tot in-herzieningstelling van een gewestplan verloopt, want u houdt zich waarschijnlijk met andere zaken bezig.

Indertijd was de heer Walt Niel minister van Ruimtelijke Ordening, maar ik niet. De heer Dewael laat hier uitschijnen dat er een voorstel tot in-herzieningstelling van het gewestplan ter sprake is, maar dat is onjuist. Die beslissing is al meer dan twee jaar geleden getroffen en bevindt zich nu in het eindstadium, waar heel de procedure is doorlopen en de minister wordt gevraagd eventueel een initiatief te nemen voor de Vlaamse regering om deze procedure af te ronden. Dat is ook de bevoegdheid van de minister van Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Ik vind het toch al te gortig dat u verwijst naar ex-collega Walt Niel, die voor Ruimtelijke Ordening bevoegd was, en met negen stemmen tegen twee door de meerderheid — die nu nog altijd dezelfde is — werd verplicht om die procedure in te leiden. Ik stel echter vast dat het ERC-project een totaal andere vorm heeft aangenomen, maar intussen zou de Executieve een wijziging van het gewestplan toch willen voltooien. Ik herhaal mijn vraag : bij inachtneming van de regels van voorzichtig bestuur, zowel in hoofde van de N.V. KS als in hoofde van de Vlaamse Executieve zelf, moet men de resultaten van de onderzoekscommissie afwachten.

De voorzitter : De heer Vandeurzen heeft het woord.

De heer J. Vandeurzen : Mijnheer de voorzitter, onze fractie gaat niet akkoord met de vraag tot hoogdringendheid. Dat ligt voor de hand, als men weet dat de discussie over het Fenix-project geen nieuwe discussie is. De procedure is reeds lang geleden ingezet.

Er was ook overeengekomen dat de onderzoekscommissie in haar opdracht geen oorzaak kan zijn van een verlamming van de raad van bestuur. Wij kunnen in het belang van de provincie geen politiek optreden vragen waardoor een aantal zaken onmogelijk gemaakt worden.

Goed beheer veronderstelt dat wij geen politieke daden stellen die dat goed beheer in het belang van de reconversie onmogelijk maken.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De **heer L. Hancké** : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de woordenwisseling tussen de heer Dewael en minister Kelchtermans maken duidelijk dat de **herzieningsprocedure** waarvan gewag wordt gemaakt al enige tijd is ingezet. Die procedure verkeert in haar eindstadium. Het verloop van de bespreking in de Executieve waaraan de Raad

nu deelachtig is, laat veronderstellen dat de VLD met deze motie alleen maar een late revanche nastreeft.

Mijn fractie is derhalve van mening dat er geen reden is om een moratorium in te stellen. Gelet op de onderzoekscommissie van KS is er vanzelfsprekend wel reden om aan te dringen op enige omzichtigheid in de procedure terzake.

De voorzitter : Geachte collega's, wij stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De leden die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Gelet op de verwarring die is ontstaan, stel ik voor hoofdelijk te stemmen.

Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel tot spoedbehandeling van de heer Dewael.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (**ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

149 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

68 leden hebben ja geantwoord ;
72 leden hebben nee geantwoord ;
9 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Aelvoet M.
Annemans G.
Anthuenis G.
Appeltans L.
Barbé L.
Berben P.
Beysen E.
Bosman R.
Bril L.
Buisseret X.
Candries H.
Capoen M.
Caubergs J.
Caudron J.
Chevalier P.
Cordeel M.
Coveliers H.
Daems R.

Voorzitter

De Boeck A.
De Croo H.
De Maght-Aelbrecht A.
De Man F.
Demeulenaere J.
Denys A.
Dewael P.
Dewinter F.
Dierickx L.
Dua V.
Eeman J.
Gabriels J.
Geysels J.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Goossens W.
Kempinaire A.
Lauwers H.
Laverge J.
Leduc J.
Maertens M.
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Peeters W.
Pierco L.
Platteau S.
Raes R.
Ramoudt D.
Schiltz H.
Spinnewyn J.
Tavernier J.
Ulburghs J.
Van den Eynde F.
Van Dienderen H.
Van Grembergen P.
Van Hauthem J.
Van Hooland R.
Van houtte M.
Van Mechelen D.
Van Nieuwenhuysen L.
Van Overmeire K.
Van Vaerenbergh E.
Van Walleghem R.
Vautmans V.
Vergote F.
Verhofstadt G.
Verlinden A.
Vermeiren F.
Verreycken W.
Vogels M.
Wierinckx R.
Wymeersch F.

NEEN hebben geantwoord :

Ansoms J.
Arts A.
Baldewijns E.
Bartholomeeussen M.
Bourgeois A.
Bourgeois M.

Breyne P.
Brouns H.
Cardoen G.
Cauwenberghs F.
Colla M.
Creyf S.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Keersmaeker P.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
De Roo J.
De Seranno J.
Desmet P.
Didden M.
Dielens F.
Dupré J.
Eyskens M.
Geens G.
Ghesquière F.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Leclercq J.
Leysen A.
Logist M.
Marsoul H.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Pinoie E.
Pinxten K.
Schuermans E.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Swennen G.
Swinnen R.
Tant P.
Taylor J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Vande Lanotte J.
Vandenbroucke F.
Vandendriessche B.
Van der Maelen D.
Van der Poorten M.
Van der Sande J.
Vandeurzen J.
Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.

Van Rompuy E.
Vanvelthoven L.
Verleyen I.
Vermassen G.
Weyts J.

Zich ONTHOUDEN hebben :

De Batselier N.
Demeester-De Meyer W.
Detiège L.
Kelchtermans T.
Olaerts H.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Weckx H.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren J. Ulburghs en J. Sleeckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen — 337 (1992-1993) — Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter : Dames en heren, de heer Ulburghs heeft de spoedbehandeling gevraagd van het voorstel van resolutie van de heren Ulburghs en Sleeckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen.

De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, wij moeten nog even afwachten of wij meer succes zullen boeken dan de heer Dewael. Samen met de heer Sleeckx stellen wij een resolutie tot spoedbehandeling voor aan de raad opdat die de Vlaamse Executieve zou verzoeken de nodige initiatieven te nemen om de mijn van Beringen open te houden ten behoeve van het lopende onderzoek. Wij steunen voor 100 procent de vraag van de heer Dewael om een moratorium. De KS moet met de grootste omzichtigheid te werk gaan, wat zij niet doet. Wij vragen u daarom logisch te oordelen en ook over ons voorstel tot spoedbehandeling te stemmen. Dank u.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx (op de tribune) : Vanzelfsprekend stem ik in met het standpunt van de heer Ulburghs en ik pleit voor het openhouden van de mijn tot het onderzoek is afgerond. De commissie mag niet in haar onderzoek worden gehinderd en ik heb sterk de indruk dat men ietwat al te happig is om de mijn van Beringen vol te storten met beton. Dit zal voor sommigen dan ook een uiterst lucratieve bedrijvigheid zijn. Ik wil hier wel aan toevoegen dat met dit voorstel de definitieve sluiting van de mijnen niet in vraag wordt gesteld.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (op de tribune) : Wij moeten hier vandaag in spoedbehandeling stemmen over het voorstel van resolutie van de heren Ulburghs en Sleenckx. Op 15 april diende ik eenzelfde voorstel van resolutie in, stuk nummer 316, dat op de agenda staat van de eerstvolgende vergadering van de commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling. Er wordt vandaag plots gesteld dat de commissie ter plaatse haar onderzoek heeft afgewerkt. In het eerste voorstel van resolutie ingediend door de heren Ulburghs en Sleenckx was van deze beperking nog geen sprake. Hier wil ik even op ingaan.

Al enkele maanden worden verscheidene leden van de eerdergenoemde commissie benaderd vanuit Limburg om initiatieven te nemen teneinde de sluiting van de laatste mijnschachten te voorkomen. Ook collega's Sleenckx en Ulburghs werden benaderd. Tot vandaag weigerden de collega's die nu dit voorstel van resolutie indienen, dit initiatief te nemen. Het Vlaams Blok ijverde op 15 april al in een ruimere context voor het openhouden van de laatste Limburgse mijn. Plots ligt nu dit voorstel op onze bank en is het alle hens aan dek geblazen. Mijnheer Sleenckx, mijnheer Ulburghs en fractievoorzitter Van Rompuy van de CVP verdwijnen in de wandelgangen en er ontstaat grote paniek. Kort daarna verschijnt de heer Van Rompuy en haalt

collega Didden van zijn bank en zie daar het voorstel van resolutie wordt veranderd en wordt uiteindelijk wat u hier nu voor u ziet.

Er wordt hier een vaudeville opgevoerd. De Vlaams Blok-fractie blijft bij haar standpunt. Wij zijn voorstander van het openhouden van de laatste schachten en de laatste mijn in Limburg, wat andere collega's ook mogen zeggen. Alleen het Vlaams Blok is ingegaan op het verzoek vanuit Limburg om initiatief te nemen. De collega's Sleenckx en Ulburghs mogen nu door dit voorstel van resolutie hun oorspronkelijke mening niet afzwakken, zij moeten duidelijk hun bedoeling kenbaar maken.

Het Vlaams Blok zal de vraag tot spoedbehandeling goedkeuren. Wij dringen er dan ook op aan dat dit voorstel van resolutie samen met het voorstel van het Vlaams Blok wordt behandeld.

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, de toelichting die hier door de collega's Ulburghs en Sleenckx wordt gegeven, wijkt af van datgene wat in de resolutie staat, namelijk dat de mijn van Beringen open moet blijven. Dit is duidelijk de verantwoordelijkheid van de Executieve. Ik zou dus kunnen vragen wat ter zake haar voornemen is. Hierover zijn namelijk reeds in 1989 beslissingen genomen.

Mijnheer de voorzitter, vervolgens kom ik tot de motivering met het oog op het onderzoek. Uit een gesprek dat ik daarstraks met de verantwoordelijken van de Kempense Steenkoolmijnen heb gevoerd, blijkt dat deze resolutie in feite overbodig is. Maximaal vijf leden uit de Vlaamse Raad, vooral de collega's Ulburghs en Sleenckx, desgevallend vergezeld door de leden van de onderzoekscommissie, onder andere de heer Bossuyt, kunnen vandaag, morgen of in de loop van de volgende week in de kolenmijn van Beringen afdalen en de visu vaststellen wat er daar, met het oog op het onderzoek, nog belangrijk is. Wellicht is er ook nog ruimte voor de heer Wymeersch.

De KS heeft verzekerd dat zij hiervoor haar volledige medewerking zal verlenen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, wat de procedure betreft, heeft de VLD-fractie geen bezwaar tegen een spoedbehandeling. Wat de inhoud betreft, rijzen er echter vragen met betrekking tot de politieke duidelijkheid. Het is toch vrij eenvoudig, ofwel wil men de mijn sluiten, ofwel wil men dit niet. De heren Sleenckx en Ulburghs willen door deze resolutie bij een aantal mensen valse verwachtingen creëren. De VLD wil politieke duidelijkheid en heeft er geen moeite mee, dit klaar en duidelijk te zeggen. Wij nemen niet deel aan dergelijke windowdressing.

De voorzitter : De heer Olaerts heeft het woord.

De heer H. Olaerts : Mijnheer de voorzitter, ik zal mij bij de stemming over deze spoedbehandeling onthouden, waardoor ik duidelijk wil maken dat noch de Vlaamse Raad, noch Limburg gediend is met dubbelzinnige spelletjes. Ik wens geen illusies te scheppen.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer de voorzitter, ik meen een verklaring te moeten afleggen in verband met de resolutie. De vraag die hier wordt gesteld, is ook in de onderzoekscommissie naar voren gebracht. Voor de aanwezigen in de Vlaamse Raad en voor de publieke opinie wil ik zeggen dat ik aan de heren Ulburghs en Sleenckx heb gevraagd of zij concrete opmerkingen hadden. Op een vraag tot sluiting kan een onderzoekscommissie niet antwoorden. Ofwel is er een vermoeden dat er misdrijven zijn gepleegd waarvan het gebrek aan bepaald materiaal het bewijs zou zijn. Dan gaat het om een gerechtelijk feit en moet het gerecht, dat naar men zegt bezig is met de zaak, optreden. Ofwel is het een politieke beslissing. Vooraleer zich over de grond van de zaak uit te spreken, moet men echter

Bossuyt

de vraag stellen of de Vlaamse Executieve op heden over de materiële bevoegdheid beschikt om een dergelijke politieke beslissing te nemen.

Mijnheer de minister-president, beschikt de executieve over die mogelijkheid ? In deze vind ik de voortdurende verwarring die de onderzoekscommissie wordt verweten nogal spijtig. Deze commissie onderzoekt geen misdrijven. Een wanbeleid is niet altijd een misdrijf. Wanneer de commissie op misdrijven stoot dan moeten die onmiddellijk aan het gerecht worden gesignaleerd. Dat standpunt wordt door de onderzoekscommissie gerespecteerd.

Mijnheer Didden, het verwondert mij een beetje dat u als lid van de onderzoekscommissie onmiddellijk belt naar de directie van de KS om te vernemen wat wij moeten doen. (*Applaus*)

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, er kan geen enkele onduidelijkheid bestaan omtrent de beslissingen die de vorige executieve genomen heeft over de sluiting van de mijnen.

Wij hebben die herbevestigd. Dat heb ik ook hier in de Vlaamse Raad medegedeeld. Mocht voor sommige leden de inhoud van de motie geen volledige klaarheid brengen, dan herhaal ik nogmaals dat de Vlaamse regering bij haar standpunt blijft dat indertijd werd ingenomen, namelijk de definitieve sluiting. Wanneer het evenwel noodzakelijk is om bepaalde onderzoeksopdrachten te kunnen uitvoeren, zijn wij bereid om gedurende de tijd die daarvoor nodig is, rekening te houden met dit gegeven zonder evenwel de beslissing tot sluiting in het gedrang te brengen.

De voorzitter : De heer Ulburghs heeft het woord.

De heer J. Ulburghs : Mijnheer de voorzitter, ik ben verheugd omdat er hier een debat wordt gevoerd omtrent de KS en de mijnen. Ik ben de

minister-president dankbaar omdat de mogelijkheid wordt geboden om zich rekenschap te geven van wat er in de mijn is gebeurd en om na te gaan of het machinepark er nog staat.

Collega Didden, wij zijn niet bij de KS te rade gegaan. Wij hebben echter samen met de mijnwerkers gezien dat in Beringen de betonmolens klaar staan om de schachten te vullen. De scheiding van de machten in acht genomen is het belangrijk dat de mijn van Beringen open blijft. De Vlaamse Executieve heeft de financiële bevoegdheid overgedragen aan de KS. Dit mocht echter niet zijn. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Didden heeft het woord.

De heer M. Didden : Mijnheer de voorzitter, ik wil nogmaals zeggen dat deze resolutie als dusdanig overbodig is gezien het bedrijf zich heeft bereid verklaard de werkzaamheden van de onderzoekscommissie toe te laten. Ik heb mij enkel op de hoogte willen stellen van de technische mogelijkheid. Misschien is het nuttig dat leden van de onderzoekscommissie zich ook technisch op de hoogte zouden stellen over zaken waarover zij een oordeel moeten vellen.

De voorzitter : De minister-president heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het goed is dat ook collega Ulburghs duidelijk inschat wat ik precies heb gezegd. Zijn laatste zin maakt de dingen zeker niet duidelijker.

Hij zegt blij te zijn met de verklaring van de minister-president om de commissie tijdens het onderzoek toe te laten de nodige werkzaamheden te verrichten. Ik wil nogmaals duidelijk stellen dat een gerechtelijke onderzoeksmaatregel, die een materiële bevestiging inhoudt op een aantal meter onder de grond, geen dagen of weken kan duren. Eens dit is gebeurd, is het vanzelfsprekend dat de sluiting ook materieel en fysisch wordt uitgevoerd. Ik wens dat daarover geen enkele onduidelijkheid bestaat.

De voorzitter : Ik stel vast dat er geen eenparigheid is om het voorstel van resolutie met spoed te behandelen.

Wij stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De leden die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie van de heren Ulburghs en Sleenckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen onmiddellijk wordt behandeld.

Is de Raad het daarmee eens ? (*Instemming*)

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat bij de stemming bij zitten en opstaan een aantal raadsleden van de CVP hebben gemeend te moeten tegenstemmen. Met dezelfde verbazing stel ik vast dat het hier onder meer gaat om een aantal leden van de parlementaire onderzoekscommissie. Ik trek daar geen conclusies uit, maar ik heb daar toch zware bedenkingen bij. Volgens mij hebben bepaalde CVP'ers uit Limburg boter op hun hoofd !

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heren Ulburghs en Sleenckx betreffende het openhouden van de mijn van Beringen.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

134 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
80 leden hebben ja geantwoord ;
41 leden hebben nee geantwoord ;
13 leden hebben zich onthouden.

Voorzitter

JA hebben geantwoord :

Aelvoet M.
Annemans G.
Ansoms J.
Baldewijns E.
Barbé L.
Bosman R.
Bossuyt G.
Bourgeois M.
Brouns H.
Buisseret X.
Cardoen G.
Caubergs J.
De Boeck A.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Man F.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
De Roo J.
Desmet P.
Dewinter F.
Dielens F.
Dierickx L.
Dua V.
Dupré J.
Geysels J.
Ghesquière F.
Goossens W.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Leysen A.
Logist M.
Maertens M.
Marsoul H.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Peeters W.
Pinoie E.
Pinxten K.
Raes R.
Sleeckx J.
Spinnewyn J.
Swennen G.
Swinnen R.
Tant P.
Tavernier J.
Taylor J.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Ulburghs J.
Vande Lanotte J.

Vandenbroucke F.
Vandendriessche B.
Van den Eynde F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Van Dienderen H.
Van Eetvelt J.
Van Hecke J.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Nieuwenhuysen L.
Van Overmeire K.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Vanvelthoven L.
Verleyen I.
Vermassen G.
Verreycken W.
Vogels M.
Wymeersch F.

NEEN hebben geantwoord :

Anthuenis G.
Arts A.
Berben P.
Bril L.
Candries H.
Capoen M.
Caudron J.
Chevalier P.
Cordeel M.
Coveliers H.
Daems R.
De Croo H.
Denys A.
De Seranno J.
Dewael P.
Didden M.
Eeman J.
Eyskens M.
Gabriels J.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Kempinaire A.
Lauwers H.
Platteau S.
Ramoudt D.
Schiltz H.
Schuermans E.
Swaelen F.
Vandeurzen J.
Van Grembergen P.
Van Hoolland R.
Van houtte M.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Vaerenbergh E.
Vautmans V.

Vergote F.
Verhofstadt G.
Verlinden A.
Vermeiren F.
Weyts J.
Wierinckx R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Appeltans L.
De Batselier N.
Demeester-De Meyer W.
Detiège L.
Kelchtermans T.
Laverge J.
Leclercq J.
Leduc J.
Olaerts H.
Pierco L.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

De leden die zich hebben onthouden, worden verzocht de reden voor hun onthouding kenbaar te maken.

De heer Pierco heeft het woord.

De heer L. Pierco : Mijnheer de voorzitter, ik heb afgesproken met de heer Lisabeth.

VOORSTEL VAN DECREET van de heer F. Dewinter houdende wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw met het oog op de beteugeling van de wildgroei van de islamitische gebedsplaatsen

Stemming over de ontvankelijkheid

De voorzitter : Dames en heren, conform artikel 9, punt 1 van ons reglement en na consultatie van het uitgebreid bureau en de commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften heb ik het voorstel van decreet van de heer Dewinter houdende wijziging van de wet van 29 maart 1962 houdende organi-

Voorzitter

satie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw met het oog op de beteugeling van de wildgroei van de islamitische gebedsplaatsen onontvankelijk verklaard.

De tekst ervan werd op de banken rondgedeeld.

Bij brief van 27 april 1993 heeft de heer Dewinter om een beslissing van de Raad verzocht.

Wij zullen ons, conform artikel 60, punt 2, 2e lid van het huidig reglement zonder debat bij zitten en opstaan uitspreken.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, wij hebben de hele procedure aanhangig gemaakt toen het oude reglement nog in voege was. Het nieuwe reglement werd maar tijdens de vorige vergadering van de Vlaamse Raad gestemd. Het oude reglement geeft de indiener wel de kans zijn voorstel te bepleiten.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft de procedure inderdaad aangevat op het ogenblik dat het vorig reglement nog van kracht was. Ondertussen werd ons reglement gewijzigd en is het nieuwe reglement van kracht.

Indien de Raad het eens is, ben ik bereid het debat toe te staan. Vraagt iemand het woord ? (Neen)

De leden die dit debat willen houden, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het is overduidelijk dat de Raad het eens is dat het nieuwe reglement van kracht is en dat er zonder debat gestemd wordt over de ontvankelijkheid.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, het nieuwe reglement werd gestemd opdat deze vergadering democratisch zou kunnen functioneren. Men kan geen beroep

doen op een vorig reglement wanneer het nieuwe reglement in voege is getreden.

De voorzitter : De leden die het voorstel van decreet als ontvankelijk beschouwen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Eén lid heeft zich onthouden.

Het voorstel van decreet is ontvankelijk.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer W. Verreycken inzake de onafhankelijkheid van Vlaanderen

Stemming over de ontvankelijkheid

De voorzitter : Dames en heren, conform artikel 9, punt 1 van ons reglement en na consultatie van het uitgebreid bureau heb ik het voorstel van resolutie van de heer Verreycken inzake de onafhankelijkheid van Vlaanderen ontvankelijk verklaard.

De tekst ervan werd op de banken rondgedeeld.

Bij brief van 21 april 1993 heeft de heer Verreycken overeenkomstig artikel 60, punt 2, 2e lid van het reglement om een beslissing van de Raad verzocht.

Wij zullen ons, conform voormelde reglementaire bepaling, hierover zonder debat bij zitten en opstaan uitspreken.

De leden die het voorstel van decreet als ontvankelijk beschouwen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel van decreet is ontvankelijk.

De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord niet

om het debat aan te trekken en helemaal niet om over de grond van de zaak de debatteren.

Wanneer ik bij brief en bij toepassing van het actuele reglement heb gevraagd dat de Vlaamse Raad zich zou uitspreken, is het ook noodzakelijk dat de Raad wordt geïnformeerd over de inhoud. Alleen de lezing van de stukken die op de banken werden rondgedeeld, zal daartoe zeker niet bijdragen.

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat u mij minstens gedurende enkele minuten het woord moet geven om de ontvankelijkheid aan te vechten.

Ik betreur nadrukkelijk dat op deze wijze oneigenlijk misbruik van de procedure wordt gemaakt om de ontvankelijkheid af te wijzen.

De voorzitter : De Raad heeft zich over dit probleem reeds uitgesproken. *(Het VB verlaat onder luid protest het halfroed)*

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984 — 23 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 — 24 (BZ 1992) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1984.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat van de stemming voor de aangelegenheden bedoeld in Grondwetsartikel 59bis :

Voorzitter

122 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

110 leden hebben ja geantwoord ;
8 leden hebben neen geantwoord ;
4 leden hebben zich onthouden.

Ziehier het resultaat van de stemming voor de aangelegenheden bedoeld in Grondwetsartikel 107 **quarter** :

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
107 leden hebben ja geantwoord ;
8 leden hebben neen geantwoord ;
4 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Ansoms J.
Anthuenis G.
Appeltans L.
Arts A.
Baldewijns E.
Berben P.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Bourgeois M.
Breyne P.
Bril L.
Brouns H.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Cordeel M.
Coveliers H.
Creyf S.
Daems R.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Croo H.
Demeester-De Meyer W.
Demeulenaere J.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
Denys A.
Desmet P.
Detiège L.
Dewael P.
Didden M.
Dielens F.
Dupré J.
Eeman J.
Eyskens M.
Gabriels J.

Geens G.
Ghesquière F.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Lauwers H.
Laverge J.
Leclercq J.
Leduc J.
Leysen A.
Logist M.
Marsoul H.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Olaerts H.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Pierco L.
Pinoie E.
Platteau S.
Ramoudt D.
Sauwens J.
Schiltz H.
Schuermans E.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Swinnen R.
Tant P.
Taylor J.
Timmermans J.
Vande Lanotte J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Vandenbroucke F.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandeurzen J.
Van Eetvelt J.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Vautmans V.

Vergote F.
Verhofstadt G.
Verleyen I.
Verlinden A.
Vermeiren F.
Weckx H.
Weyts J.
Wierinckx R.

NEEN hebben geantwoord :

Dierickx L.
Dua V.
Geysels J.
Maertens M.
Tavernier J.
Ulburghs J.
Van Dienderen H.
Vogels M.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Aelvoet M.
Barbé L.
De Boeck A.
Goossens W.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden.

Reden(en) voor onthouding ?

De heer W. Goossens : Ik heb afgesproken met de heer Suykerbuyk.

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1985 — 23-A (1992-1993) — Nrs. 1 en 2 — 24-A (BZ 1992) — Nr. 1 (Rapport van het Rekenhof)

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 1985.

Begin van de stemming.

Voorzitter

Heeft iedereen gestemd ? (**Ja**)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat van de stemming bedoeld in Grondwetsartikel 59 bis :

127 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

114 leden hebben ja geantwoord ;

13 leden hebben zich onthouden.

Ziehier het resultaat van de stemming bedoeld in Grondwetsartikel 107quater :

124 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

111 leden hebben ja geantwoord ;

13 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Ansoms J.
Anthuenis G.
Appeltans L.
Arts A.
Baldewijns E.
Berben P.
Bossuyt G.
Bourgeois M.
Breyne P.
Bril L.
Brouns H.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Chevalier P.
Cordeel M.
Coveliers H.
Creyf S.
Daems R.
De Batselier N.
De Bremaeker J.
De Clerck S.
De Croo H.
Demeester-De Meyer W.
Demeulenaere J.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
Denys A.
De Roo J.
De Seranno J.
Desmet P.
Detiège L.
Dewael P.
Didden M.
Dielens F.

Dupré J.
Eeman J.
Eyskens M.
Gabriels J.
Geens G.
Ghesquière F.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Kelchtermans T.
Kempinaire A.
Lauwers H.
Laverge J.
Leclercq J.
Leduc J.
Leysen A.
Logist M.
Marsoul H.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Olaerts H.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Pinoie E.
Pinxten K.
Platteau S.
Ramoudt D.
Sauwens J.
Schiltz H.
Schuermans E.
Sleeckx J.
Swaelen F.
Swennen G.
Swinnen R.
Tant P.
Taylor J.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Vande Lanotte J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Vandenbroucke F.
Vandendriessche B.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandeuren J.
Van Eetvelt J.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.
Van Hooland R.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.

Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Vautmans V.
Vergote F.
Verhofstadt G.
Verleyen I.
Verlinden A.
Vermassen G.
Vermeiren F.
Weckx H.
Weyts J.
Wierinckx R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

Aelvoet M.
Barbé L.
De Boeck A.
Dierickx L.
Dua V.
Geysels J.
Goossens W.
Maertens M.
Pierco L.
Tavernier J.
Ulburghs J.
Van Dienderen H.
Vogels M.

Dientengevolge neemt de Raad het ontwerp van decreet aan ; het zal aan de Vlaamse Executieve ter bekrachtiging worden overgezonden. (**Het VB verschijnt met veel tumult op de publieke tribune**)

MOTIE VAN AANBEVELING van mevrouw S. Creyf c.s. tot besluit van de op 27 april 1993 door de heer L. Van Nieuwenhuysen gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over extra steun voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel
— 324 (1992-1993) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling van mevrouw Creyf c.s. tot besluit van de op 27 april 1993

Voorzitter

door de heer Van Nieuwenhuysen gehouden interpellatie tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over extra steun voor het Nederlandstalig onderwijs te Brussel.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik wil enkel aan de indiener van de motie meedelen dat inmiddels reeds uitvoering werd gegeven aan het belangrijkste gedeelte ervan, met name het samenroepen van een gemengde werkgroep. Op dinsdag 11 mei werd de gemengde werkgroep geïnstalleerd. De eerste samenkomst is dus achter de rug.

De voorzitter : Mevrouw Neyts heeft het woord.

Mevrouw A. Neyts-Uyttebroeck : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn fractie zal deze motie van aanbeveling goedkeuren.

Tevens herinner ik eraan dat mijn fractie, meestal bij monde van mijzelf, sedert 1989 bij elk ontwerp van onderwijsdecreet, heeft gewezen op de gevaren van de opeenvolgende decreten voor het onderwijs te Brussel.

De voorzitter : De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer J. Sleenckx : Mijnheer de voorzitter, ik zou deze zitting goed willen volgen, maar word hierin gestoord. Ik vind nochtans dat ik elke vergadering aandacht zou moeten kunnen volgen.

De voorzitter : De heer De Boeck heeft het woord.

De heer A. De Boeck : De groenen zijn het Nederlandstalig onderwijs in Brussel even genegen als om het even wie in deze vergadering.

Daarom zullen wij de motie goedkeuren. Er zijn immers klassen voor onze kinderen en betrekkingen voor het onderwijzend personeel in het gedrang.

Toch wens ik namens mijn fractie een

Minister Luc Van den Bossche (SP), in gesprek met zijn SP-collega minister Leona Detiège, werd geïnterpelleerd over de toestand van het Nederlandstalig onderwijs te Brussel. Naar aanleiding hiervan installeerde hij een gemengde werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van het departement Onderwijs en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, om naar dringende oplossingen te zoeken

aantal opmerkingen te formuleren aangaande de motie.

Wij menen dat ook de Vlaamse Gemeenschapscommissie bij de gemengde werkgroep mag worden betrokken.

In plaats van samenspraak met de netten, zouden wij liever het accent leggen op de onderwijsinstellingen. Wij zijn voor pluralistisch onderwijs en willen dus niet de nadruk leggen op de verschillende netten.

Bovendien staan wij huiverig tegenover het verenigen van de onderwijsproblematiek te Brussel tot een louter communautaire aangelegenheid.

Verder mag niet worden vergeten dat Brussel een grootstad is, waar andere problemen heersen, zoals de Europese elitescholen en de integratiefunctie ten aanzien van de migranten. Eigenlijk wensen wij een Brusselse invalshoek in plaats van het uitdeinen van de Vlaamse onderwijspolitiek te Brussel.

Tot slot is er, naast Nederlandstalig onderwijs, ook dringend nood aan

beleefdheidsonderwijs als men merkt hoe zowel tijdens de plenaire vergaderingen als vandaag tijdens de vergadering van de Vlaamse Raad, door een paar onbeschofteriken en fascistten wordt opgetreden.

De voorzitter : Mevrouw Creyf heeft het woord.

Mevrouw S. Creyf : Mijnheer de voorzitter, tot mijn genoegen kon ik inderdaad vaststellen dat de minister onmiddellijk uitvoering gaf aan mijn aanbeveling een technische werkgroep te installeren op zijn kabinet.

Op 11 mei vond de eerste vergadering van deze werkgroep plaats. Mijnheer de minister, het zou ook goed zijn mochten wij kunnen beschikken over de samenstelling van die werkgroep, met namen en functies.

Naar aanleiding van deze motie van aanbeveling vraag ik aan de minister er zelf zorg te willen voor dragen dat voldoende Brussels onderwijspersoneel zou deel uitmaken van de werkgroep, alsook van de deelwerkgroepen.

Creyf

De invalshoek van de werkgroepen moet zijn : er is een probleem en we willen dit oplossen. Ik verzoek de minister dit probleem te willen benaderen met een positieve vooringomenheid .

Tot slot nog dit. De onderwijsdeskundigen van Brussel en Vlaanderen moeten voorstellen kunnen formuleren. Het behoort echter tot de minister de uiteindelijke beslissingen te nemen. Dat is de geest van de motie van aanbeveling die de CVP-fractie zal goedkeuren.

De voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? **(Ja)**

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

121 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

113 leden hebben ja geantwoord ;

8 leden hebben zich onthouden.

JA hebben geantwoord :

Aelvoet M.
Ansoms J.
Anthuenis G.
Appeltans L.
Arts A.
Baldewijns E.
Barbé L.
Berben P.
Bossuyt G.
Bourgeois A.
Bourgeois M.
Breyne P.
Brouns H.
Candries H.
Capoen M.
Cardoen G.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chevalier P.
Cordeel M.
Creyf S.
Daems R.
De Boeck A.
De Bremaeker J.
Demeulenaere J.
De Meyer J.
De Mol J.
Demuyt W.
Denys A.
De Roo J.

Desmet P.
Dewael P.
Didden M.
Dielens F.
Dierickx L.
Dua V.
Dupré J.
Eeman J.
Eyskens M.
Gabriels J.
Geens G.
Geysels J.
Ghesquière F.
Gijsbrechts-Horckmans A.
Goutry L.
Hancké L.
Hostekint P.
Kempinaire A.
Lauwers H.
Laverge J.
Leclercq J.
Leduc J.
Leysen A.
Logist M.
Maertens M.
Marsoul H.
Merckx-Van Goey T.
Moens G.
Moors C.
Nelis-Van Liedekerke L.
Neyts-Uyttebroeck A.-M.
Olaerts H.
Olivier M.
Peeters J.
Peeters L.
Pierco L.
Pinoie E.
Pinxten K.
Platteau S.
Ramoudt D.
Schiltz H.
Schuermans E.
Sleeckx J.
Swennen G.
Swinnen R.
Tant P.
Tavernier J.
Taylor J.
Timmermans J.
Tyberghien-Vandenbussche M.
Ulburghs J.
Vande Lanotte J.
Vandenbroucke F.
Vandendriessche B.
Van der Maelen D.
Van der Sande J.
Vandeurzen J.
Van Dienderen H.
Van Eetvelt J.
Van Grembergen P.
Van Hecke J.

Van Hooland R.
Van houtte M.
Vankeirsbilck E.
Vanleenhove G.
Vanlerberghe R.
Van Looy J.
Van Mechelen D.
Van Parys T.
Van Peel M.
Van Rompaey R.
Van Rompuy E.
Van Vaerenbergh E.
Vanvelthoven L.
Vautmans V.
Vergote F.
Verhofstadt G.
Verleyen I.
Verlinden A.
Vermassen G.
Vogels M.
Weyts J.
Wierinckx R.

Zich ONTHOUDEN hebben :

De Batselier N.
Demeester-De Meyer W.
Detiège L.
Kelchtermans T.
Sauwens J.
Van den Bossche L.
Van den Brande L.
Weckx H.

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Executieve worden overgezonden.

Reden(en) voor onthouding ? (Nee)

De voorzitter : Hiermee zijn wij aan het einde van de stemverrichtingen gekomen. **(Voortdurend tumult)**

Dames en heren, ik geloof dat de Raad in eer en geweten heeft geoordeeld dat het nieuwe reglement moest worden toegepast. De meerderheid van de Raad heeft zich daarover uitgesproken. Ik wou de Raad niet schorsen omdat het al te gemakkelijk zou zijn de werkzaamheden op een dergelijke wijze te laten onderbreken. **(Applaus)**

Zoals in het verleden zal ik er voor waken dat iedereen die het woord moet krijgen, het ook daadwerkelijk krijgt voor zover het reglement dit toelaat. **(Voortdurend geroep door de leden van het VB van op de publieke tribune)**

INTERPELLATIES (Regl. art. 89)

Interpellatie van de heer M. Cordeel tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de afwerking van het Sigma-plan

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Cordeel tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de afwerking van het Sigma-plan. *(De Zeden van het VB worden manu militari uit de publieke tribune verwijderd.)*

Ik stel voor de zitting gedurende vijf minuten te schorsen zodat iedereen weer ordentelijk kan plaatsnemen. Wij hervatten onze werkzaamheden om 18.00 uur.

— *De vergadering wordt geschorst om 17.52 uur.*

— *De vergadering wordt hervat om 18.01 uur.*

De voorzitter : Wij zetten de bespreking voort van de interpellatie van de heer Cordeel tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de afwerking van het Sigma-plan.

De heer Cordeel heeft het woord.

De heer M. Cordeel (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in 1976 besliste de toenmalige regering om het fameuze Sigma-plan ter beveiliging van het Scheldebekken te laten opmaken en uitvoeren. Dat plan steunt op dijkverhogingen en -versterkingen en voorziet in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en de bouw van een stormvloedkering.

Hoewel was vooropgesteld dat het project binnen een periode van 10 jaar voltooid moest zijn, blijkt dit vandaag echter een zware onderschatting te zijn. Vooral de Wase gemeenten aan de Scheldekant blijven onvoldoende beschermd tijdens het voor- en najaar, de periode waarin

traditioneel de meeste stormtijden voorkomen. Dat zij inderdaad onvoldoende beschermd zijn, blijkt uit de gegevens van de onder uw bevoegdheid ressorterende dienst Tijgebonden Waterwegen die aangeven dat het Sigma-plan, in dijk lengte uitgedrukt, nog maar voor 75 percent is gerealiseerd.

Bovendien wordt er al sedert midden de jaren tachtig met geen woord meer gerept over de volgens deskundigen noodzakelijke aanleg van een gecontroleerd overstromingsgebied in de polder van Kruibeke. Een potpolder in die gemeente zou de totale oppervlakte aan overstromingsgebieden meteen meer dan verdubbelen, namelijk van 517 naar ruim 1,100 hectare, wat een bijkomende induiking van maar liefst 0,5 meter zou geven. Dat is niet onbelangrijk wanneer wij zien dat niet alleen de kans op stormvloeden is toegenomen, maar dat ook het aantal stormtijden de jongste decennia fors is gestegen. Daar komt nog bij dat er door de betere kwaliteit van de Schelde geen ecologische bezwaren tegen deze potpolder kunnen worden opgeworpen.

Het is mijn diepste bekommerning om de mensen van de Scheldevallei de miserie en schade als gevolg van een overstroming te besparen. Daarom vraag ik aan de minister waarom de aanleg van een overstromingsgebied in Kruibeke op de lange baan wordt geschoven. Rekening houdend met het wegvallen van de ecologische bezwaren en gelet op de nog altijd onveilige toestand aan de Wase Scheldekant blijft er geen enkele reden om het sluitstuk van het Sigma-plan nog langer uit te stellen. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer J. De Meyer (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, dit is een belangrijk debat omdat het gaat over de veiligheid van de inwoners van mijn streek. Ook in het verleden heeft de Vlaamse Raad herhaaldelijk over dit thema gediscussieerd.

Het Sigma-plan kwam tot stand naar aanleiding van de overstromingen in

januari 1976 en op 18 februari 1977 hechtte de toenmalige ministerraad zijn goedkeuring aan dit plan voor de beveiliging van het Zeescheldebekken tegen stormvloeden op de Noordzee. Dat plan had als doel de Vlaamse bewoners van het Scheldebekken eenzelfde graad van beveiliging te verschaffen als deze in Nederland na de overstromingen van februari 1953 dankzij het Deltaplan.

Het Sigma-plan bevat twee hoofdstukken. Enerzijds voorziet het in de versterking en de verhoging van dijken en in de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en anderzijds was het de bedoeling een stormvloedkering in Oosterweel te construeren.

Oorspronkelijk werd vooropgesteld dat dit plan inderdaad binnen een periode van 10 jaar moest gerealiseerd zijn. Doordat in het verleden echter onvoldoende kredieten werden vrijgemaakt en de moeilijkheidsgraad werd onderschat, heeft de verwezenlijking van het project aanzienlijke vertraging opgelopen.

Mijnheer de minister, waar het essentieel op aankomt, is dat de mensen achter de dijken veilig kunnen wonen en werken. In het hoofdstuk over de waterbeheersing van de beleidsnota bij de ontwerpbegroting voor 1993 voor Openbare Werken wordt terecht opgemerkt dat er prioriteit is voor de verdere uitvoering van het Sigma-plan ter bescherming van het Scheldebekken tegen overstromingen om zo snel mogelijk een aanvaardbaar veiligheidsniveau voor de burgers te bereiken.

Terecht gaat de bijkomende 450 miljard frank integraal naar de uitvoering van het Sigma-plan.

De krachtlijn, door de minister aangegeven in zijn beleidsnota bij het ontwerpbudget 1993, om voorrang te geven aan de verhoging en versterking van de dijken is correct.

Deskundigen, ook van de onder uw bevoegdheid ressorterende dienst Tijgebonden Waterwegen, stellen dat de vooropgestelde beveiliging slechts kan verkregen worden mits de bouw

De Meyer

van een stormvloedkering te Oosterweel. De bouw van dit kunstwerk blijft het noodzakelijke sluitstuk van het Sigma-plan en vormt het enige middel om de beveiliging volledig te maken. Ik wens hier ook even te herinneren aan de motie van aanbeveling van 8 maart aan de Vlaamse Executieve om versneld werk te maken van de verdere uitvoering van het Sigma-plan, de stormstuw inclusief, om de bevolking zo goed mogelijk te beschermen tegen mogelijke overstromingsrisico's. Deze motie was ondertekend door de heren Willockx, Van Grembergen en Verhaegen. In het debat werd toen al gesuggereerd om volgende denkplaatse te onderzoeken. In kringen van verkeersdeskundigen wordt gesteld dat de stormvloedkering te Oosterweel een bijdrage zou kunnen leveren tot de oplossing van de verkeersproblemen Antwerpen-Waasland. Met een meerkost van 2 miljard frank is in de fundering van de stormstuw de bouw van twee tunnelkokers haalbaar. Deze interessante denkplaatse kan zeker verder worden onderzocht.

De toenmalige minister van Openbare Werken verklaarde dat, ik citeer : rekening houdend met de evolutie van de techniek van bijna tien jaar het noodzakelijk is dat, uitgaande van het reeds geleverde basiswerk, een nieuwe studie wordt gemaakt, die erop moet gericht zijn, op grond van de huidige technische kennis en mogelijkheden, een aangepast ontwerp uit te werken dat stedenbouwkundig, maatschappelijk en ecologisch aanvaardbaar is. Daarbij moet eveneens ten gronde worden onderzocht op welke wijze de bouwkost van het kunstwerk kan worden verminderd. Einde citaat. De ongenueanceerde redenering van collega Cordeel is verband met de onvoorwaardelijke aanleg van de potpolder in Kruike van een kleine 600 ha verast sommigen en, niet in het minst, de burgemeester van Kruike, de zogenaamde veruimingskandidaat van de VLD in het Waasland.

Verder wijst de heer Cordeel op de volgens hem betere kwaliteit van het Scheldewater en op het ontbreken

van ecologische bezwaren. Ik vermoed dat de realiteit complexer is. Voormalig minister van Openbare Werken verklaarde bij de laatste interpellaties in de Raad over deze aanleg, ik citeer : Daarenboven zijn er belangrijke ecologische bezwaren bij de realisatie van een potpolder in Kruike omwille van de bedenkelijke kwaliteit van het Scheldewater en het feit dat potpolders gemiddeld tweemaal per jaar overstromen ; dit maakt dat het gebied niet meer voor de landbouw zou geschikt zijn en op termijn volledig zou worden vervuild. Einde citaat.

In een vrij genuanceerde studie van Prof. Verheyen, waarin sprake is van het preferentieel of stapsgewijze overstromen van de polder die in vijf deelgebieden wordt gescheiden door compartimenteringsdijken, lees ik, ik citeer : dat de Rupelmondse en Fasseitpolder de hoogste bescherming verdienen wegens de goede waterkwaliteit in de grachten en krekken, en wegens het goed uitgebouwde visbestand. In deze zin kan frequent overstromen van deze laatste gebieden nefaste gevolgen hebben voor het visbestand wegens de voor vissen beoedelde toestand van het Scheldewater en wegens de verwachte turbulenties in de krekken, waardoor beoedeld zuurstofarm bodewater zich kan vermengen met betere bovenlagen. Einde citaat.

Wat zullen de gevolgen zijn voor het rundvee en de polderweiden ? Ik merk dat de voorstanders van een gecontroleerd overstromingsgebied het hoegenaamd onderling niet eens zijn over de te realiseren hoogte van de overstrombare dijken : 6,80 meter ; 7,40 meter en sommigen spreken van 8 meter. In de eerste situatie overstromt de dijk meermaals per jaar, in de tweede situatie is de kans 1 keer op 15 jaar, in de laatste situatie is de kans uiteraard geringer.

Zijn er studie over deze grote ingreep in het landschap die dan moet gebeuren voor de bouw van de ringdijken ? Welke visuele hinder wordt hier geschapen ? Wat zijn de consequenties voor de land- en tuinbouwsector ?

Mijn besluit is het volgende : priori-

tair is de bekommernis voor de absolute veiligheid van de bevolking. Daarom steunen wij de houding van degenen die pleiten voor een verdere snelle uitvoering van het Sigma-plan, met voorrang voor de dijkenverhoging en -versterking, en met als sluitstuk de stormstuwkering. De idee van zogenaamde preferentiële overstromingsgebieden kan verder bestudeerd worden voor wat de consequenties betreft op ecologie, landbouw, bosbouw, landschap en recreatie.

De hoogte van de overstromingsdijken speelt hierbij uiteraard een cruciale rol.

Mijnheer de minister, ik had u graag volgende vragen gesteld.

Wanneer zal het luik van het Sigma-plan voor de verhoging en de versterking van de dijken zijn uitgevoerd ?

Hoeveel openbare aanbestedingen werden er in dit kader in 1993 gedaan ?

Zijn de studies in verband met de stormstuwkering geactualiseerd ?

Welk resultaat heeft deze actualisering opgeleverd ?

Zal u de problematiek van de overstromingsgebieden verder laten bestuderen, alvorens een beslissing te nemen ?

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, de pleidooien voor de afwerking van het Sigma-plan, die we zopas hebben gehoord, wil ik volmondig bijtreden. Zelf woon ik onder dijken en heb in het verleden al een overstroming meegemaakt. Ik heb dus een bijzondere aandacht en veel begrip voor deze problematiek. Ik acht me gelukkig dat de dijken in de onmiddellijke omgeving van mijn woonst dank zij het Sigma-plan werden verhoogd.

Van de gelegenheid wil ik gebruik maken om mijn dank uit te spreken voor wat reeds gerealiseerd is.

De vrees die ontstaat bij dreigende

Candries

hoogwaterstanden is volledig verdwenen. Toch vraag ik aandacht voor twee aspecten.

Naar mate de realisatie van het Sigma-plan vordert, stellen wij als overbewoners van de Dijle, de Zenne en de Nete vast dat de problemen stroomopwaarts opschuiven. De beveiliging tegen overstroming is een continu en dynamisch proces. Er is nood aan intens toezicht op en permanent onderhoud van de reeds gerealiseerde werken. Het is immers beter te voorkomen dan te genezen.

Ik houd dus een pleidooi voor evenveel aandacht voor de afwerking van het Sigma-plan zowel als voor een goed beheer van het reeds afgewerkte deel. **(Applaus)**

De voorzitter : Collega's, de heer Wymeersch die zich had ingeschreven, is niet aanwezig. Zijn toespraak zullen wij jammer genoeg moeten missen.

Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, in antwoord op de interpellaties van collega's Cordeel, De Meyer en Candries zou ik de voorgeschiedenis van het Sigmabeveiligingsplan kort willen schetsen.

Op 18 februari 1977 besliste de ministerraad tot uitvoering van het Sigma-plan ter beveiliging van het Zeescheldebekken tegen overstromingen. Deze beslissing was een direct gevolg van de rampzalige overstroming van 3 januari 1976 die onder meer heel Ruisbroek blank zette.

Als maatgevende norm voor de te realiseren beveiliging werd een stormvloed met een jaarlijkse kans van 1 op 10.000 aangenomen. Deze norm is vergelijkbaar met de stormvloed die Nederland teisterde in februari 1953 en als norm voor het Nederlandse Deltaplan werd gehanteerd. Een dergelijke stormvloed zou een waterstand van +9,05 meter TAW te Antwerpen veroorzaken, waarbij TAW de technische aandui-

ding is van de referentiewaarde. Met het Sigma-plan wordt een beveiliging beoogd tegen alle stormvloeden die een hoogwaterstand van minder dan 9,05 meter TAW te Antwerpen zouden veroorzaken. Hierdoor wordt de beveiligingsgraad voor de Vlaamse bewoners van het Zeescheldebekken dezelfde als voor de Nederlanders.

De voormelde beslissing van de ministerraad van 18 februari 1977 omvat twee grote delen.

Ten eerste, het versterken en het verhogen van de dijken tot 8,00 tot 8,50 meter TAW, het aanleggen van gecontroleerde overstromingsgebieden, het uitvoeren van compartimenteringen.

Ten tweede, het bouwen van een stormvloedkering te Antwerpen ter hoogte van het vroegere Qosterweel. Collega De Meyer heeft daar eveneens naar verwezen.

Het eerste deel van het Sigma-plan is in uitvoering en betekent een merkelijke verbetering van de beveiliging tegen overstromingen. Toch is dit nog altijd slechts een gereduceerde veiligheid. Zolang het tweede luik niet is verwezenlijkt, moet het eerste luik als overgangsfase worden beschouwd.

Met de realisatie van de stormvloedkering is een bedrag van 35 miljard frank gemoeid volgens de raming van een studie die enkele jaren geleden werd uitgevoerd.

Collega Schiltz heeft mij daar straks een aantal vragen gesteld over belangrijke investeringen nodig voor de uitvoering van werken in de Vlaamse havens en aan de Vlaamse waterwegen. We moeten dus realistisch zijn. Nadat de ministerraad op 18 januari 1977 de principiële beslissing nam om het Sigma-plan uit te voeren, werd de studie over de inplanting van de overstromingsbekkens voortgezet. Daaruit volgde dat de aldus te reserveren gebieden, die hiervoor in aanmerking kwamen, konden worden beperkt tot :

— de Zeeschelde te Kruikebeke, Bazel, Rupelmonde, Tielrode, Berlare en Wichelen, de Rupel te Heindonk ;

— de Beneden-Nete te Lier, de polder van Lier en in de wijk van Anderstandt ;

— de Durme te Waasmunster in de reeds bestaande twee potpolders.

Tevens werd de mogelijkheid behouden om langs de Zeeschelde ook de Polders van Bornem-Hingene, opwaarts van de Rupelmonding, in te richten als gecontroleerd overstromingsgebied.

Een eerste groep van overstromingsgebieden is operationeel. Het betreft een totale oppervlakte van 517 hectaren. De realisatie van de tweede groep, waarover u een interpellatie hebt gehouden, wordt thans nog verder onderzocht. Naarmate de ramp van 1976 verder achter ons ligt, ontstaat de indruk dat de noodzaak vermindert en dat de politieke noodwendigheid in minder urgente termen kan worden geformuleerd dan op het ogenblik waarop de ministerraad deze beslissing heeft genomen.

Als er morgen iets zou gebeuren, zal niet met de vinger worden gewezen naar diegenen die wellicht terecht argumenten hebben aangebracht om ter zake niet over één nacht ijs te gaan, maar wel naar diegenen die de beslissing niet hebben uitgevoerd, namelijk naar ons allen in deze Raad.

De oppervlakten van deze tweede groep overstromingsgebieden zijn als volgt verdeeld : de polder van Kruikebeke, 176 hectaren ; de polder van Bazel, 195 hectaren ; de polder van Rupelmonde, 216 hectaren.

Door de aanleg van deze totaal gecontroleerde overstromingsgebieden kan een indeuking op de vloedgolf tot 0,25 meter en zelfs tot 1,00 meter opwaarts van de Rupelmonding worden gerealiseerd.

Voor het gebied in Bazel, Kruikebeke en Rupelmonde is daarbij belangrijk. Gelet op hun ligging stroomopwaarts van de Rupelmonding vermindert door de aanleg van deze drie aangelegde overstromingsbekkens het overstromingsrisico in de stroomopwaarts gelegen gebieden beduidend.

De beslissing van 1977 van de rege-

Kelchtermans

ring en de vooropgezette timing van 10 jaar was gesteund op een bepaalde budgettering, die in de loop der jaren om diverse redenen niet werd aangehouden.

Sinds 1989 ligt de verantwoordelijkheid voor de waterbeheersing in het Zeescheldebekken uitsluitend bij het Vlaamse Gewest. In het kader van de beschikbare budgettaire middelen wordt jaarlijks een belangrijke inspanning geleverd voor het Sigma-plan. In 1993 is deze inspanning nog opgevoerd via het Vlaams Infrastructuurfonds, waar 450 miljoen frank extra werd uitgetrokken voor waterbeheersingswerken in het kader van veiligheidsinvesteringen, zowel op de weg alsook in de buurt van waterwegen. De Vlaamse regering zet zich dus duidelijk in om de bevolking de miserie van overstromingen te besparen, ook al creëert men daarbij de illusie dat de omstandigheden niet meer zijn wat ze in 1976 waren. Er is natuurlijk geen enkel redelijk argument om te geloven dat deze omstandigheden zich niet meer zouden voordoen. Er moeten dus zeker nog belangrijke inspanningen geleverd worden.

Ook de stormvloedkering te Antwerpen, waar ik zo dadelijk op terugkom, kan slechts in overweging worden genomen als er budgettaire middelen beschikbaar zijn.

Het overstromingsgebied Bazel-Kruike-Rupelmonde heeft een belangrijke invloed op de hoogwaterstanden en zoals collega Demeyer al zei, zijn hieraan belangrijke ecologische en landschappelijke aspecten verbonden. Men mag niet vergeten dat de inrichting van een gecontroleerd overstromingsgebied naast de bouw van een overstroombare dijk aan de rivierzijde ook de aanleg van voldoende ruime langsrachten, grote uitwateringssluizen, een ringdijk en compartimenteringsdijken inhoudt.

Hierbij kan ook niet ontkend worden dat een geregeld overlopen van de polder Bazel-Kruike-Rupelmonde met Scheldewater, helemaal geen na-

delige gevolgen zou hebben gezien de zeer grote oppervlakte van het gebied en de zeer grote volumes Scheldewater die in het gebied bij stormvloedden zouden moeten geborgen worden. Anderzijds moet men ook toegeven dat het Vlaamse Gewest de laatste jaren — ook als gevolg van een aantal internationale verdragen die daaromtrent de nodige stimulansen geven — een belangrijke inspanning doet om de kwaliteit van het Scheldewater duidelijk te verbeteren. De aanleg van een controleerbaar overstromingsgebied beïnvloedt dus ongetwijfeld het landschappelijk en ecologisch waardevolle poldergebied te Bazel, Kruike en Rupelmonde. Het onderzoek van de ecologische aspecten is thans aan de gang. Het is duidelijk dat deze materie in al zijn aspecten ten gronde moet onderzocht worden, vooraleer een uiteindelijke beslissing met kennis van zaken kan worden genomen. Maar nu reeds zeggen dat men afziet van dit overstromingsgebied is voorbarig. Ik ben overigens persoonlijk ter plekke gaan kijken naar de mogelijkheden die zo een project biedt en er zijn ook heel wat ecologische argumenten in te brengen waarom het wel voordelig zou zijn. Zo ben ik bijvoorbeeld getroffen door een interview dat een stafmedewerker van het Instituut voor Natuurbehoud gaf, waarin hij een aantal ecologische argumenten aanhaalde in het voordeel van deze overstromingsgebieden. Hij pleitte er voor, dat zelfs als er geen overstromingsgevaar is, toch regelmatig overstromingen kunstmatig uit te lokken om een aantal biotopen in de potpolder in stand te kunnen houden. Want nu is er volgens hem eerder sprake van een degradatie van de biotopen in deze potpolder, die nu niet langer het uitzicht heeft van een potpolder zoals die door de natuur gepland was.

Ter attentie van de heer Cordeel kan ik dus zeggen dat er nog geen beslissing is genomen, maar daarmee heb ik niet gezegd dat de bladzijde is omgedraaid. Binnen relatief korte tijd zal er dus wel een wetenschappelijk onderbouwde beslissing moeten worden genomen.

De heer De Meyer vroeg welke be-

dragen de laatste jaren uitgegeven zijn voor de uitvoering van het Sigma-plan en tegen wanneer het plan definitief zal zijn uitgevoerd. Voor de verdere verhoging en verzwaring van de dijken zal er in het kader van het Sigma-plan nog ongeveer 5 miljard frank nodig zijn, dit jaar inbegrepen. Voor de aanleg van het overstromingsgebied Bazel-Kruike-Rupelmonde zal bovendien 1,5 miljard frank nodig zijn. Het Sigma-plan omvat zo'n 95 projecten. Volgens de huidige beschikbare ramingen en conform het huidig concept zal de stormvloedkering 35 miljard frank vergen. Aan het huidige investerings-tempo — dit jaar wordt ongeveer 900 miljoen frank uitgegeven — zal het nog minstens vijf jaar duren alvorens het het eerste luik van de eerste fase van het Sigma-plan zal zijn voltooid, de potpolder Bazel-Kruike-Rupelmonde uitgezonderd. In totaal zullen er 11 projecten worden gegund, goed, zoals gezegd, voor in totaal 900 miljoen frank.

Een actualisatie van de studie over de stormvloedkering vind ik nogal overbodig zolang we geen uitsluitsel hebben over de beschikbare middelen. Een studie laten uitvoeren voor werken die geen schijn van kans zouden hebben, is toch alleen maar bezigheidstherapie en heeft weinig te maken met echte beleidsvoering. De afwerking van het eerste luik van het Sigma-plan zal 5 tot 6 jaar in beslag nemen,

Samengevat kan ik zeggen dat de potpolder Bazel-Kruike-Rupelmonde een optie blijft die aan onderzoek blijft onderworpen, dat het alternatief stormvloedkering, vooral om budgettaire redenen, geen reële kans maakt en dat het voorstel van de heer De Meyer voor een overstromingsgebied Bornem-Wintam-Hingene, aan de monding van de Rupel, overbodig wordt wanneer het project Bazel-Bornem-Kruike-Rupelmonde wordt uitgevoerd.

Voorts meen ik dat iedereen de noodzaak aanvaardt van de uitvoering van ministeriële beslissing genomen na de overstromingen in Ruisbroek.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer M. Cordeel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben in de eerste plaats bekommerd om de spoedige realisatie van het project, zoniet zullen er ernstige problemen ontstaan in de Scheldevallei.

De heer J. De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op de interpellatie van 10 februari 1993 van mevrouw Merckx heeft minister Kelchtermans geantwoord dat de aanleg van het overstroombare gebied Bazel-Kruibeke-Rupelmonde het voorwerp uitmaakt van een studie waarbij de bevolking, de eigenaars en de gemeenten uiteraard worden betrokken.

Mijnheer de minister, heb ik goed begrepen dat er dienaangaande nog steeds geen beslissing werd genomen gezien het onderzoek nog niet is beëindigd en dat er effectief een ruime betrokkenheid zal zijn van de genoemde groepen ?

Bovendien wil ik onderstrepen dat de hoogte van de binnendijken van uitzonderlijk belang is.

De minister heeft eveneens verwezen naar een interview met de heer Meire, die ik hier volledig zal citeren : Waarom het gebied niet frequenter onder water laten komen zodat overstromen inherent wordt aan het landschap ? Overstromen heeft dan immers geen kwalijke gevolgen meer maar wordt dan precies de drijvende kracht van het nieuwe ecologische systeem. Einde citaat.

Ik wil toch duidelijk zeggen dat dit zeker niet onze opvatting is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer S. Platteau tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gemeentelijke v.z.w.'s

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Platteau tot de heer Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de gemeentelijke v.z.w.'s.

De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in zijn omzendbrief van 21 april 1993 legde minister Kelchtermans een aantal voorwaarden vast waaraan de gemeentelijke en provinciale v.z.w.'s voortaan dienen te voldoen vooraleer de toezichthoudende overheid haar goedkeuring zal verlenen aan nieuwe of aanvullende toelagen voor v.z.w.'s.

Deze voorwaarden hebben enerzijds betrekking op de vertegenwoordiging van de gemeente of provincie in de bestuursorganen van de v.z.w. en op de financiële middelen ten laste van de gemeente- en provinciebegroting, en anderzijds op bepalingen in de statuten van de v.z.w. met betrekking tot de wetgeving op de overheidsopdrachten, het personeelsbeleid, de openbaarheid en de controle.

Ik ben zeer gelukkig met deze omzendbrief omdat de minister op deze manier poogt een einde te stellen aan sommige parallelle, niet gecontroleerde en niet controleerbare circuits, omdat hij bepaalde vormen van debudgettering tegengaat en eveneens cenakels, verderfelijke systemen, afbouwt die in de provincies en gemeenten zijn ontstaan.

Ik vermoed trouwens dat deze omzendbrief werd geïnspireerd door gebeurtenissen, onder meer op het provinciale vlak. De heer Tavernier zal hierover een uiteenzetting houden.

Ikzelf zal mij beperken tot het gemeentelijk vlak, met daarnaast nog enkele opmerkingen in verband met de v.z.w.'s die werden opgericht door de Executieve.

Ik herhaal dat bepaalde aspecten zeer positief zijn. Er is evenwel een maar. Bepaalde elementen uit deze omzendbrief komen in aanvaring met een paar artikelen uit de Grondwet

en de gemeentewet. Artikel 31 van de Grondwet bepaalt dat de uitsluitend gemeentelijke of provinciale beslissingen door de gemeenteraad of door de provincieraad worden geregeld. Dit is het principe van de gemeentelijke autonomie.

Artikel 117 van de nieuwe gemeentewet accentueert eveneens de gemeentelijke autonomie en bepaalt dat de gemeenteraad alles regelt wat van gemeentelijk belang is.

Ik ben van oordeel — en ik zal wellicht niet de enige zijn — dat er op zijn minst een gevaar bestaat dat de gemeentelijke autonomie door bepaalde aspecten van deze brief wordt aangetast. Daarenboven brengen bepaalde v.z.w.'s het bestuur dichter bij de bevolking. De v.z.w.'s zijn uit noodzaak ontstaan. Bepaalde taken worden beter door dergelijke juridische entiteiten gedragen omdat ze anders moeilijk uitvoerbaar zijn.

Met andere woorden, het is dansen op een slappe koord : enerzijds wordt het voordeel geboden dat parallelle circuits worden afgesneden, dat oncontroleerbare cenakels worden afgebouwd en dat bepaalde materies die het daglicht niet mogen zien aan het publiek worden getoond. Anderzijds worden bepaalde bestaande mogelijkheden erg beperkt.

Wanneer een v.z.w. wordt opgericht, wordt door de gemeentelijke overheid een gemeentelijke aangelegenheid uit handen gegeven. Het betreft eigenlijk een bevoegdheidsdelegatie : het door de wet bevoegde orgaan — de gemeenteraad — geeft een bepaalde bevoegdheid aan een v.z.w.

Wat de oprichting van een v.z.w. betreft, bestaan er twee formules.

Ten eerste, kan de gemeente deelnemen aan de oprichting van de v.z.w. of tot de v.z.w. toetreden.

Ten tweede, kan de gemeente een overeenkomst sluiten met de v.z.w. zonder er lid van te zijn.

Uiteraard geniet de eerste mogelijkheid de voorkeur omdat de gemeente als lid van de v.z.w. rechtstreeks toezicht kan uitoefenen op de activitei-

Platteau

ten van de v.z.w. en als bestuurder het beleid mee kan bepalen.

De aanwezigheid van de gemeente in de bestuursorganen is de eerste voorwaarde die door minister Kelchtermans wordt gesteld. Ik treed hem ter zake volledig bij.

In de structuur van een v.z.w. kan met twee of drie niveaus worden gewerkt, namelijk een algemene vergadering, een raad van bestuur en eventueel een dagelijks bestuur. Het is wenselijk dat de bestuursorganen van de v.z.w. uit een meerderheid van deskundigen worden samengesteld. Het is van wezenlijk belang dat de gemeente in de algemene vergadering over een meerderheid beschikt. Dat is eveneens de wil van de minister en ook hier treed ik hem volledig bij. Dit is het middel bij uitstek om de bestuurders van de v.z.w. te responsabiliseren. De algemene vergadering is immers bevoegd om nalatige bestuurders aansprakelijk te stellen. Het behoud van de meerderheid kan via statutaire bepalingen worden verzekerd. Voordeel is dat de gemeente als lid van de v.z.w. deel uitmaakt van de organieke structuur van de v.z.w. zodat een rechtstreeks en onmiddellijk toezicht op de werking van de v.z.w. mogelijk wordt zonder dat de autonomie van de v.z.w. daarbij in het gedrang komt.

Bijkomende voordelen bestaan erin dat de wijze van boekhouden en verantwoording statutair vrij kunnen worden geregeld, en dat de v.z.w. als autonome rechtspersoon een eigen personeelsbeleid kan voeren, wat niet geldt voor het ter beschikking gestelde gemeentepersoneel. Wij zien een dualiteit ontstaan, en het is dus nog altijd dansen op een slappe koord.

De voorwaarden die minister Kelchtermans oplegt, komen in aanvaring met de principes vastgelegd in artikel 31 van de Grondwet en artikel 117 van de nieuwe gemeentewet. Er bestaat uiteraard een zekere terughoudendheid vanwege de toezichthoudende overheid, omdat de beslissingen die onder de gemeentelijke be-

voegdheid vallen via de oprichting van een v.z.w. aan de controle van de overheid ontsnappen. Dit betekent echter nog niet dat de toezichthoudende overheid via een omzendbrief voorwaarden kan opleggen die een centralistische tendens vertonen. Hier duikt het gevaar op van een tendens naar centralisme. Er wordt voortdurend gepleit voor de gemeentelijke autonomie. Wij kunnen aangaan dat de toezichthoudende overheid bepaalde wanpraktijken wil inperken, maar dit betekent niet dat de gemeentelijke autonomie mag worden beknot, wat de laatste jaren al te vaak gebeurt.

De voorwaarden die minister Kelchtermans oplegt, hebben de beknotting van de gemeentelijke autonomie tot gevolg.

Ik had u gezegd dat ik een kleine bocht zou maken, op het gevaar af dat de minister mij zal antwoorden dat het probleem onder de bevoegdheid van de minister-president valt. Ik zal een interpellatie tot de minister-president richten, ik heb trouwens al een actuele vraag tot hem gericht, die er om procedurele redenen niet is doorgelopen. Het betreft de v.z.w.'s die door de Executieve zelf zijn opgericht.

De teneur van de politiek op dit vlak luidt mijns inziens als : Luister naar mijn woorden, maar zie niet naar mijn daden. De minister zendt een omzendbrief naar de gemeenten en naar de provincies om de wildgroei van de v.z.w.'s een halt toe te roepen. Terwijl wij echter bezig zijn in de subcommissie van Financiën om bepaalde v.z.w.'s die al vier tot vijf jaar bestaan af te bouwen, of toch minstens te legaliseren, en men onder druk van het Rekenhof terugkeert naar de wettelijkheid, richt de Vlaamse Executieve een nieuwe v.z.w. op, namelijk de v.z.w. Vlaanderen 2002. Deze oprichting is nog niet in het staatsblad verschenen.

Zullen wij hiervan in de eerstvolgende dagen een officiële bekendmaking krijgen ? Hoe verklaart u dat de Vlaamse Executieve een nieuwe v.z.w. laat oprichten, terwijl wij nu bezig zijn met het regulariseren of

afbouwen van wat verkeerd is gelopen ? Zulke zaken moeten eerst in de Vlaamse Raad worden besproken, en dan pas zal de Vlaamse Executieve dat werk kunnen voltooien. Wij zijn de zaken op hun kop aan het zetten.

Ik heb bepaalde brieven kunnen inzien die naar de voorzitter van de commissie, de heer Taylor, zijn verzonden vanwege mevrouw Demeester, minister van Financiën en Begroting, die het heel normaal vindt dat zoiets nadien wordt geregulariseerd.

Wij protesteren daartegen : wij willen dat het correct gebeurt en hier ter plaatse. Daarna kan het dan naar de executieve. Dit wilde ik even zeggen in verband met de v.z.w.'s, want ik vrees dat de ene hand niet weet wat de andere uitvoert en in een rechtsstaat als deze mag dit niet gebeuren. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Tant heeft het woord.

De heer P. Tant (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil enkele bedenkingen plaatsen bij de circulaire die onlangs werd verstuurd naar de gemeenten in verband met het misbruik van v.z.w.'s. Hoogstwaarschijnlijk is iedereen het hier eens met de fundamentele doelstelling ervan, namelijk het uitsluiten van sluipwegen die toelaten de wet inzake de oprichting en de bevoegdheden van de v.z.w.'s te omzeilen. Die bevoegdheden hebben bijvoorbeeld betrekking op de wet betreffende overheidsopdrachten en het personeelsbeleid.

De circulaire roept toch enkele praktische vragen op. Een eerste vraag is van louter formele aard. De wet van 14 november 1983 legt aan iedere rechtspersoon die een toelage ontvangt van een gemeente of provincie, de verplichting op elk jaar zijn balans, zijn rekeningen en een verslag van zijn beheer en de financiële toestand aan de verstrekker, dus aan die gemeente of provincie, te bezorgen. Artikel 5, paragraaf 3 van die wet bepaalt dat deze controle niet van toepassing is op toelagen die luidens

Tant

een wettelijke bepaling ten laste zijn van de begroting van de verstrekker. Sommige wettelijk verplichte adviesorganen die krachtens die wet ook over welbepaalde middelen kunnen beschikken, nemen in een aantal gemeenten de vorm van een v.z.w. aan. In dit geval worden wij geconfronteerd met een fundamentele tegenstrijdigheid tussen dit artikel 5, paragraaf 3 en uw circulaire. Daarin wordt die zelfde uitzondering nergens voorzien.

Ook op andere punten merken wij dat er onduidelijkheid bestaat over de overeenstemming tussen wet en circulaire. Hebt u wel de juiste weg gekozen om uw gerechtvaardigde doelstelling te bereiken? Lijkt het u niet verstandiger een wijziging voor te stellen van de wet van 1983? Daarmee garandeert u meteen ook de inspraak van de raad.

De circulaire schiet op enkele vlakken tekort en laat dan ook vluchtwegen open om wettelijke bepalingen te ontlopen. Men spreekt in de eerste plaats over para-gemeentelijke en para-provinciale v.z.w.'s. Dit is een nieuwe term die tot op heden niet in het juridische woordgebruik is ingeburgerd. Wat doen wij dan met de bovengemeentelijke v.z.w.'s zoals CEVI, die in essentie ook v.z.w.'s zijn en bestaan uit vertegenwoordigers van de gemeenten waaraan zij diensten verlenen. Zij worden door de gemeente betaald door middel van facturen en halen dus het leeuwedeel van hun middelen uit de gemeentelijke begroting. De politieacademies zijn nog een ander voorbeeld van instellingen die in een aantal provincies als v.z.w.'s functioneren.

Het is op het ogenblik niet duidelijk of deze v.z.w.'s ook het voorwerp zijn van deze circulaire. Hieromtrent werd mij reeds uitleg gevraagd, zelfs vanuit de provincies.

Om als para-gemeentelijke v.z.w. te worden beschouwd, moet worden voldaan aan twee voorwaarden, op het vlak van de samenstelling en de middelen.

Ten eerste, wat de samenstelling be-

treft sluit ik mij aan bij een opmerking van de heer Platteau, namelijk dat wij in een paradoxale situatie terechtkomen. In de circulaire staat namelijk dat de v.z.w.? waarvan de meerderheid van de leden geen gemeenteraadsleden zijn of mensen die door de gemeenteraad zijn gemandateerd, onafgezien van het eventueel grote financiële beslag, niet onder de bijzondere bepaling voor de v.z.w.'s vallen. Dit laat een ontwikkelingsmogelijkheid open. Dit kan tot gevolg hebben dat de gemeentebesturen die van dit instrument gebruik willen maken ervoor zullen zorgen dat de meerderheid van de leden geen gemeenteraadsleden of personen met een mandaat van de gemeenteraad zijn. Dit kan zelfs een bijkomende reden zijn om daar dan toch toezicht uit te oefenen, terwijl dat in dit geval niet noodzakelijk is.

Ten tweede, wat wordt bedoeld met de financiële middelen die ten laste zijn van de gemeente- respectievelijk provinciebegroting? Is dit alleen van toepassing voor de toelagen of ressorteren daaronder ook de facturen die een v.z.w., bijvoorbeeld CEVI, aan de gemeenten overmaakt en die door hen worden betaald? Het is perfect denkbaar dat een gemeente een v.z.w. — ook een lokale v.z.w. — voor zekere prestaties betaalt. Behoren de financiële transferen die daaruit voortvloeien ook tot de middelen die de v.z.w. van de gemeente krijgt?

Wij gaan akkoord met het uitbannen van quasi onwettige ontwijkingen en misbruiken, maar ik vraag mij in alle eerlijkheid af of wij de juiste weg hebben gekozen en of een wijziging van de wet van 1983 niet moet worden overwogen.

Een groot aantal v.z.w.'s zijn om eerbare redenen tot stand gekomen, met name met het oog op een zekere taakverdeling. Wanneer de gemeenteraad zich bij voorbeeld systematisch met het praktische beheer van een sporthal moet bezig houden, kan dit leiden tot een overbelasting. In een v.z.w. kan de besluitvorming bovendien sneller en efficiënter zijn.

Wanneer wij proberen een aantal

misbruiken uit de wereld te helpen, moeten wij oppassen dat wij het kind niet met het badwater wegwerpen. De behoefte aan een soepelere en snellere manier van besluitvorming en betere werkmethodes op het gemeentelijke en het provinciale vlak, hebben geleid tot het zoeken van sluiptwegen die niet in de gemeentewet, noch in de Grondwet of in eender welke wet zijn bepaald. Mijnheer de minister, sta mij toe op te merken dat niet alleen de gemeenten de behoefte hebben om snel te werken. De Vlaamse Executieve wordt met analoge problemen geconfronteerd. Ook daar wordt, niet ten onrechte, gebruik gemaakt van allerhande constructies, ten einde snel te kunnen optreden. Dit is onder meer het geval met betrekking tot de milieuproblemen, de waterzuivering en de sociale huisvesting. Ook daar wordt van de klassieke procedures afgeweken om het gestelde doel te bereiken.

Mijnheer de minister, zou het niet beter zijn indien de gemeenten, vooral voor kleinere en minder belangrijke zaken, soepeler zouden kunnen optreden? Op die manier zou de oorzaak van het zoeken naar sluiptwegen worden weggenomen. Moeten wij niet proberen eenvoudiger wegen te vinden waardoor de gemeenten via hun geëigende organen op een aan de tijd aangepaste manier kunnen optreden, zoals dit ook in de particuliere sector gebeurt.

Ik verwijs hier naar de bedrijfssector. De algemene voogdij moet dusdanig georganiseerd zijn dat onwettigheden en misbruiken kunnen worden voorkomen.

Mijnheer de voorzitter, tot daar enkele goed bedoelde opmerkingen. Ik voeg er nog aan toe dat wij van onze kant bereid zijn om het door u nagestreefde doel mede te helpen realiseren. Wij vragen de minister dat hij de gemeenten de mogelijkheid geeft om eigentijds op te treden en om van een grotere slagkracht te getuigen. (Applaus)

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavemier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, graag

Tavemier

sluit ik mij aan bij de interpellatie van de heer Platteau. De omzendbrief is voor onze gemeenten en voor de bestuurlijke praktijk in Vlaanderen inderdaad belangrijk en noodzakelijk. Niet onmiddellijk op het Vlaamse niveau maar wel op het Brabantse niveau, waarvoor u, mijnheer de minister, niet maar uw nationale collega Tobback wel verantwoordelijk is, blijken er heel wat problemen te bestaan in verband met para-provinciale v.z.w.'s. De jongste tijd waren er vooral de problemen in verband met de Brabantse v.z.w. PCSCP. Maar er doen zich ook een aantal problemen voor in andere provincies. Uw omzendbrief was dus niet onterecht.

Ik wil u hieromtrent enkele vragen om uitleg eerder dan vragen die een kritiek inhouden, stellen.

Mijnheer de minister, interpreteer ik uw omzendbrief verkeerd wanneer ik tussen de lijnen een optie ontwaar voor het oprichten van intercommunales ? Ik meen te moeten lezen dat provincies en gemeenten hun eigen belangen moeten behartigen. Zij mogen die zo maar niet aan v.z.w.'s overdragen. Wel mogen zij bepaalde activiteiten aan intercommunales overdragen. U weet dat Agalev nogal wat vragen heeft omtrent de controles van intercommunales. Wanneer u de v.z.w.'s gedragscodes oplegt dan moet u deze ook opleggen aan intercommunales. Momenteel zijn de gedragsregels voor de intercommunales veel beperkter dan voor de v.z.w.'s.

Ik wil nog even terugkomen op een aantal problemen die aan de oppervlakte kwamen toen ik uw nationaal collega minister Tobback heb geïnterpelleerd in verband met de para-provinciale v.z.w. PCSCP.

Er is eerst en vooral de controle op die para-provinciale V.Z.W.'s. Wettelijk heeft het Rekenhof een controle op de financiën van de provincies. Daarentegen heeft het geen controle-mogelijkheid op de rekeningen van para-provinciale v.z.w.'s. Dit wordt door het Rekenhof nochtans naar aanleiding van frauduleuze gevallen

al meer dan 20 jaar gevraagd. Het vraagt de mogelijkheid om wettelijk ter plaatse de boekhouding te kunnen controleren en daarover een rapport uit te kunnen brengen.

Op die manier ontstaat het probleem dat gemeenten en provincies taken afstaan om een aantal redenen die u zelf in uw omzendbrief heeft opgesomd en om een bijkomende vergoeding te kunnen opstrijken. Ik stel vast dat provincieraadsleden — denken we maar aan de Brabantse v.z.w.'s die een voltijdse wedde hebben een gedeelte van hun provinciale taken overdragen aan een v.z.w. waarvan zij dan bestuurder worden en waarvoor zij een bijkomende vergoeding opstrijken. Ik heb de indruk dat dit ook bij andere v.z.w.'s en intercommunales het geval is.

Om die reden heb ik aan minister Tobback gevraagd of het mogelijk was om te bepalen dat personen die een voltijds politiek mandaat uitoefenen waarvoor zij ook voltijds worden betaald, geen enkel bijkomende vergoeding mogen ontvangen wanneer zij namens hun gemeente of provincie in andere structuren een beheersmandaat opnemen. In feite gaat het hier immers gewoon om een verschuiving van hun eigenlijke hoofdtaak waarvoor zij reeds voltijds worden betaald.

Minister Tobback heeft mij daarop geantwoord dat er een wettelijke mogelijkheid bestaat om op dat vlak een beperking aan te brengen. Er schijnt namelijk zoiets te bestaan als artikel 173 van de programmawet van 1985 die is verschenen in het Belgisch staatsblad van 24 januari 1985. In dit artikel bouwt men de mogelijkheid in om een beperking op te leggen aan het aantal mandaten dat politieke mandatarissen mogen uitoefenen. Het wettelijke kader bestaat dus, alleen is van die programmawet nooit een uitvoeringsbesluit uitgevaardigd. Sedert 1988 zijn een aantal van die materies geregionaliseerd zodanig dat men overleg zou moeten plegen tussen de verschillende niveaus als men op dit moment dat artikel zou willen laten uitvoeren. Ik vraag mij dan ook af of u zich bewust bent van het probleem en of u bereid bent om

aan een oplossing mee te werken. Ik meen dat het voor onze instellingen en de democratische werking ervan toch wel een heel goede zaak zou zijn.

Als besluit heb ik dan ook toch een aantal vragen. Ligt het in uw bedoeling om aan deze omzendbrief een decretaal gevolg te geven ? Ik meen dat u zelf ergens vermeldt dat in afwachting van een decretale regeling dit de voorlopige regels zijn die u als voogdijminister hanteert. Op dat moment zouden we ten gronde kunnen discussiëren over een aantal opmerkingen die onder andere door collega Tant zijn gemaakt. Waarschijnlijk zal ik in een aantal gevallen een andere optie nemen dan collega Tant, maar dat hoort nu eenmaal bij een discussie. (**Onderbreking door de heer Tant**)

In deze omzendbrief is de controle op die v.z.w.'s beperkt tot een aantal v.z.w.'s die aan twee heel belangrijke voorwaarden moeten voldoen. Is het de bedoeling deze regels ook toe te passen op andere v.z.w.'s die maar aan een van de twee voorwaarden voldoen ?

Ik sluit mij aan bij de vraag van collega Tant.

Ten derde, bent u bereid mee te werken aan een uitbreiding van de controle-mogelijkheden van het Rekenhof over de para-provinciale V.Z.W.3 ?

Ten vierde, bent u eveneens bereid mee te werken aan de uitvoering van artikel 173 van de programmawet van 1985 ?

Ten vijfde, het is wenselijk dat de commissie de wet van 14 januari 1983 over de controle op de toelagen die door de provincies en de gemeenten worden uitbetaald, uitvoerig evalueert.

Indien wij op uw medewerking kunnen rekenen, mijnheer de minister, zullen wij niet enkel tot een beter beheer van de gemeentefinanciën komen maar zal de werking van de provinciale en gemeentelijke democratie doorzichtiger worden.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de interpellatie van collega Platteau bevat twee delen : het eerste deel behandelt een reeks specifieke vragen over de gemeentelijke en de provinciale v.z.w.'s, het tweede deel behandelt de overdracht door de Vlaamse regering van overheidstaken aan privaatrechtelijke personen. De subcommissie van Financiën buigt zich momenteel over dit gedeelte.

De gedecentraliseerde besturen worden de laatste jaren geconfronteerd met een steeds toenemend takenpakket. De toename van het aantal taken is enerzijds het gevolg van de maatschappelijke evolutie maar wordt anderzijds ook opgelegd door de hogere overheid. De administratieve uitvoeringsprocedures zijn niet altijd in staat deze taken snel af te handelen. Vele gemeenten hebben v.z.w.'s in het leven geroepen om een soepel beheer en een hoge rendabiliteit te kunnen bereiken. De v.z.w.'s komen in bijna alle sociaal-economische sectoren voor en worden gebruikt voor een ruime waaier van activiteiten. De meerderheid van de v.z.w.'s werd opgericht om de gemeentelijke infrastructuur te beheren. Sporthallen, zwembaden en culturele centra zijn hier voorbeelden van. Met de inschrijving van de toelagen valt de financiering gedeeltelijk ten laste van de gemeentebegroting.

De relatie gemeente-v.z.w. kan drie vormen aannemen : ten eerste, de gemeente kan de v.z.w. subsidies toekennen. Ten tweede, de gemeente kan tot een v.z.w. toetreden of haar oprichten en tenslotte kan de gemeente met de v.z.w. een overeenkomst sluiten. Door het stijgend aantal v.z.w.'s die de taken van een openbare dienst vervullen, is er een parallelle administratie tot stand gekomen. Deze situatie is niet zonder gevaar. Er rijzen heel wat vragen over de democratische controle op de v.z.w.'s. Met uitzondering van de jaarlijkse tussenkomst kan men in de gemeentelijke boekhouding geen financiële gegevens over de v.z.w.'s te-

rugvinden. Op die manier wordt het beheer van publieke goederen gedeeltelijk aan de openbaarheid van bestuur onttrokken. Men kan beslissingen nemen zonder zijn optreden te moeten motiveren.

Deze handelwijze kan tot gevaarlijke toestanden aanleiding geven, die uiteraard moeten worden voorkomen of beteugeld.

Minister Tobback heeft zelfs deze week in de provincie Brabant nog een aantal toelagen aan v.z.w.'s geschorst. Zoals vorige sprekers ben ik ook van oordeel dat de omzendbrief van de minister aan de huidige, enigszins scheefgegroeide situatie kan verhelpen.

Ik kan mij aansluiten bij de idee van de minister om de gemeenten aan te zetten tot het nemen van maatregelen op die v.z.w.'s, die door de gemeenteraad werden samengesteld en voor meer dan de helft met gelden van de gemeente werken, publiekrechtelijke regels toe te passen. Het is immers niet meer dan normaal dat wie werkt met overheidsgeld een aantal minimale gedragsregels dient in acht te nemen. Voor de v.z.w.'s waar die twee voorwaarden niet werden vervuld, meen ik dat de wet van 1983 specifiek is bedoeld waarin trouwens reeds een aantal maatregelen worden voorzien.

Ik pleit niet voor het aan banden leggen van v.z.w.'s. Wanneer wij steeds meer de nadruk leggen op een soepel en efficiënt bestuur, dat snel op de maatschappelijke ontwikkelingen moet en kan inspelen, kan het van belang zijn daarbij andere beheersvormen te hanteren. De v.z.w. is er één van, maar er zijn ongetwijfeld nog andere mogelijkheden. Heel dikwijls is het de decreetgever of de Vlaamse regering zelf die dergelijke zaken suggereren.

Mijnheer de minister, ik wil er met andere woorden op aandringen dringend werk te maken van de uitwerking van een juridisch kader waarbij de aanwending van privaatrechtelijke rechtspersonen om bepaalde taken te vervullen wel degelijk tot de mogelijkheden zou behoren, maar waarbij

de gemeenteraad toch controle kan uitoefenen op de besteding van de gelden die ten laste vallen van de gemeentebegroting, en waar ook de grenzen van deze werkwijze worden bepaald, zeker in die gevallen waarbij een v.z.w. als het ware de taak van een openbaar bestuur zou overnemen. Het zou goed zijn precies te weten wat een v.z.w. wel en niet kan.

Wat de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen door de Vlaamse regering zelf betreft, dit is een ander debat.

Zoals ik in mijn inleiding reeds heb gezegd — en ook de heer Platteau heeft hierop gewezen — wordt dit onderwerp momenteel uitgebreid besproken in de subcommissie voor Financiën. Ik betreur dat de heer Platteau dit onderwerp hier ter sprake brengt. Uiteindelijk moeten in deze subcommissie nog de nodige conclusies worden getrokken. Bij de eerste vergadering van deze subcommissie werd in een protocol vastgelegd niet vooruit te lopen op de conclusies, die in feite eerst in de commissie voor Financiën en Begroting moeten worden besproken. Inderdaad, deze subcommissie is allereerst verantwoordelijk aan de commissie voor Financiën en Begroting, die na stemming verslag moet uitbrengen in de Vlaamse Raad. Het is deontologisch onjuist op de zaken vooruit te lopen en gegevens van het Rekenhof hier in de openbaarheid te brengen, die bovendien door de heer Platteau nog verkeerd worden geïnterpreteerd. Inderdaad, u zegt hier dat een nieuwe v.z.w. werd opgericht ; in feite is dat niet waar. De Executieve heeft beslist de Stichting Flanders Technology op te richten, op voorwaarde dat die v.z.w. bij programma-decreet zou worden goedgekeurd. Er bestaat op dit ogenblik zeker nog geen nieuwe v.z.w. Trouwens, het principe zelf van soepele beheersvormen hebben wij nooit in vraag gesteld.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de voorzitter, ik heb toch het recht aan de minister vragen te stellen en wan-

Platteau

neer het nu gaat over v.z.w.'s bepaalde parallellen te trekken. Ik mag toch de vraag stellen of die zogenaamde V.Z.W. Vlaanderen-Europa 2002 reeds bestaat ? Ik heb het staatsblad erop nagekeken en heb niets teruggevonden. Ik stel alleen de vraag aan de minister of ze al dan niet bestaat. Ik heb wel allusie gemaakt op de subcommissie en op het feit dat wij proberen de v.z.w.'s te regulariseren of af te bouwen. Ik denk dat ik daarmee niets verkeerd heb gezegd.

De heer J. Taylor : Mijnheer Platteau, tijdens de eerste vergadering van de subcommissie werd een protocol opgesteld over de samenwerking tussen de Vlaamse Raad, het Rekenhof en de subcommissie. Dit protocol bepaalt duidelijk dat de subcommissie tot doel heeft het bespreken van alle informatie vanwege het Rekenhof over het begrotings- en financieel beheer, dit vooraleer de commissie zich definitief uitspreekt. Het is dus duidelijk de bedoeling dat wij werken in het kader van de commissie voor de Begroting en de Financiën.

Wat betreft de v.z.w. Vlaanderen 2002 kregen wij informatie via het Rekenhof, waarin duidelijk wordt vermeld dat die v.z.w. nog niet werd opgericht.

De heer S. Platteau : Mijnheer Taylor, het is toch niet omdat wij een bepaalde materie behandelen in een subcommissie dat over diezelfde materie elders niet mag worden gepraat.

De heer J. Taylor : Het is eerder een kwestie van fair play en van deontologie.

De heer S. Platteau : Beweert u dat ik een gebrek aan fair play aan de dag legde ?

De heer J. Taylor : Ergens wel, ja.

De heer S. Platteau : Ik protesteer ! Daarmee ben ik het niet eens.

De heer J. Taylor : Bovendien verkondigde u onjuiste informatie, vermits u beweerde dat de v.z.w. was opgericht terwijl dat helemaal niet het geval was.

Wij kunnen dit geschil misschien best op een ander ogenblik uitpraten

De heer S. Platteau : Ik heb die vraag aan de minister gesteld. Dat is toch mijn recht ?

De heer J. Taylor : Tot besluit wens ik te zeggen dat wij een beetje verwonderd waren over uw uitspraken. Net op het ogenblik dat wij de v.z.w.'s op Vlaams niveau bespreken in de subcommissie voor de Financiën, stellen wij vast dat de minister strengere normen oplegt voor de gemeenten en de provincies. In het verleden maakte de Vlaamse Executieve hiervan nochtans ruim gebruik.

Het zou bijgevolg goed zijn mochten de plichten die men aan iemand anders oplegt eerst zelf trachten te vervullen. Volgens mij is dit de beste manier om de politiek opnieuw geloofwaardig te maken.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, deze interpellatie was nuttig in die zin dat werd bevestigd dat ik geen tegenstander ben van de gemeentelijke v.z.w.'s. Mocht de omzendbrief die indruk hebben gewekt, dan wens ik dat duidelijk tegen te spreken.

Ik stel niet de efficiëntie en de opportuniteit van de gemeentelijke v.z.w.'s in vraag, maar wel de regels die ter zake gelden. Dat is volgens mij de essentie van het debat. Ik meen trouwens uitdrukkelijk van elke interpellant te hebben gehoord dat niet de gemeentelijke v.z.w. als instrument om met een zekere flexibiliteit een aantal gemeentelijke en provinciale problemen aan te pakken, in vraag wordt gesteld, maar wel de voorwaarden onder dewelke dit moet gebeuren. Er bestaan dus eerder twijfels aangaande de spelregels die door de v.z.w.'s worden gehanteerd. Normaal opgestelde regels mogen niet worden ontweken en moeten losstaan van bijkomende aspecten, zoals door de heer Tavernier aangehaald.

Er werd bepaald dat via een wetgevend initiatief dringend vorm moest worden gegeven aan de wijze waarop

tussen overheid en particulieren in bepaalde omstandigheden de samenwerking optimaal kan worden gerealiseerd, op een zo soepel mogelijke wijze, maar waarbij ook de eigenheid van het publiekrechtelijk optreden en de daaraan verbonden waarborgen moeten worden gevrijwaard. Daarnaast moet ook de werking van gemeenten en provincies zelf worden aangepast, zodat een sneller en efficiënter beheer mogelijk wordt.

Het probleem is echter dat het Vlaamse parlement momenteel niet over de nodige wettelijke bevoegdheid beschikt. Wij hebben trouwens steeds gewezen op de noodzaak van een snelle regionalisering van de basiswetgeving, waaronder de gemeente- en provinciewet, zodat wij over enkele jaren wellicht in de mogelijkheid zullen zijn ook voor deze aangelegenheid een regeling ten gronde te treffen.

Wat deze materie betreft heb ik ook minister Tobback gewezen op het nut van een overleg ter zake, ten einde te komen tot een aanpassing van de wetgeving.

Vanuit mijn bevoegdheid van minister van Binnenlandse Aangelegenheden heb ik nochtans gemeend een algemene richtlijn te moeten uitvaardigen omdat wordt vastgesteld dat gemeenten en provincies in toenemende mate overgaan tot de oprichting van v.z.w.'s, waarbij op basis van de statuten wordt aangetoond dat de lokale en provinciale besturen ook een bepalende rol spelen in de oprichting, leiding en financiering van zulke verenigingen.

Men stelt dan vast dat het openbaar bestuur er een bijna exclusief belang in heeft, zodat die verenigingen als het ware de taak van het openbaar bestuur overnemen. In die omstandigheden is het vanuit democratisch oogpunt inderdaad niet te verantwoord dat private rechtspersonen worden opgericht, hoofdzakelijk om de gemeentelijke en provinciale belangen uit te oefenen, los van de waarborgen die het openbaar bestuur kenmerken en die tot uiting komen in de wetten die verplicht van toepassing zijn op openbare besturen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de wet-

Kelchtermans

geving op de overheidsopdrachten en de wetgeving op de motiveringsplicht die beiden werden aangehaald. De handelingen van alle openbare besturen dienen te worden gekenmerkt door beginselen eigen aan het publiek recht. Deze moeten tevens waarborgen inhouden inzake de democratische uitoefening van het openbaar bestuur. Ik denk hierbij aan het beginsel van de besluitvorming door verkozen vertegenwoordigers, inzagerecht en controle door de raadsleden, gelijkheid inzake toegang tot en gebruik van de dienstverlening, openbaarheid en het motiveren van handelen en optreden. Wij hebben concreet bepaald dat gemeenten en provincies enkel nog toelagen aan para-gemeentelijke en para-provinciale v.z.w.'s mogen verlenen voor zover een aantal minimale bepalingen die eigen zijn aan de uitoefening van het openbaar bestuur worden nageleefd. Het betreft hier uiteraard enkel de verenigingen die in feite beheerst worden door de gemeenten en provincies zelf. Als zulke para-gemeentelijke of para-provinciale v.z.w.'s worden de verenigingen beschouwd die aan twee voorwaarden voldoen. Ten eerste, moeten de bestuursorganen samengesteld zijn uit een meerderheid van leden die deel uitmaken van de gemeente- of provincieraad of uit een meerderheid van leden die rechtstreeks worden aangeduid of verkozen door die raden. Ten tweede, moet uit de begrotingen en de rekeningen blijken dat de financiële middelen voor meer dan de helft ten laste vallen van de gemeentelijke of provinciale begroting. Als zulke toelagen meer dan 100.000 frank bedragen, komen zij enkel nog in aanmerking voor goedkeuring wanneer in de statuten of de desbetreffende overeenkomst met de gemeente of provincie in elk geval wordt bepaald dat bij investeringen uitgevoerd door de v.z.w., waarvan de financiering in hoofdzaak ten laste van de gemeente of provincie valt, de v.z.w. zich ertoe verbindt strikt de overheidsopdrachten na te lezen. Op eventuele aanwervingen ten behoeve van de v.z.w. zijn dezelfde regels van toepassing die gelden voor het statutaire personeel. De begroting en de

rekening van de v.z.w. worden goedgekeurd door de gemeente- of provincieraad. Alle verantwoordingsstukken met betrekking tot die documenten liggen permanent ter inzage. De controle op toelagen van de v.z.w., die krachtens de wet van 14 november 1983 verplicht is gesteld, wordt uitgevoerd door en binnen de gemeentelijke of provinciale organisatie, dus door ambtenaren handelend in deze functie. Wij hebben de provinciegouverneurs gevraagd om de provinciebesturen bij de uitoefening van het toezicht op de begroting te laten nagaan of de v.z.w.'s die toelagen krijgen de bepalingen ook naleven.

U hebt er net als collega Platteau op gewezen dat de Vlaamse regering in dit opzicht eigenlijk de passie preekt, maar dat ze ondertussen in eigen huis niet dezelfde deontologische principes in acht neemt. Wij hebben hierover ook in de commissie met elkaar gepraat en ik denk dat er een afspraak bestaat. In de op te richten v.z.w. Vlaanderen 2002, die een veruiming moet zijn van wat Flanders Technology nu is, zal dit ongetwijfeld decretaal worden geregeld. Wij zijn geen tegenstanders van gemeentelijke v.z.w.'s, maar Grondwetsartikel 31 laat uit zijn afgeleide alleen intercommunale verenigingen toe. Ik zeg niet dat wij voorstanders zijn van intercommunale verenigingen, maar de wet laat geen andere vormen toe. Wij zouden dus de wet van 1983 moeten veranderen, zodanig dat de gemeentelijke en provinciale v.z.w.'s aan een aantal voorwaarden moeten voldoen. Wij hebben die vraag ook al gesteld aan collega Tobback. Indien die basiswetgeving geregionaliseerd zou zijn, zouden we daaromtrent zelf initiatieven kunnen nemen.

Mij lijkt het interessant — dit is een voorstel voor de Vlaamse Raad — om een discussie te voeren in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken om mijn omzendbrief, die naar de intentie goed is en door iedereen werd toegejuicht als hij tenminste consequent wordt toegepast, rekening houdend met de suggesties van de heren Platteau, Tant, Tavernier en Taylor bij te sturen. De heer Paul

Tant heeft inderdaad een aantal spitse vragen over de consequenties van de omzendbrief op het terrein naar voren gebracht en heeft de opmerking geformuleerd of hij niet strijdig is met paragraaf 3 van artikel 5 van de wet van 1983. Ook de technische aspecten kunnen in zo'n debat worden besproken. Daarvoor hoeven wij slechts de gegevens op te vragen.

In ieder geval engageer ik mij graag om, naar aanleiding van de conclusies van die bespreking in commissie, ofwel met mijn federale collega van Binnenlandse Zaken contact te nemen, ofwel zelf de regeling inzake de v.z.w.'s te verfijnen zodat misverstanden worden vermeden.

Ik meen dat ik zo een globaal antwoord heb gegeven op de meeste vragen — misschien niet allemaal — waarin duidelijk de zorg van de sprekers weerklinkt over de toepassing van de omzendbrief op het terrein. Daarbij onderstreep ik dat de brief op geen enkele wijze de autonomie van de gemeenten wil bedreigen.

Wij staan in dit verband voortdurend voor een dilemma. Ik moet toegeven dat sommige beslissingen waarbij een zekere uniformiteit wordt nagestreefd onder de regels die de gemeenten moeten naleven, de indruk wekken dat zij de gemeentelijke autonomie op de helling plaatsen. Dat is niet zo. Integendeel, v.z.w.'s worden precies mogelijk gemaakt, maar zij worden wel in hun juiste kader gezet. Ik moet dan ook de critici die dit als een betutteling van de gemeenten zien, ten stelligste tegenspreken. De tot nu toe genomen maatregelen zijn van die aard dat zij het toezicht op de gemeenten verlichten zodat zij zelf op een volwassen manier initiatieven kunnen nemen, zonder dat zij bij alles en nog wat bij het handje worden gehouden.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord waar ik mij grotendeels bij kan aansluiten.

Toch had ik graag een verduidelijking. Heb ik u goed begrepen dat u

Tavernier

streeft naar een regularisatie van de organieke provincie- en gemeentewet, maar dat u daar niet zal op wachten — een federalisering van de bevoegdheden ter zake is wellicht nog niet voor de eerstkomende jaren — om met de federale minister te overleggen en te komen tot afspraken over de voogdij en de controle onder andere door het Rekenhof, zonder dat u dat uitdrukkelijk hebt vermeld ?

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer J. Taylor : Mijnheer Tavernier, ik herinner u eraan dat de uiteindelijke wijzigingen van de gemeentewet betreffende het Rekenhof een zaak is van het parlement. Dat behoort niet tot de taak van de uitvoerende macht.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Dat ligt voor de hand. Het is echter wel een zaak voor verschillende niveaus. Er moet een oplossing komen in de Vlaamse Raad en in het federale parlement.

Het is toch wel belangrijk wanneer de Vlaamse minister hier komt verklaren bereid te zijn om in zijn functie aan een overleg mee te werken. Ik vroeg ter zake om meer klaarheid omdat de parlementsleden dan ook hun verantwoordelijkheid op zich moeten nemen.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, ik meen dat iedereen beaamt dat kan worden gebruik gemaakt van v.z.w.'s, voor zover zij een wettelijke basis hebben.

Die bestaat vooralsnog niet, feit waarop wij de federale minister hebben gewezen. Indien hij ter zake een initiatief neemt, dan zullen wij daarvoor loyaal meewerken.

In afwachting van de concretisering van dergelijke plannen, blijf ik ervoor pleiten om in de bevoegde commissie de consequenties van de om-

zendbrief inzake de gemeentelijke v.z.w.'s onder de loep te nemen en eventueel de tekst ervan na de bespreking aan te passen zodanig dat wij op korte termijn zelf maatregelen kunnen nemen.

De voorzitter : De heer Platteau heeft het woord.

De heer S. Platteau : Mijnheer de voorzitter, uit de woorden van de minister leid ik af dat wij gerust mogen zijn en dat zowel de autonomie van de gemeenten als de voorschriften zullen worden gerespecteerd.

Ik heb ook geconstateerd dat het moeilijk zal zijn de twee elementen te scheiden en tot hun recht te laten komen.

Er werd mij bevestigd dat de oprichting van de v.z.w. Vlaanderen 2002 op een correcte manier zal gebeuren, namelijk op decretale basis. Bijgevolg mag ik veronderstellen dat deze aangelegenheid in eerste instantie aan de Vlaamse Raad zal worden voorgelegd.

In ieder geval zullen wij er scherp op toezien dat dit effectief zal gebeuren, wat niemand mij zal kunnen verhinderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer L. Appeltans tot de heer L. Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de mogelijke netoverschrijdende fusies in het kader van de herstructurering van het HOBU

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Appeltans tot de heer Van den Bossche, Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de mogelijke netoverschrijdende fusies in het kader van de herstructurering van het HOBU.

De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren

ministers, collega's, de hervorming van het hoger onderwijs buiten de universiteit, die aanvankelijk was gepland voor september 1993, wordt uitgesteld tot minstens september 1994.

Bij vorige gelegenheden hebben wij gezegd dat dit een goede zaak is. Op die manier krijgen de hogescholen enige ademruimte bij de voorbereiding, vooral inzake schaalvergroting en fusieoperaties. De schaalvergroting wordt in principe door de Volksunie positief geëvalueerd, zowel omwille van kwaliteitsnormen inzake onderwijs als om financiële en administratieve redenen.

Wij hebben al gezegd dat wij niet blind zijn voor een aantal zwakke punten. Er werd echter al een aanzet gegeven om daaraan te verhelpen. Niettemin hebben wij van bij de aanvang gewaarschuwd voor een mogelijke versterking van een vrij uniek nettensysteem. De schaalvergroting en de fusie-operatie zouden kunnen leiden tot het naast elkaar bestaan van twee mastodontnetten, enerzijds het vrij katholiek en anderzijds het gemeenschapsnet. Deze vrees wordt nu enigszins bewaarheid.

Ik citeer een uitgebreid interview in het weekblad Knack, waarin de minister zegt : In het officiële net komt er telkens één hogeschool in West-Vlaanderen, Brabant, Antwerpen en Limburg en twee in Oost-Vlaanderen. Het vrije net werkt nog volop aan de fusie-operatie, maar er tekent zich dezelfde teneur af als in het officiële net. Einde citaat. Verder zegt de minister, ik citeer : In globaal politieke termen is dit misschien een gemiste kans, maar la politique est l'art du possible. Einde citaat.

Precies die samenwerking — ik bedoel ook netoverschrijdende samenwerking — is voor de Volksunie, vanuit haar pluralistisch karakter, zo belangrijk, vooral in het hoger onderwijs. Inderdaad, daar gaat het toch om volwassenen.

Universiteiten en hogescholen dienen bij uitstek plaatsen van verdraagzaamheid, openheid, intellectuele en sociale ontmoeting te zijn. Zij mogen

Appeltans

geen exponenten zijn van verzuild denken en verzuild ageren.

Vandaar het volgens de Volksunie na te streven ideaalbeeld, namelijk dat van één grote universiteit Vlaanderen.

Kwalitatief hoogstaande opleidingen zijn in een voortdurende evoluerende samenleving van het allergrootste belang en moeten ook ons aller zorg zijn.

Zowel het universitair onderwijs in Vlaanderen als het HOBU maken deel uit van maatschappelijke evoluties die zich in een mondiaal geheel voltrekken. De internationalisering is vandaag voor het onderwijs een realiteit, ook in Vlaanderen.

Het hoger onderwijs zal jongeren geestelijke flexibiliteit en kritische zin moeten bijbrengen. Die opdracht tot samenwerking moet het plaatselijk politieke denken en samenleven overstijgen.

Netoverschrijdende samenwerking is in de praktijk geen onbekende meer. Mijnheer de minister, in het u welbekende Gent kennen wij het voorbeeld van twaalf hogescholen die over de netten heen samenwerken wat betreft de **studentenvoorzieningen**. Ook de sociologische samenstelling van de studentenbevolking in hogescholen is niet meer homogeen en lang niet meer filosofisch gedetermineerd. In de onderwijsstructuren echter is de verzuiling nog altijd troef. Moet men dan niet, om deze structurele verzuiling tegen te gaan, alle kansen grijpen die netoverschrijdende samenwerking bevorderen? In heel Vlaanderen bestaan binnen het officiële — dus zowel binnen het provinciale als binnen het gemeenschapsnet — fusieplannen. Enkel in het Brusselse zouden ook samenwerkingsplannen bestaan over de netten heen. Op vele andere plaatsen wordt deze mogelijkheid eveneens principeel overwogen. We vernemen dat er vanwege enkele vrije niet-confessionele hogescholen — het Radio-Filmtechnisch Instituut, het Instituut voor Economisch en Sociaal Hoger

Onderwijs in Elsene en de Arbeiders-hogeschool Hiskwa — interesse zou bestaan om in te stappen in een op te richten Officiële Hogeschool Brabant. Concrete fusieplannen bestaan tussen Ehsal van het vrije katholieke net en Erasmus van het gemeenschapsnet. Op 23 maart werd tussen de beleidsverantwoordelijken van beide hogescholen een volgens ons interessante **ontwerp-intentieverklaring** goedgekeurd. Daarbij verklaren ze zich bereid hun krachten te bundelen, en ik citeer, : . . . in een nieuwe, niet-gebonden en multi-sectorale hogeschool in het hart van Brussel met opleidingen die tot meerdere studiegebieden behoren. Einde citaat. In deze intentieverklaring staat de onderwijskundige en maatschappelijke zending van de hogeschool beschreven, alsook enkele organisatorische aspecten. Werkgroepen onderzoeken nu hoe, op de diverse terreinen van het schoolbeheer, deze intentieverklaring kan worden hardgemaakt. Dit voornemen ontlokte groot ongenoegen bij het Nationaal Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (NSHO). Dit verbond liet onmiddellijk weten dat netoverschrijdende fusies volgens hen niet kunnen. Op kerkrechtelijke gronden zou een katholieke school zelfs niet kunnen fuseren met een school van een ander net tenzij er vooraf overleg is geweest met de kerkelijke autoriteiten.

In het vrij onderwijs mag de inrichtende macht nochtans helemaal autonoom handelen, terwijl in het gemeenschapsonderwijs de eindbeslissing over het al dan niet fusioneren door de Centrale Raad van de ARGO moet worden genomen. Moeten we hieruit niet besluiten dat de belangen van de structuren van het katholiek onderwijs, van de top van die structuren, primeren op de belangen van het onderwijs in het algemeen, op de belangen van de basis en van de studenten zelf?

In het project Vlaanderen-Europa 2002 van de Vlaamse regering staat er een passage over het Lerend Vlaanderen en meer bepaald over netoverschrijdende samenwerking en over een grotere autonomie van de

scholen. Zo lezen wij op bladzijde 123, ik citeer : Het debat en het overleg over de noodzakelijke schaalvergroting moeten worden gevoerd op basis van de behoeften inzake onderwijsaanbod, de vrije keuze en de budgettaire mogelijkheden van de Vlaamse regering. Samenwerking tussen bestaande scholen ook van verschillende netten is aangewezen. Zeker in het hoger onderwijs kan het samenbrengen van verschillende richtingen in een onderwijsinstelling leiden tot een campuservaring. Einde citaat.

In de volgende paragraaf staat zelfs nog dat dit als voorbeeld kan dienen voor andere onderwijsniveaus en sectoren.

De Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve hebben op dit ogenblik blijkbaar problemen met het definiëren van een woord dat de laatste tijd in de mode schijnt te zijn, namelijk de eindtermen van het hoger onderwijs in Vlaanderen, onze verwachtingen aangaande de kennis van de studenten op bepaalde niveaus, onze doelstellingen. Het is dringend noodzakelijk dat deze doelstellingen worden vastgelegd voor het hoger onderwijs in het algemeen.

Ik verwijs naar de hoorzitting die voor de eerste maal in de commissie voor het Onderwijs van de Vlaamse Raad werd georganiseerd met personen die deel uitmaken van het onderwijs en die het beleid in het onderwijs in belangrijke mate mede kunnen bepalen.

Aan deze hoorzitting werd onder meer deelgenomen door vertegenwoordigers van het hoger onderwijs van het korte type en vertegenwoordigers van het lange type. Zij hadden geen enkel bezwaar tegen een eventuele netoverschrijdende samenwerking.

De vakbonden, zowel de socialistische als de christelijke, hadden evenmin bezwaar tegen eventuele eisen om netoverschrijdende samenwerking te accepteren. Zij waren het er in ieder geval volledig mee eens op voorwaarde dat de belangen van de personeelsleden niet worden geschonden.

Appeltans

De inrichtende macht — het ARGO en het provinciaal onderwijs — hadden evenmin principiële bezwaren.

De inrichtende macht van het katholiek onderwijs heeft verklaard dat zij haar scholen zou verzoeken om niet deel te nemen aan netoverschrijdend onderwijs. Het katholiek onderwijs zou echter schaalvergroting in het eigen net overwegen. In specifieke gevallen zouden zij wel bereid zijn te onderzoeken of er eventueel toch mogelijkheden tot samenwerking bestaan.

Deze opsomming heeft tot doel de beleidsverantwoordelijken in het hoger onderwijs te doen inzien dat netoverschrijdende samenwerking niet absoluut moet worden verplicht maar dat deze samenwerking wel mogelijk moet zijn indien daartoe aanleiding bestaat.

Mijnheer de minister, één van de fundamentele knelpunten bij de netoverschrijdende fusieplannen is de onzekerheid en de onduidelijkheid omtrent de toekomstige juridische structuur van de nieuwe hogescholen, vooral op het gebied van het bestuur en van de medezeggenschap.

Vermits politiek de kunst van het mogelijke is, wil ik besluiten met een reeks vragen.

Onderschrijft de minister de doelstellingen zoals verwoord in het hoofdstuk Lerend Vlaanderen met betrekking tot het project van de Vlaamse regering 2002 over de samenwerking over de netten heen ?

Bestaat er vandaag een wettelijke basis om de werking van eventuele nieuwe netoverschrijdende hogescholen mogelijk te maken, zowel wat het bestuurlijk statuut betreft als het statuut van het onderwijzend personeel, de medezeggenschap en de gebouwen.

Moeten de nieuwe instellingen die de huidige netstructuur overstijgen zich al dan niet tot een soort van koepel bekennen ?

Meent de minister niet dat een spoed-

dige decretale regeling van de hogescholen, zowel op het vlak van het bestuurlijk statuut als van de medezeggenschapstructuur, het statuut van het onderwijzend personeel en de gebouwen, de netoverschrijdende fusiegesprekken zou vergemakkelijken ?

Zo ja, wanneer zal het verwachte nieuwe hogeschooldecreet dan tot stand komen ? **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de problematiek over de fusies van de hogescholen heeft de VLD-fractie zich tot dusver terughoudend opgesteld omdat wij, voortbouwend op de uitspraken van de minister, meenden dat het debat ter zake zou worden verschoven naar eind september 1994.

Bovendien vonden wij het idee en het principe om het huidige overaanbod in het hoger onderwijs buiten universiteit te beperken, te belangrijk om het vanuit louter oppositionele redenen te verwerpen. Mijnheer de minister, om het met andere woorden te zeggen, u genoot van ons in deze materie het voordeel van de twijfel.

Minister L. Van den Bossche : Niet het voordeel van het vertrouwen ?

De heer A. Denys : Nee, u genoot het voordeel van het vertrouwen maar met alle manoeuvres die op dit ogenblik op het terrein bezig zijn en die leiden tot een sluipende besluitvorming buiten het parlement om vinden wij dat collega Appeltans gelijk heeft om met zijn interpellatie het debat over schaalvergroting in de openbare vergadering van de Vlaamse Raad aan te snijden.

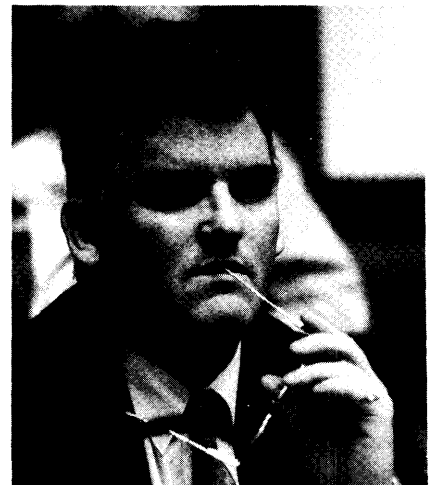
Wij maken van deze gelegenheid gebruik om onze visie over de plannen tot schaalvergroting weer te geven.

Wij sluiten schaalvergroting van structuren niet uit maar staan er toch eerder wantrouwig tegenover. De voordelen ervan op papier stemmen in de praktijk dikwijls niet overeen met de werkelijkheid, vooral wan-

neer blijkt dat schaalvergroting boven de hoofden gebeurt van diegenen die het nadien op het terrein moeten uitvoeren. Daarom verkiezen vele grote bedrijven te werken met kleine cellen die volledige verantwoordelijkheid dragen. De best draaiende administraties zijn trouwens ook deze waar grootschaligheid wordt afgebouwd naar kleinschaligheid met responsabilisering.

Schaalvergroting is aangewezen als de versnippering zodanig groot is dat het leidt tot een belachelijk overaanbod en wanneer de versnippering niet het gevolg is van kleinschalige efficiëntie maar van voorbijgestreefde maatschappelijke tegenstellingen. Dat is duidelijk het geval in het hoger onderwijs buiten universiteit. In Vlaanderen zijn er momenteel 164 hogescholen en veel van deze hogescholen hebben uiteraard veel te weinig leerlingen.

Deze inflatie van instellingen tast de kwaliteitsreputatie van het hoger onderwijs aan en leidt tot ongeloofwaardig gegrinnik in het buitenland. Het is ook duidelijk dat het groot

De interpellatie van VU-Senator Laurent Appeltans over mogelijke netoverschrijdende fusies in het kader van de herstructurering van het hoger onderwijs, werd een debat over de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van onderwijs en de functie van de onderwijskoepels

Denys

aantal niet het gevolg is van het zoeken naar efficiëntie via kleinschaligheid, maar van eerder kunstmatige tegenstellingen die, hoewel ze onder de mensen zelf in het hoger onderwijs reeds lang niet meer leven, in stand worden gehouden door de verzuilde netverantwoordelijken.

Ondanks ons natuurlijk wantrouwen tegenover schaalvergroting, vinden we het bij het hoger onderwijs buiten de universiteit in Vlaanderen wel aangewezen.

Maar tussen de wijze waarop u het vandaag in de praktijk — buiten het parlement om — probeert uit te voeren en de wijze waarop wij de schaalvergroting zien, bestaat er een hemelsbreed verschil. Het verschil ligt hem in de nagestreefde doelstelling, in wie het uitvoert en hoe fundamenteel het wordt uitgevoerd.

Onze doelstelling is eenvoudig : betere kwaliteit brengen aan lagere budgettaire kosten en de vrijheid gebaseerd op de wensen van ouders, leerlingen en lokale scholen en niet op de wensen van netten en koepels.

Wat dit laatste betreft, wens ik duidelijk het onderscheid te maken tussen het vroegere PVV-standpunt inzake onderwijs en de nieuwe VLD-standpunten. Het PVV-standpunt was een nogal eenzijdig standpunt dat was geïnspireerd door het net van het gemeenschapsonderwijs. Het VLD-standpunt wordt niet meer geïnspireerd door een of ander net. Het is ook geen mengeling om zowel de ARGO als de Guimardstraat tevreden te stellen.

Dat zult u trouwens merken aan ons standpunt inzake HOBU dat volledig haaks staat op het standpunt van de bisschoppen. Het is een standpunt dat gebaseerd is op wat er ons inziens leeft bij het overgrote deel van de ouders en de leerlingen.

Die wensen vrijheid van keuze maar niet meer volgens verzuilde, opgefokte tegenstellingen uit het verleden zoals ze vandaag nog steeds door de koepels van de netten worden gepredikt.

Daarom zeggen wij van meet af aan : uw schaalvergroting gebaseerd op het definitief installeren en erkennen van twee netten vinden wij verkeerd. Het is de top van de netten, maar niet de onderwijsbasis die dat vraagt. Collega Appeltans heeft duidelijk aange-toond wat er ter zake in het project Vlaanderen — Europa 2002 staat.

Minister L. Van den Bossche : U wenst dus artikel 17 van de Grondwet te wijzigen.

De heer A. Denys : Ik zeg hetzelfde als wat u in het project Vlaanderen-Europa 2002 stelt.

Minister L. Van den Bossche : Wat u nu zegt, staat niet in het project Vlaanderen-Europa 2002. Als ik u goed begrijp, wilt u het artikel 17 van d Grondwet wijzigen.

De heer A. Denys : Ik ben niet op de hoogte van de inhoud van artikel 17 van de Grondwet.

Minister L. Van den Bossche : Het is het enige artikel van de Grondwet dat over onderwijs gaat.

De heer A. Denys : Inderdaad, het gaat over de vrijheid van keuze, maar daar kom ik straks op terug.

Minister L. Van den Bossche : Artikel 17 van de Grondwet heeft een bepaalde betekenis, en als ik u goed begrijp, verwerpt u het in die betekenis. Wij moeten elkaar goed begrijpen.

Ofwel aanvaardt u de inhoud van artikel 17 zoals hij nu luidt, ofwel aanvaardt u hem niet, en daar zal het vrije net blij mee zijn. Iedereen moet weten welk standpunt u inneemt.

Ik wil hier graag een eenduidig antwoord over krijgen. Iedereen in het onderwijs moet exact worden geïnformeerd over uw houding ten opzichte van artikel 17.

De heer A. Denys : Ik wil onze houding formuleren in de context zoals wij dat willen, en niet zoals u dat wil.

Minister L. Van den Bossche : Mijn context is die van de Grondwet van 1831, maar ik heb die niet opgesteld !

De heer A. Denys : Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen woorden.

Minister L. Van den Bossche : Dat begrijp ik volkomen, maar ik wil u helpen opdat iedereen u goed zou begrijpen.

De heer A. Denys : Als u in uw project Vlaanderen — Europa 2002 voor netoverschrijding en samenwerking op vrijwillige basis pleit, dan zondigt u ook niet tegen artikel 17 van de Grondwet.

U verankert nu in feite te definitieven titel de nefaste verzuiling in het onderwijs.

U werkt met een net van het gemeenschapsonderwijs, en ook met het katholieke net, dat nota bene ook door de overheid wordt gesubsidieerd.

U neemt met andere woorden een van de grote oorzaken van de versnippering — de verzuiling tussen de netten — niet weg. Dat komt door de gecentraliseerde wijze waarop u de zaken aanpakt. U tekent scenario's uit, u onderhandelt met de ARGO, met de Guimardstraat en met de provinciale inrichtende machten, maar u geeft de lokale schooldirecties te weinig de kans om los van hun overkoepelende voogden zelf initiatieven te nemen.

Ik ben ervan overtuigd dat er een groot aantal lokale schooldirecties netoverschrijdende samenwerking willen overwegen, op voorwaarde dat de verschillende zuilen zich er niet in mengen.

Minister L. Van den Bossche : Dit is je reinste demagogie ! Eender wie kan eender welk initiatief nemen. Het voorwerp van de interpellatie is de samenwerking van Ehsal en de E-rasmusschool. Zij vroegen mij noch de Guimardstraat noch de ARGO om toelating, maar besloten autonoom mogelijks tot een fusie over te gaan. U kunt mij nu wel vragen wat ik daarvan vind in politieke zin, maar draai de zaken niet zo om, alstublieft. Het lijkt wel alsof de plaatselijke direkties geen zeggenschap meer zouden hebben. Een beetje eerlijkheid omtrent de feiten zou u niet mistaan.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Wat u zegt, is juist, mijnheer Denys, maar u moet er wel even aan toevoegen dat de top van de Guimardstraat heeft verhinderd dat de gesprekken enige kans tot slagen hadden. In elk geval hadden zij mee een vinger in de pap en zij is opgetreden in een operatie die vele Vlamingen als een stap naar netoverschrijdende samenwerking zijn.

Minister L. Van den Bossche : Die operatie gaat door en de gesprekken zijn nog volop aan de gang. Het NSKO heeft het recht een standpunt in te nemen en daarvoor op te komen. Wij hebben als politici naargelang onze positie het recht daarop commentaar te leveren. Ik zal mij onthouden van elke vorm van commentaar, want dat is vanuit mijn positie en met het oog op artikel 17 van de Grondwet niet mijn taak. Elk net heeft in elk geval de vrijheid haar mening te uiten.

De heer A. Denys : Ik stel vast dat minister Van den Bossche erg nerveus wordt als wij dit onderwerp aanraken.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Denys, ik word alleen nerveus als men tegen de sterren op staat te liegen en als men als echte demagoog beweert dat alle directies staan te trappelen om grootse dingen te verwezenlijken. Ik overdrijf nu misschien, maar daar kwam het toch op neer.

De heer A. Denys : Dit heb ik niet gezegd ! Ik zeg alleen dat er meer initiatief aan de oppervlakte zou komen als de directies konden aanvoelen dat de greep van de koepels niet zo groot was. Ik probeer even de zaken in de juiste context weer te geven en ze op een eerlijke en moedige manier te benaderen. Ik hou een pleidooi ten gunste van de lokale schooldirecties en dit druist loodrecht in tegen de standpunten van de leiding van de netten. Dit zal ons door de Guimardstraat en de ARGO zeker niet in dank worden afgenomen. Collega Appeltans had absoluut gelijk

toen hij zei dat er veel meer initiatieven zouden ontstaan aan de basis indien er snel duidelijkheid komt inzake de toekomstige bestuurs- en medezeggingsstructuur.

Minister L. Van den Bossche : Hier blijkt nog maar eens dat u het dossier niet kent. Ik kan aan de vrije sector grondwettelijk niet opleggen hoe zij een beheersvorm moeten inrichten. Zij bepalen dit zelf, ik kan overigens ook geen duidelijkheid verschaffen. Het enige wat voor de grondwet aanvaardbaar is en wat de Raad van State met moeite heeft aanvaard, is een participatieregeling uitgaande van subsidiëringnormen ! C'est tout, niets anders, zij vormen zelf hun inrichtende macht en niet de Guimardstraat.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister, ik heb de indruk dat u niet wil luisteren.

Minister L. Van den Bossche : Alvorens hier dergelijke beweringen te doen, moet u eerst het dossier raadplegen.

De heer A. Denys : Dat is een dooddoener.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Denys, dat is geen dooddoener, het is de gewoonte van iemand die mij interpelleert over iets waarvan hij niet op de hoogte is.

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik stel voor dat de heer Denys zijn thesis ontwikkelt.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik heb niet beweerd dat deze verplichtingen moeten worden opgelegd, maar wel dat er in de structuren terzake duidelijkheid moet worden gecreëerd.

Ik ga akkoord met wat de heer Appeltans heeft gezegd, door het creëren van duidelijkheid inzake de bestuursstructuren zullen er meer automatische initiatieven komen. Deze initiatieven moeten niet worden opgelegd, zij zullen tot stand komen indien de instellingen voelen dat de minister naast hen staat.

Het begrip van de vrije keuze, be-

paald in artikel 17 van de Grondwet, werd hier door de minister zelf aangehaald. Ik meen echter dat dit begrip soms doelbewust wordt misbruikt, ten einde zeker in het hoger onderwijs twee netten in stand te houden. Wat de ouders en de leerlingen inzake de vrije keuze in het hoger onderwijs vragen, is dat zij vrij kunnen lezen voor de filosofisch gebonden vakken. Daarvan zijn wij uiteraard voorstander. In een zelfde gebouw kan toch een richting worden georganiseerd waarbij de meeste filosofisch neutrale vakken gezamenlijk worden gegeven en waar de keuze voor de andere vakken zoals onder meer de vakken in verband met gezondheidswetenschappen en verpleging, wordt overgelaten aan de hogeschoolstudent. Deze vrijheid wensen wij ten volle te respecteren, het gaat namelijk slechts om een beperkt aantal vakken. Voor vakken met betrekking tot informatica, ingenieurstitels en anderen is er geen onderscheid tussen gelovige of vrijzinnige studenten.

Mijnheer de minister, wij vrezen dat uw plannen, uitgewerkt boven de hoofden van de lokale scholen, met verankering van de twee netten, en met de bedoeling nieuwe campussen te bouwen, niet zal functioneren en uiteindelijk meer zal kosten dan wat vandaag in het budget wordt voorzien.

Wij willen komen tot meer kwaliteit, meer efficiëntie en zijn zeker geen voorstander van hogere budgettaire kosten. Dit mag toch niet het uiteindelijke resultaat van de schaalvergroting zijn. Wij vrezen dat er, indien niet wordt ingegrepen, een soort parallelle sluipende besluitvorming zal ontstaan, waardoor het parlement buiten spel zal worden gezet. Om dat te vermijden, heeft de VLD-fractie ook een motie ingediend waarin duidelijk wordt vermeld in welke geest wij de schaalvergroting van het hoger onderwijs buiten de universiteit zien.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's,

Tavemier

ik sluit mij aan bij de interpellatie van de heer Appeltans en ook bij een aantal terechte of onterechte bemerkingen van de heer Denys.

Ten eerste, ik heb alle waardering voor de pogingen tot **netoverschrijdend** werk. In het beleid van de minister is er een zaak die door Agalev wordt gesteund, namelijk zijn pogingen om bepaalde netoverschrijdende samenwerkingen te steunen. Dit betekent evenwel niet dat wij zomaar ten volle achter de idee van schaalvergroting staan of achter de manier waarop tot besluitvorming wordt overgegaan. In dit verband heb ik reeds eerder een aantal bemerkingen gemaakt. Met de schaalvergroting gaan wij gedeeltelijk akkoord. Omdat 30 procent van de scholen minder dan 300 studenten hebben, mag echter niet worden besloten dat wij bij schaalvergroting moeten komen tot scholen met een optimale grootte van 5.000 studenten. Hierover hebben wij niet dezelfde mening.

Naast het inhoudelijke is ook de manier waarop tot besluitvorming wordt gekomen belangrijk. Ook op ter terrein bestaat er op het ogenblik onzekerheid over de toekomstige structuren, men weet niet of de beslissing reeds is genomen.

Officieel is er een ambtelijk rapport, werd er in december een beleidsnota door de Vlaamse Executieve goedgekeurd en zijn er hoorzittingen gehouden in de commissie. Voor het overige is het blijkbaar afwachten tot september.

Ik stel vast dat er ondertussen heel wat mensen te velde de elementen uit de beleidsnota eigenlijk als beslissingen nemen. Op basis ervan wordt nagegaan welke de beste posities zijn. Men is volop binnen het net maar in sommige gevallen ook **netoverschrijdend** aan het onderhandelen om te komen tot de optimale norm die waarschijnlijk 5.000 zal zijn. Of dat pedagogisch en structureel inderdaad de optimale norm is, is een andere zaak. Men gaat er van uit dat dit de financieel optimale norm is. In de praktijk zal men zich in septem-

ber, wanneer er waarschijnlijk een wetsontwerp zal zijn ingediend, reeds hebben gestructureerd en zal men alle voorbereidselen hebben getroffen om aan de voorgestelde structuur te voldoen om optimaal van de financiële middelen te kunnen genieten.

Mijnheer de minister, zegt u niet dat het niet waar is. In de kranten staat dat in uw geliefde stad Gent enkele technische commissies zijn samengekomen en dat sommige beslissingen al zijn gevallen. Bij een opendeurdag in een van de grootste instituten van Gent werd gezegd dat een bepaalde fusie eigenlijk al is beklonken. Om aan een bepaalde norm te komen, werd er ook gezegd dat misschien een bepaalde afdeling zou worden afgestoten. Waar zijn wij mee bezig? Wij moeten niet vertrekken van optimale cijfers per eenheid maar wel van optimale cijfers per studiegebied. Verschillende modellen moeten naast elkaar mogelijk zijn. Welke optie men ook neemt, het is belangrijk om zo vlug mogelijk een minimale zekerheid te scheppen.

Mijnheer de minister, blijft u bij uw norm van 5.000 of van 3.500 studenten? Blijft u bij uw project van 5.000 multipolair? Hoe ver staat het met de inspraak van de verschillende betrokkenen? Ik heb de indruk dat het de inrichtende machten zijn die boven de hoofden van de directies en leerkrachten de **herstructureringsoperaties** leiden. Het is bovendien voor het personeel van groot belang enige zekerheid te krijgen over hun rechtspositie en over de vereisten in verband met de gevraagde diploma's van **degenen** die les wensen te geven. In een krant las ik gisteren nog dat er een document bestaat over de krachtlijnen van de rechtspositie in de hogescholen waarbij wordt gesteld dat iedereen die daar les wil geven over een doctoraat moet beschikken. Er bestaat een optie voor een academisch diploma, in principe voor een doctoraat, vooral wat betreft het hoger onderwijs van het lange type.

Daarnaast zegt de journalist ook dat men duidelijk evolueert in de richting van het opleggen van bepaalde vakbekwaamheden en men minder oog heeft voor onderwijsbekwaamheden.

Ik meen dat er zo vlug mogelijk duidelijkheid moet komen over de situatie van het personeel en de eisen – onder andere qua diploma, vakbekwaamheid en onderwijsbekwaamheid – die aan dat personeel zullen worden gesteld. Om het even hoe Tegenbos dat citeert of hoe ik Tegenbos citeer, het personeel moet duidelijkheid krijgen en men moet in het belang van het onderwijs weg uit een zekere onzekerheid.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil eerst toch even heel duidelijk aangeven wat artikel 17 van de Grondwet is en wat de plaats van de minister is.

Ik ga niet in op de verklaring van netten. Dit komt mij niet toe en ik doe dat dan ook niet. Artikel 17 heb ik niet uitgevonden, het is in 1831 ontstaan door het verwerpen van het amendement van Theodoor Verhaegen. Sindsdien zijn de eerste vier woorden van artikel 17, ik citeer : *L'enseignement est libre*, achteraf in Nederlandse vertaling : Het onderwijs is vrij. Dit is een feit waaruit in de loop van de geschiedenis netten zijn ontstaan.

Scholen behoren tot netten als ze dat willen, zij hoeven niet tot netten te behoren. Scholen die tot het NSKO behoren, dragen vrijwillig lidgeld aan het NSKO. Men kan dus als men wil op elk moment uittreden. Scholen die volgens sommigen hier staan te trappelen om netoverstijgend te worden, betalen toch nog altijd stipt jaarlijks dit lidgeld. Volgens mij is dit toch sterk tegenstrijdig.

Feit is ook dat ik in februari vorig jaar de idee schaalvergroting voor het hoger onderwijs buiten de universiteit heb gelanceerd. Op dat ogenblik kwam er onmiddellijk een reactie van de heer Cannaerts, toenmalig verantwoordelijke van het NSKO afdeling hoger onderwijs. Hij ging akkoord met schaalvergroting maar dan wel binnen het eigen net. Op het congres van het hoger onderwijs NSKO zei de heer De Wolf, de patron van het

Van den Bossche

NSKO, in zijn toespraak, ik citeer : Wij hebben in het hoger onderwijs een driedelige opdracht en de derde opdracht is het verder uitbouwen van jonge christen-volwassenen. A bon entendeur demi mot suffit. Dit betekent identiek hetzelfde als wat de heer Cannaerts heeft gezegd.

De sterkte van de netten heb ik noch u gemaakt. Mijnheer Tavernier, ik moet u overigens zeggen dat juridisch niet de directeur de school vertegenwoordigt maar de inrichtende macht. U kan daar hete tranen over storten maar dit is nu eenmaal een feit. In elk geval stel ik van bij het begin vast dat bijna geen enkele inrichtende macht netoverschrijdend wenst te werken.

Mijnheer Denys, er is natuurlijk een verschil tussen enerzijds wat u en ik willen en anderzijds de feiten waarmee we moeten werken. We kunnen op zo'n moment perfect zeggen dat zolang die feiten niet zijn zoals wij ze zouden willen, we ook niks doen. Dan zullen we echter nog heel lang niks doen. Ofwel gaan we, rekening houdend met de feiten, proberen toch een schaalvergroting door te voeren. Bovendien moeten we daarbij ook rekening houden met het feit dat de openbare sector zekere belangen heeft.

Dat kan een mogelijk uitgangspunt zijn. De Romeinen wisten het al : *contra facta non valent argumenta*. Wij werken verder omdat de schaalvergroting ons nauw aan het hart ligt.

Collega Denys, ik weet heel goed wat management betekent. Zowel in de privé- als in de openbare sector hebben grote doelen veel nadelen. Ik ben er mij van bewust dat ik bij schaalvergroting mij moet hoeden voor contra-productiviteit en bureaucrativering.

Ik sta achter een schaalvergroting in de openbare sector. Zij krijgen autonomie. Ik beschik over de mogelijkheid om voor de openbare sector een ontwerp in te dienen bij de Vlaamse Raad. De taak van de raad van bestuur zal ik als een zuivere beleidsfunctie omschrijven die vooral het fi-

nancieel beleid waarneemt. In tegenstelling tot de universiteitsfaculteiten zullen de verschillende departementen over een grotere autonomie beschikken. Zij zullen over de volledige pedagogische vrijheid beschikken en kunnen zelf voorstellen wie er benoemd moet worden. De raad van bestuur zal enkel de budgettaire gevolgen van de benoemingen onderzoeken. Door deze maatregel verkrijgen de kleinere departementen meer macht, meer mogelijkheid om de eigenheid gestalte te geven.

Ik heb de problemen van de schaalvergroting niet onderschat. Men moest deze maatregel nemen omdat het aanbod niet alleen wanordelijk is maar ook blijft aangroeien. Ik geef een voorbeeld uit het hoger pedagogisch onderwijs. Ik ken een school die door vriend en tegenstander om haar kwaliteitsonderwijs geprezen wordt. De gemiddelde kostprijs per student bedraagt in deze school 180.000 frank. In een andere school ligt de kostprijs heel wat hoger namelijk ongeveer 400.000 frank. Dit is een van de redenen waarom ik een schaalvergroting overweeg. Je kan heel wat meer mogelijkheden creëren als je hetzelfde bedrag beter besteedt. Op die manier verhoog je de kans op kwaliteitsonderwijs. Kwaliteitsonderwijs wordt uitsluitend gerealiseerd door mijn leerkrachten. De structuur kan echter wel een middel zijn om het geld maximaal aan te wenden. Dat is de huidige uitdaging.

Collega Tavernier, u moet weten wat u wilt. Ik ben uw sirenegezing stilaan beu aan het worden. Ofwel wenst u dat het decreet onmiddellijk neergelegd en gestemd wordt, ofwel speelt u open spel door een discussie aan te gaan. Daarna kan men het plan vervolledigen en de financiering, de voorwaarden en het statuut invullen. Ik herhaal dat deze **denk**piste enkel opgaat voor de openbare sector. In de privé-sector kan ik mij enkel over de participatie uitspreken. Ik kom hier later op terug.

Wij zullen daarover geen dubbelzinnigheid laten ontstaan : ik bouw langzaam op en breng stap voor stap nieuwe elementen in het debat. Ik zal wel degelijk ten volle het debat aan-

gaan met al degenen die de schaalvergroting zullen ondergaan. De studenten zijn reeds aan bod gekomen. Ik heb de verdere besprekingen wel degelijk met een maand uitgesteld omdat ik statutair ook voor de overgangsfase wel enige krachtlijnen wil vastleggen. Vanaf 1 juni ontmoet ik de leerkrachten, avonden na elkaar. Om met hen te debatteren over het statuut, definitieve situatie en overgang.

Mijnheer Tavernier, u kunt hier wel uw sirenezang komen opvoeren en zeggen dat er geen zekerheid en geen duidelijkheid bestaat. Uiteraard, indien er zekerheid zou zijn, zou het van mijnentwege schijnheilig zijn naar deze mensen toe te gaan. Ik breng hen een document. Ik maak hen mijn stellingname van het ogenblik bekend. Ik wil die graag toetsen, want mogelijks komen ook interessante opmerkingen uit de zaal waarmee ik eventueel rekening moet houden en mijn plan bijsturen. Indien niet kan worden bijgestuurd, zal ik de reden daarvan ook bekend maken. Ik ben bereid de confrontatie met de onderwijsmensen aan te gaan, zoals ik, meer dan vijftien maal, helemaal alleen, van 200 tot soms 800 studenten heb ontmoet. Ik zal de confrontatie aangaan, maar kom hier dan niet jammeren dat er geen duidelijkheid of zekerheid is. Er zal slechts zekerheid zijn op het ogenblik dat het decreet wordt neergelegd, en dat zal zijn na die lange wordingsgeschiedenis, na heel veel uren erin te hebben geïnvesteerd en met na een maatschappelijk debat met alle betrokkenen zoals er in Vlaanderen nog geen hebben plaatsgehad. Maar u voert alleen maar oppositie om oppositie te voeren, zonder inhoud, met het adagium dat alles fout is. Daarvoor heb ik alleen maar misprijzen. Wij kunnen inderdaad over een schaalvergroting tot 5.000 studenten van mening verschillen. Dat is een eerlijk meningsverschil tussen ons waarvoor ik alle respect heb. Maar hier uw verhaaltje komen aanpassen naargelang het u past, is beneden alle peil.

Ik kom nu tot het netoverschrijdend karakter van de schaalvergroting.

In de periode die nu achter de rug

Van den Bossche

ligt, werden reeds een aantal initiatieven genomen.

Na een experimentele fase in de sociale sector hoger onderwijs buiten universiteit, kwam ook een netoverschrijdende samenwerking tot stand. Op wiens initiatief dacht u, mijnheer Denys ? Op initiatief van het veld ? Nee, op mijn initiatief.

Binnenkort zal er één sportfederatie ontstaan voor het hele basis- en secundair onderwijs. Zegge en schrijf één ! Het heeft mij veel tijd gekost om met elkeen te onderhandelen, maar er zal er één zijn, en netoverschrijdend !

In het hoger onderwijs heb ik niets opgelegd ; ik heb alleen maar de feiten vastgesteld. Zoals ik op een bepaald ogenblik wel degelijk ben ingelicht dat enerzijds de inrichtende macht van Erasmus en anderzijds de inrichtende macht van de Ehsal gesprekken hadden aangevat. Ik heb mij daarin niet gemoeid. Ik ben wel spontaan op de hoogte gehouden. Ik stel vast dat beide het nu eens zijn over een basistekst. Ik heb die tekst ontvangen, zelfs nog de avond voraan hij werd ondertekend. Ik heb de verantwoordelijken ontmoet en de gesprekken worden voortgezet. De verantwoordelijken, en de verantwoordelijken alleen, die bij de besprekingen zijn betrokken, hebben het licht op groen gezet om de discussie voort te zetten. Indien men tot een regeling kan komen, zal mijn decreet ook daarmee rekening houden. Ik ben niet de man die dit zal tegenhouden.

Er zijn mij ook nog twee andere plaatsen bekend waar directies — op één plaats zeker niet de inrichtende macht, op de andere plaats misschien met de steun van de inrichtende macht — ofwel hebben getracht dergelijke gesprekken te voeren, ofwel het nog zullen proberen. Op de ene plaats zijn zij afgesprongen, niet op mijn bevel maar door toedoen van de autoriteiten binnen het net waartoe een gesprekspartner behoort. Wij stellen alleen vast dat de inrichtende machten blijf hebben gegeven van

volgzaamheid. Waarom gaat mij zelfs niet aan. De inrichtende machten hebben op zeker ogenblik beslist de besprekingen niet voort te zetten. Dit verhaal is dus voorbij.

Het tweede verhaal kan misschien nog worden geschreven. Ik wacht wel. Het is immers nog niet te laat. Ik zal dit niet verhinderen. Dat is trouwens mijn rol niet, tenzij de heer Tavernier zou pleiten voor top-centralisme, telkens het hem goed uitkomt. Het is mijn taak niet op dit ogenblik te bevelen wie met mekaar netoverschrijdend moet werken. Ik heb overigens terzake niets te bevelen aan de vrij gesubsidieerde sector.

Wat echter wel mijn rol is in deze omstandigheden — en van om het even wie die mijn ambt zou bekleden, al weze het morgen iemand van de VLD is ervoor te zorgen dat ook de officiële sector nog op een keurige manier blijft bestaan. Ook op grondwettelijk vlak is dat mijn taak. De vrijheid van onderwijs betekent immers ook de vrijheid van keuze.

Mijnheer Denys, vanuit sociologisch oogpunt heeft u gelijk. De oorspronkelijk betekenis van de netwerkelijkheid is gedeeltelijk ondergraven door de schoolgaande bevolking. Dat geldt ook voor het secundair onderwijs : 2/3 volgt vrij gesubsidieerd onderwijs. Betekent dit dat twee derden van de Vlaamse bevolking overtuigd christelijk zou zijn ? Ik meen dat dit niet het geval is. Toch vertegenwoordigt het vrij gesubsidieerd onderwijs twee derden van de schoolgaande bevolking. Ik stel vast — en dat is niet nieuw — dat op dit ogenblik in de stroom studenten in eerste kandidatuur naar de VUB — de zogenaamde vrijzinnige universiteit voor meer dan 50 procent afkomstig is uit het vrij gesubsidieerd onderwijs.

Uiteraard doet er zich een sociologische erosie van de vroegere begrippen voor, waardoor een spanningsveld ontstaat — dat is een wet van Meden en Perzen — tussen de structuur, de inrichtende macht en de netten enerzijds en in de dagelijkse werkelijkheid anderzijds. Dat had ik ook wel gemerkt.

Eigenlijk is er een proces aan de gang

en dat vergt tijd. En indien men één element regelt tijdens het proces, dan moet men ervoor opletten de reeds voortgeschreden elementen niet te verhinderen doorgang te vinden. Hieraan zal ik mij houden. Voor het overige moet het proces verder zijn gang gaan. Ik wens niet voor het parlement te komen verkondigen exegi monumentum aere perennius. Ik ben Horatius niet en met mijn decreet zal ik geen monument oprichten dat de eeuwen trotseert. Ik leg een decreet neer dat tijdelijk zal helpen saneren zoals u het verlangde, in fine : een beheersbare kostprijs met een maximale kans op kwaliteit.

Bovendien weet ik dat dit decreet niet zal raken aan de ternaire structuur van het hoger onderwijs. En nu reeds voorspel ik u dat de Europese werkelijkheid ons binnen tien tot vijftien jaar zal verplichten de ternaire structuren te vervangen door binaire structuren. Ook deze evolutie onderken ik op heden. Ik heb dat trouwens genoteerd in mijn nota. Ik stel echter vast dat onze maatschappij vandaag nog niet rijp is om een dergelijke discussie te voeren. Maar toch zal dit gesprek ooit moeten plaatsvinden. Belangrijk is wel dat ik inmiddels de nodige stappen heb gezet opdat de discussie zich gemakkelijker zou kunnen ontwikkelen. Toen ik in januari de goedkeuring vroeg van het parlement om afgestudeerden uit het hoger onderwijs van het lange type toe te laten een doctoraat te behalen aan de universiteit zette ik bewust zoals de heer Coens voor mij heeft gedaan — nog een stap verder in die richting. Het is belangrijk dat een beleidspersoon een toekomstige evolutie onderkent en, wetend dat deze evolutie nog niet onmiddellijk kan worden voltrokken, stappen onderneemt opdat de voltrekking ervan gemakkelijker zou gebeuren. Ook dat houdt het voeren van een beleid in. Men moet zich soms beheersen ; weten tot hoever men kan gaan en die grens niet overschrijden.

Mijnheer Appeltans, in zeker mate is dat ook netbestendig. Maar een onderwijsbeleid is, meer dan om het even welk ander beleid, schatplichtig aan de werkelijkheid.

Van den Bossche

Aan degenen in dit halfrond die ooit het genoeg hebben na mij deze zetel te bekleden, wens ik nu te zeggen dat er een verschil bestaat tussen de juridische werkelijkheid qua bevoegdheden van een onderwijsminister en de wijze waarop hij deze kan uitoefenen.

Ik heb inderdaad een praktijk — en dat kan u mij verwijten — waarbij ik, informeel, regelmatig contact heb met de inrichtende machten, met de netverantwoordelijken en met de vakbonden. Er worden van onze gesprekken geen communiqués uitgegeven, maar deze contacten maken het wel mogelijk achteraf bepaalde zaken te ondernemen.

Ik heb wel degelijk voor het statuut bijvoorbeeld, een informele vergadering achter de rug en er zal zelfs een tweede plaatsvinden, samen met de inrichtende macht en de vakbonden. Alle vakbonden werden uitgenodigd, mijnheer Denys, ook het VSOA. Deze gesprekken vinden plaats in alle openheid. Dat heeft niets te maken met minderheid of meerderheid. Op grond van de tekst die op voorhand was opgesteld, hebben wij een urenlange discussie gevoerd. Nadien heb ik bekendgemaakt dat er voor mij nog een deel ontbrak. Ik stelde dan voor even te temporiseren en nadien iedereen opnieuw samen te roepen. Inmiddels zou mijn administratie nog een stukje huiswerk moeten opknappen. Dat is een open manier om bepaalde dingen te creëren. Dat is niet zozeer netbestendigend, maar gaat uit van de werkelijkheid.

Wat ik hier zeg, gaat niet in tegen Vlaanderen-Europa 2002. Ik heb het hoofdstuk over onderwijs zelf geschreven. Ik heb niet de gewoonte dingen te schrijven waar ik tegen ben. Dergelijke schizofrenie is mij vreemd. U moet mij dus ook geen vragen stellen over het bestuurlijk beleid. Ook dat heb ik zelf geschreven. Ik sta er dus achter. Als ik niet meer achter de dingen sta die ik zelf schrijf, ben ik echt schizofreen, schizothym of schizoïde. U mag de graad zelf kiezen. Het hoofdstuk onderwijs is een vrij filosofische tekst, waarin

we niet op concrete punten zijn ingegaan. We hebben geprobeerd het kader te schetsen waarin alles moet gebeuren. Ik geloof wel degelijk in wat daar staat. In anderhalf jaar werden er al een aantal stappen gezet. Het waren geen spectaculaire stappen en ik heb er geen communiqués over uitgegeven of T-shirts mee laten drukken. Ik denk dat men die stappen alleen kan zetten als men ze in stilte zet. Het is belangrijker de stappen te zetten dan er reclame mee te maken. We zullen een rustige, lange weg moeten volgen. Dergelijke dingen moeten langzaam maar zeker gebeuren. U hebt gelijk als u zegt dat die stappen het gemakkelijkst in het hoger onderwijs kunnen worden gezet. Het hoger onderwijs is immers onderwijs aan volwassenen, ook in de juridische betekenis van het woord. Het is dan ook niet verwonderlijk dat wat we nu misschien zullen mogen meemaken met Erasmus en met Ehsal zich juist in het hoger onderwijs afspeelt. Dat is logisch en ik zal dat niet tegenhouden.

Is er vandaag een wettelijke basis ?

Ja en neen. Eenieder kan vandaag een nieuwe vrije inrichtende macht vormen. Men hoeft niet tot de gevestigde netten te behoren om een inrichtende macht te kunnen zijn. Als wij straks een v.z.w. oprichten, aan de normen voldoen en genoeg studenten hebben, kunnen we een hogeschool opzetten. We moeten er alleen maar op letten dat we binnen de reglementering blijven. Het is niet nodig om tot een net te behoren. Er stelt zich wel een juridisch probleem als er gemeenschapsscholen bij betrokken zijn. Ter gelegenheid van het vormen van hogescholen sui generis zal de decreetgever op een bepaald moment geroepen worden om te stemmen. Als een dergelijke fusie tot stand komt, moeten daar natuurlijk een aantal decretale conclusies uit worden getrokken. Ik zal die ook voorstellen op dat moment. Op het moment nu laat ik echter het veld zijn gang gaan. De onderhandelingen gebeuren niet onder mijn voorzitterschap, noch onder mijn inspiratie.

Men vraagt of nieuwe instellingen zich tot een koepel moeten beken-

nen. Neen, men kan naar eigen keuze al dan niet tot een net toetreden. Buiten het parlement is er dus geen sluipende besluitvorming. Er is een normale en open opbouw van de dossiers. Dit betekent dat alles dus zeer kwetsbaar is. Het is een poging om het veld erbij te betrekken. Normaal zou de fractie van de heer Tavernier zich hierover moeten verheugen. Blijkbaar doen ze dat alleen selectief. De uiteindelijke besluitvorming zal hier gebeuren. Mijnheer Denys, als u vindt dat het spreken met de leerkrachten een vorm van sluipende besluitvorming buiten het parlement is, moet u dat duidelijk zeggen. Dan moeten wij er enkel in het parlement over stemmen en moeten zij het achteraf maar lezen. Dan verschillen we fundamenteel van mening. Dat is perfect eerbaar, maar dan moeten die mensen ook weten dat u tegen deze open dialoog bent. Iedereen moet weten waar hij staat in de politiek.

Wat de directies betreft, wil ik opmerken dat zij het niet zijn die uiteindelijk kiezen.

Ik ga niet opnieuw uitleggen wat u blijkbaar verkeerd begrijpt. Het aangehaalde getal van 5.000 leerlingen belangrijk voor de subsidiëring van de hogeschool, is geen sleutel- maar opbouwgetal. Wellicht wordt een school met 4.999 leerlingen het best gesubsidieerd.

Dus uw verhaaltje over CTL-BME dat u hier komt ophangen, is u ofwel verteld door iemand die de werkelijkheid niet kent — dat kan perfect ; zo zijn er velen — ofwel door iemand die te kwader trouw is, ofwel vertelt u het verkeerd na. In elk geval, er is geen enkel probleem om met 5.200 of 5.300 leerlingen een hogeschool te vormen. Ik heb trouwens in deze assemblée op een andere interpellatie van u geantwoord dat ik het advies van de ambtelijke commissie niet letterlijk volgde.

De hogescholen zijn bij voorkeur multidisciplinair. Ik leg echter de verplichting daartoe niet op. Trouwens, een samengaan van Ehsal en Erasmus en eventueel Vlekho, zal haast eenduidig, 4/5, in de economische

Van den Bossche

sfeer zitten. Ik verhinder zo'n initiatief niet.

Ik ben dus inderdaad voorstander van multidisciplinaire hogescholen. Maar dat hoeft niet perse. Ik wijs er overigens op dat schaalvergroting van het economisch hoger onderwijs zeker wat het lange type betreft in Brussel meteen een veel klarere situatie en een heel helder aanbod in Vlaanderen met zich brengt. Dat zal al een grote stap vooruit zijn. Ook daarom verheug ik mij erover dat deze projecten misschien doorgang vinden.

Het weze echter duidelijk : schaalvergroting heeft **samenwerkingsakkoorden** in de hand gewerkt. Of dacht u, mijnheer Tavernier, dat Erasmus en Ehsal zomaar met mekaar zouden zijn gaan praten zonder dat ik mijn voornemen van schaalvergroting had bekend gemaakt ? Het is precies omdat ik gezegd heb dat dit politieke thema ongetwijfeld in praktijk zou worden omgezet. U ziet dat er, hoe slecht wij het ook doen, af en toe goede effecten kunnen worden vastgesteld waarover men achteraf kan interpellieren om te zeggen hoe slecht ze wel zijn.

Ik waarschuw u ervoor dat u verwarring zaait met uw opmerkingen over het personeelsstatuut. U doet opnieuw aan desinformatie. Ik verdenk er de Agalev-fractie er trouwens van te leven van de desinformatie. U weet perfect — u kent de onderwijssector, mijnheer Tavernier — dat doctoraten voor het hoger onderwijs van het lange type zullen worden gevraagd, niet voor het korte type. U hebt de zaak niet gepreciseerd, misschien in de hoop dat een aantal personen ongerust worden over hun job. Dat is mooi meegenomen voor u. Ik kan andere termen dan desinformatie op zulke technieken plakken, maar ik zal dat niet doen uit respect voor u en de fractie waartoe u behoort. In hemelsnaam, stop daarmee. U weet wat er bedoeld wordt : de hogeschool mag zelf beslissen om iemand die doceert in het lange type, ook voor een aantal uren in het korte type te werk te stellen, tenminste als zij die per-

soon ook dan als docent lange type betalen.

U hebt terecht vragen gesteld over de participatie van het personeel. Die is, ook voor de vrij gesubsidieerde sector, essentieel en blijft dat voor nieuwe hogescholen. Wat meer is, dat geldt voor het niveau van het departement en dat van de centrale raad van bestuur.

Wat nog meer is, destijds heb ik tijdens een debat dat door een van uw fractiegenoten was ingeleid en waarin hij ook aandrang op participatie van het personeel, geantwoord dat de participatieraden de personeelsleden worden er door de vakbonden als officiële verdedigers van de werknemers vertegenwoordigd — nog maar pas van start waren gegaan en gevraagd dus nog eventjes te wachten met een eventuele aanpassing van de samenstelling. Welnu, na wat ik op het terrein heb vastgesteld, zal ik in het decreet op de hogescholen inschrijven dat de personeelsleden hun vertegenwoordigers zullen kunnen kiezen, wat precies is wat de Agalev-fractie heeft gevraagd en wat mij destijds waarschijnlijk wel wijs leek en waarover ik nu zekerheid heb.

Mijnheer Tavernier, u stelt dat vakbekwaamheden en geen pedagogische bekwaamheden worden gevraagd. Om dokter te worden, moet men eerst licentiaat zijn. Maar ook aan de universiteit wordt les gegeven alleen maar op basis van een doctoraat.

Ik kan u zeggen dat in het korte type de pedagogische vraag zich scherper stelt dan in het lange type en in het universitair onderwijs. Ik til daar niet zo zwaar aan. Aangezien in het korte type licentiaten zullen lesgeven, zullen zij allemaal in het bezit zijn van de nodige bekwaamheidsbewijzen, ook de pedagogische, **zoniet** kunnen zij niet in vast — wel tijdelijk — verband worden aangesteld worden.

Resumerend meen ik dat de door het beleid geboden kansen reële kansen zijn. Vervolgens respecteert het beleid wel degelijk artikel 17 van de Grondwet en de werkelijkheid. Ik probeer dus de werkelijkheid niet te

negeren. Vervolgens is de opbouw van het decreet tot op heden in alle openheid gebeurd, wat ook verder zo zal zijn. Als u dit gelijkstelt met rechtsonzekerheid, moet u pleiten dat de wereld van het hoger onderwijs zelf vooral in met het debat mag betrokken worden en nadien alles moet ondergaan. Dit is echter mijn keuze niet, maar de uwe.

De voorzitter : De heer Appeltans heeft het woord.

De heer L. Appeltans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord. Ik stel vast dat wanneer wij een bepaald onderdeel van een thema aanvatten, dit aan de minister de gelegenheid biedt om zijn totale visie over het hoger onderwijs eens te meer uiteen te zetten en om een aantal stellingen te herhalen.

Onze fractie wenste een politiek signaal te geven. Wij waren immers wat ongerust omtrent de gebeurtenissen in Ehsal en Erasmus. De minister weet dat onze fractie veel belang hecht aan het netoverschrijdend initiatief, dat tot voordelen leidt die ook door de minister werden geciteerd. Wij menen dan ook dat dit ten volle moet worden ondersteund.

Ik stel bovendien vast dat de minister een realistische politiek volgt en met de bestaande middelen probeert zover mogelijk te geraken. Uit het betoog van de minister blijkt dat de inhoud van het hoofdstuk onderwijs van het boek Vlaanderen 2002 door hem werd geschreven. Vraag is of dit hoofdstuk door alle leden van de executieve als dusdanig wordt onderschreven ?

Minister L. Van den Bossche : Ja !

De heer L. Appeltans : Dat is bijzonder belangrijk. Ik vrees immers dat wij op een zeker ogenblik in een debat zouden terechtkomen waardoor een kleine schooloorlog zou kunnen ontstaan. Dat wensen wij geenszins. Het is zeker niet onze bedoeling het vrij katholiek onderwijs of het gemeenschapsonderwijs op de korrel te nemen. Wij wensen in de toekomst te groeien naar een kwalitatief hoog-

Appeltans

staand hoger onderwijs dat in het geheel van het hoger onderwijs in Vlaanderen kadert.

Misschien is het voorbarig nu al aan de minister te vragen of hij een tijds-spanne heeft vastgelegd, waarin het indienen van het hogeschooldecreet mogelijk is. Het is immers wenselijk dat een aantal gegevens zo spoedig mogelijk bekend zouden worden. Is er een zekere timing voorspelbaar ?

Minister L. Van den Bossche : Voor-spelbaar is dit niet, omdat wij niet weten welke de bijkomende moeilijkheden zullen zijn. Normaliter is er vanaf 1 juli 1993 een vrij sterk uitgewerkte, maar nog niet decretale tekst. Inzake het statuut, zal ik einde volgende week een correct zicht hebben. Het besluit in verband met studierichtingen en studiegebieden is wellicht tegen het einde van de maand rond. Er mag worden verwacht dat de discussies inzake de financieringssystemen tegen het einde van de maand juni afgelopen zijn.

Vertaald in decretale teksten, zal het geheel voor oktober-november van dit jaar kunnen worden ingediend, met de bedoeling dat deze teksten van kracht worden op 1 september 1994.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavemier (op de tribune) : Mijnheer de minister, ik wil mijn reactie op uw antwoord enigszins verduidelijken. Ik apprecieer dat er een debat over het hoger onderwijs aan de gang is in Vlaanderen. Dat is positief. Een aantal dingen staan nog ter discussie. Dat is een goede zaak, ik wil ter zake niet aan desinformatie doen.

Zo heb ik me voor de vereisten die worden gesteld aan lesgevers in hogescholen, uitdrukkelijk gebaseerd op het artikel van Guy Tegenbos in De Standaard van gisteren. Zijn artikel laat ruimte voor heel wat interpretatie. Ik sta open voor discussie, maar eens de discussie afgesloten moet er duidelijkheid zijn voor de betrokkenen.

Persoonlijk vind ik de onderwijsbekwaamheid even belangrijk als de vakbekwaamheid. Het artikel wijst erop dat kwalificaties die niet alleen vakbekwaamheid maar ook onderwijsbekwaamheid bewijzen, niet worden geveerd. Dat is niet mijn bewering, maar ook een passage in het bewuste artikel.

Het is mijn bekommernis dat niet alleen in het hoger onderwijs van het korte type, maar zeker ook in de eerste jaren van het lange type de onderwijsbekwaamheid zeer sterk zou worden benadrukt.

Het is goed dat over een aantal andere punten de discussie nog aan de gang is.

Mijnheer de minister, u spreekt van een sirenezang. Maar is er nu een beslissing of niet ? Is de besluitvorming sluipend of niet ?

In dat verband heb ik alleen bezwaren tegen dat éne punt van de getallen. U zegt dat de financieringssystemen uitgedokterd zullen zijn tegen de maand juni.

Voor de bepaling van het ideale samenwerkingsverband vertrekken heel wat scholen immers, terecht of onterecht, niet vanuit pedagogische overwegingen maar vanuit een wel begrepen financieel belang. Dat is een cruciale kwestie en de besluitvorming ter zake moet duidelijk zijn.

Voor alle andere punten is de discussie terecht nog aan de gang en kan u geen sluipende besluitvorming worden verweten.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Tavernier, het getal van 5.000 wordt nog steeds gehanteerd en werd niet veranderd. Het is niet omdat sommigen luidop dromen van een ander getal dat de 5.000 worden veranderd. Er wordt op dit ogenblik wel nog gezocht naar het precieze bedrag dat actueel aan het HOBU wordt gespendeerd. Het is niet zo eenvoudig om dat bedrag samen te stellen. Het is geen simpele opdracht om het bedrag hoger onderwijs bijvoorbeeld uit de werkingsmiddelen van de ARGO af te zonderen. Toch is dit belangrijk want als we dit niet juist zouden be-

palen dan zou het politieke akkoord over de werkingsmiddelen voor het secundair en het basisonderwijs in de ARGO uit zijn evenwicht geraken.

De mathematische achtergrond van de problemen inzake studiepunten-gewichten moeten worden herbekeken. Alle betrokkenen zijn het daarover eens. En ook hier speelt de politieke inschatting.

Wanneer bijvoorbeeld aan het hoger pedagogisch onderwijs een groter gewicht wordt toegekend dan 1,5 heeft dat niet zoveel te maken met wiskunde dan wel met de politieke wil om de begeleiding van de stages te verbeteren.

Er wordt ook onderzocht hoe het financieringsmechanisme door de ambtelijke commissie voorgesteld voor de 80- zowel als voor de 20-percentage, iets minder leerlinggevoelig kan worden gemaakt.

Voor de universiteiten kan de leerlinggevoeligheid op basis van een historisch forfait worden afgezwakt. Voor de hogescholen kan dat niet op dezelfde manier. Toch willen we de leerlinggevoeligheid verminderen opdat scholen niettegenstaande schommelingen een vrij stabiel bestaan zouden kunnen leiden.

Dat zijn de drie vragen die op dit ogenblik worden onderzocht. Het gaat om verfijningen die aan de financieringsmechanismen moeten worden aangebracht.

Scholen zullen natuurlijk samenwerking zoeken. Maar het is helemaal mijn bedoeling niet om waar dan ook één campus te maken. Ik heb geen relaties met bouwfirmas. Maak u geen illusies.

Scholen zullen altijd zoeken welke richtingen en activiteiten in de onmiddellijke nabijheid samen kunnen worden georganiseerd. Het aanbod en ook de financiën zullen daarin altijd een rol spelen.

Maar tot op heden heb ik niet de indruk dat er op het veld alleen maar over financiën wordt gesproken. Ik ontmoet zeer veel directies van het hoger onderwijs van het korte en van

Van den Bossche

het lange type. Zij denken vandaag aan meer dan alleen maar aan geld. Ook daar is uw mededeling een zware vertekening van de werkelijkheid.

De voorzitter : De heer Tavernier heeft het woord.

De heer J. Tavernier : Mijnheer de minister, ik dank u voor dat laatste antwoord, want voor mij is dat wel een echte verduidelijking.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, eerst en vooral zou ik iets willen zeggen over het optreden zelf van de minister in het Vlaamse parlement. De minister geeft de indruk zich door de interpellant en de andere sprekers aangevalen te voelen. Eigenlijk was er wat de doelstellingen betreft niet zoveel verschil tussen wat de verschillende sprekers in dit debat hebben gezegd en wat de minister heeft gezegd. En ik kan zeggen dat ik zonder vooroordelen heb geluisterd.

Er is maar één fundamenteel verschil tussen de mening van de minister en mijn mening. De minister zegt dat hij niets zal tegenhouden als er vragen zijn tot samenwerking. Die houding is onvoldoende om de scheefgetrokken situatie van de verzuiling tegen te gaan. Ik ben het eens met de minister dat de vrijheid van onderwijs gewaarborgd door artikel 17 van de Grondwet uiteindelijk tot nog meer verzuiling heeft geleid. Die verzuiling stemt echter niet meer overeen met de sociologische werkelijkheid van vandaag en ik heb vandaag ook vastgesteld dat een meerderheid in de Vlaamse Raad met deze sociologische werkelijkheid rekening wil houden en dus tegemoet wil komen aan wat de leerlingen, de ouders willen. Zeggen zoals de minister que la politique, c'est l'art du possible, en daarbij verwijzen naar de bedoelingen van de Guimardstraat en de ARGO is zoveel als toegeven dat zij de uiteindelijke beslissing bepalen en niet de politieke partijen. Dat is gevaarlijk. De manier waarop de minister

met de sportfederaties gehandeld heeft, vond ik veel beter. Door een actieve houding heeft hij toen de zaken gestimuleerd, niet opgelegd. Vanaf het ogenblik dat men iets oplegt, zit men in het vaarwater van artikel 17 van de Grondwet. In tegenstelling tot de minister zeg ik dat de tijd voor samenwerking wel is aangebroken omdat ik de indruk heb dat iedereen het erover eens is dat in de sector van het hoger onderwijs buiten de universiteit de meeste kansen liggen om samenwerking succesvol te introduceren. Nu moeten de posities voor jarenlang vastgelegd worden. Die kans mogen we niet laten voorbijgaan en daarover verschil ik dus van mening met de minister. Wij vragen hem niet iets te verhinderen of op te leggen, alleen psychologische steun te geven aan hen die het initiatief nemen. Dat is de enige manier om een doorbraak te forceren in wat naar mijn gevoel een meerderheid hier in het Vlaams parlement wil.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer P. Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de vrijheid inzake onderwijs, gewaarborgd door de Grondwet, impliceert ook het recht op evolutie en verandering. Het meerdere houdt steeds het mindere in. Ik meen dus dat we de evolutie moeten ondersteunen, ook al vind ik dat de minister er verstandig aan doet de discussie niet op het publieke forum te voeren. Dit debat heeft alleszins de verdienste duidelijk te hebben gemaakt dat een politieke meerderheid die evolutie genegen is en dat kan de minister alleen maar sterken om op het terrein, zij het met een zekere terughoudendheid, keuzes in de richting hier aangegeven te begeleiden. Het is in die zin dat het debat van vandaag moet worden ingeschat.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, als ik hier in het openbaar het antwoord zou geven dat de heer Denys graag zou horen, dan zou ik ezelachtig in het kwadraat zijn. Misschien kan dit antwoord als hij erover nadenkt, hem wat meer inzicht geven.

Ik heb zeker niet gezegd dat ik mij schik naar wat het NSKO en de ARGO zeggen. Ik heb alleen gezegd dat op het veld de scholen blijkbaar akkoord gaan met wat het overkoepelende net zegt.

De politiek wordt niet bepaald door wat de netten zeggen. Ze wordt bepaald door de werkelijkheid, niet meer, niet minder.

Ten slotte wil ik er nog aan toevoegen dat ik heel kwaad word als iemand doelbewust met een dooddooder de werkelijkheid geweld aandoet, zoals de heer Denys vandaag op een bepaald ogenblik heeft gedaan.

Mijnheer Denys, slogantaal slaat wellicht aan bij het publiek en misschien ook nog bij de pers, maar de onderwijswerkelijkheid is wel ingewikkelder.. .

De heer A. Denys : Mijnheer de minister, ik mag u doen opmerken dat ik uw beleid inzake onderwijs openlijk heb gesteund. Ik heb zelfs gezegd dat het beste deel van Vlaanderen 2002 nog het onderwijs betreft.

Minister L. Van den Bossche : Mijnheer Denys, uw uitspraken op de tribune vandaag waren op een bepaald ogenblik toch wat te simplistisch. Inzake onderwijs zijn de evenwichten en de gevoeligheden veel genuanceerder dan u het hier vandaag liet uitschijnen. Met een simplistische voorstelling helpt men niemand vooruit.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Denys en Tavernier werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer F. Dewinter tot de heer J. Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming

Intrekking

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Sauwens, Vlaamse minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming, over de rol van de minister van Staatshervorming. Ik stel vast dat de heer Dewinter niet aanwezig is. Ik vind het ongepast dat hij de minister niet op de hoogte heeft gebracht van zijn afwezigheid.

Deze interpellatie wordt conform artikel 89 van het reglement als ingetrokken beschouwd.

Interpellatie van de heer L. Barbé tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en tot mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over veldproeven met genetisch gemodificeerde planten

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Barbé tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en tot mevrouw Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, over veldproeven met genetisch gemodificeerde planten.

Tussen de kabinetten werd overeengekomen dat minister De Batselier zal antwoorden in naam van de beide ministers.

De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, deze interpellatie komt precies na Flanders Technology en dus op het juiste

ogenblik want uiteindelijk gaat dit debat over technologie.

Flanders Technology is dus achter de rug, Vlaanderen heeft weer even mogen proeven van het technologisch vooruitgangsoptimisme.

Er bestond wel enige discussie over de formule — voor sommigen was er te veel Flanders en te weinig Technology — maar dit zijn slechts oppervlakkige meningsverschillen. Men is het er in elk geval over eens dat technologische vooruitgang altijd positief is.

Flanders Technology biedt geen ruimte voor discussie. Er komt slechts één verhaal, één ongenueanceerde droom aan bod.

Technologie wordt beschouwd als de grote oplossing van maatschappelijke problemen : armoede, onrecht, milieuvervuiling en communicatieproblemen. Het geloof en vertrouwen in wetenschappers en technologen is enorm. Wetenschap en technologie — ook biotechnologie — zullen de hemel op aarde brengen, welzijn en geluk. Ondanks problemen en tegenslagen moeten we blijven volharden. Indien de huidige technologische revolutie ons de hemel op aarde nog niet brengt, dan zal de volgende dit wel doen. Telkens weer horen we dat de biotechnologie de honger uit de wereld zal helpen.

Toch is er kritiek, hoewel hij vrij zwak is. Filosofen uiten hun kritiek in dikke boeken.

Ook vanwege de groenen is er kritiek. Deze wordt echter zelden au sérieux genomen want wanneer men de technologische droom durft betwijfelen, wordt men al gauw ondergebracht in de categorie van de mensen die tegen welzijn, vooruitgang en geluk zijn. Er vindt dus zelden een meer hoogstaande discussie plaats. Ik hoop dat mijn interpellatie een aanzet vormt om dit lage discussieniveau te overstijgen.

De visie van de groenen is dat technologieën nooit uit zichzelf maatschappelijke problemen zoals honger en onrecht oplossen. Dit is eerder een kwestie van machtsverhoudingen en politiek.

De doelstellingen van de maatschappelijke ontwikkeling worden bepaald door de samenleving in haar geheel, niet enkel door wetenschappers en technologen.

Het is bijzonder belangrijk dat een politicus wetenschappers en technologen geen carte blanche mag geven.

De groenen zijn het er alleszins niet mee eens dat de technologische ontwikkelingen autonome processen zijn, waarop niemand vat heeft. Vandaag lijkt dit echter in grote mate het geval te zijn, wat al te vaak aanleiding geeft tot het ontstaan van maatschappelijke problemen. Politiek en democratie moeten terrein heroveren.

Mijnheer de minister, graag vernam ik uw visie op technologie en biotechnologie. Is dit inderdaad een autonoom proces waarbij de Vlaamse regering slechts de kantjes afrondt ? Welke rol is dienaangaande weggelegd voor de politiek ? Is er nood aan een maatschappelijk debat en op welke manier wil u dat debat op gang brengen ?

Biotechnologie heeft onder meer te maken met het ontwikkelen van nieuwe geneesmiddelen en met het aanpakken van bepaalde vormen van milieuvervuiling. Vandaag wil ik het echter hebben over het aspect genetisch gemodificeerde planten. Bij deze planten wordt het genenpatroon gewijzigd met als doel bepaalde eigenschappen te introduceren : weerstand tegen insecten, tegen vorst of tegen droogte. Dit alles klinkt weliswaar zeer mooi en beloftevol.

Meestal wordt echter onmiddellijk gesproken over de patentering van de nieuwe planten. Men mikt op de verkoop van een set : de ideale plant voor een aantal specifieke omstandigheden, gekoppeld aan een bepaald soort pesticide die wordt geleverd door dezelfde firma en elk jaar opnieuw moet worden aangekocht.

De groenen zijn fundamenteel tegenstander van patentering op planten en op alle levende organismen omdat dit het einde betekent van de landbouw zoals hij nu bestaat. Patentering zou een volledige commercialise-

Barbé

ring betekenen en zou de impact van de multinationale ondernemingen op de landbouwers doen toenemen, zeker in de Derde Wereld.

Het aanvaarden van de patentering voor de genetisch gemodificeerde planten in de biotechnologische ontwikkeling, betekent onvermijdelijk een achteruitgang voor de landbouwsector.

In Vlaanderen werd tot nog toe zeer mager en zeer eenzijdig gedebatteerd over biotechnologie. Het zijn in de eerste plaats de betrokken firma's die zich in de discussie mengen. Plant Genetic Systems beweert bijvoorbeeld dat ze het wereld-voedselprobleem aan het oplossen zijn. Ik heb daar vragen bij.

Ondernemingen zoals PGS en Monsanto zijn commerciële firma's die op de eerste plaats winst willen maken. Ik heb daar geen problemen mee maar vind het wel erg dat deze commerciële firma's grotendeels het debat monopoliseren. Men hoort weinig objectieve informatie. Mensen met een eigen afwijkende visie, durven hun mening meestal niet aan de pers meedelen. Onlangs boorde een professor fytofarmacie — zeker geen groene jongen — de experimenten van een bepaalde firma volledig de grond in. Hij voegde er echter onmiddellijk aan toe dat hij dit niet durft te verklaren aan de pers omdat hij afhankelijk is van toelagen. Het is toch verschrikkelijk dat men in dit debat geen mensen met een objectieve kijk hoort omdat ze afhankelijk zijn van anderen. Met andere woorden, het debat over biotechnologie is tot nog toe zeer eenzijdig. Er is dringend nood aan een echt maatschappelijk debat en aan publieke stellingnames door politici, wetenschappers, ecologen en filosofen. Het is uiteraard nog niet te laat maar wel zeer dringend. De sector van de genetisch gemodificeerde planten bevindt zich nog in de experimentele fase maar binnenkort wil men deze technologie commercialiseren. Ik kijk dus uit naar een Belgische minister die verklaart dat biotechnologie zowel goede als zwakke kanten heeft en dat niet alles moge-

lijk is. Er is nood aan een discussiekader.

Mijnheer de minister, wat is uw standpunt inzake biotechnologie? Moet er een kader zijn? Persoonlijk ben ik van mening dat een aantal bedrijven daadwerkelijk teruggefloten moeten worden. Immers, u weet evengoed als ik dat veel van deze bedrijven leven van belangrijke subsidies van de overheid. Om deze binnen te rijven, komt het er op aan om regelmatig een nieuwe uitvinding voor te stellen die meestal alleen wordt gebruikt als bluffpoker om nieuwe subsidies binnen te halen.

Een beleidsbrief van de Vlaamse regering over technologie en biotechnologie zou bijzonder interessant zijn. Ook de MINA-raad en de SERV kunnen bij deze discussie worden betrokken.

Wat wordt nu eigenlijk bedoeld met veldproeven met genetisch gemodificeerde planten? Het is de bedoeling om dergelijke planten genetisch resistent te maken tegen ondermeer ziekte, droogte en vorst. Er zijn evenwel veel risico's aan verbonden. Een algemene en fundamentele bedenking is dat we eigenlijk nog steeds onvoldoende kennis van het ecosysteem bezitten. Bij dergelijke experimenten kan het ecosysteem worden verstoord doordat er bijvoorbeeld stuifmeel vrijkomt dat wilde planten bevrucht. We zitten reeds opgescheept met een nucleair passief. Door moeilijk vernietigbare stoffen zoals CFK's en PCB's hebben de chemici ons opgezadeld met een ecologisch passief. Het kan toch niet dat we de biotechnologen nu ook nog een genetisch passief laten creëren! We moeten tijdig bijsturen en ervoor zorgen dat we niet zitten opgescheept met hetgeen waarmee de fysici en de chemici ons hebben opgezadeld. Er zijn trouwens al een aantal experimenten uit de hand gelopen. In Duitsland viel een experiment om een nieuwe bloemkleur te creëren totaal anders uit dan verwacht. Indien een dergelijke mislukking zich voordoet op het gebied van bloemkleuren, is ze ook mogelijk op het gebied van resistentie tegen ziekten. In Nederland werden al vergunningen geweigerd. Een

aantal wetenschappers, waaronder de Nederlandse professor Reynders, verklaren onomwonden dat de biotechnologen veel weten, dat de experimenten in labo's en serres geen problemen creëren maar dat men bij het werken op grotere schaal gokt. Men weet eigenlijk nog niet wat er allemaal kan mislopen. Er bestaat echter zoiets als het voorzorgsprincipe: als we het niet zeker zijn, doen we het niet.

Ik haal een paar zeer specifieke problemen aan

Een van de hoofddoelstellingen, ook van Plante Genetic Systems, is het resistent maken van planten tegen bepaalde herbiciden — glyfosaat en glufosinaat voor de kenners — die zogezegd minder schadelijk zijn dan de herbiciden die men doorgaans gebruikt. Het gebruik van minder schadelijke herbiciden lijkt een goed uitgangspunt, maar wij willen dat er gewoon minder herbiciden worden gebruikt.

Wetenschappers zeggen mij echter dat PGS planten resistent maakt tegen herbiciden op basis van een gen of twee genen, maar dat is eigenlijk een veel te smalle basis om de resistentie lang aan te houden. Dat is een spoor dat klassieke wetenschappers ook afwijzen.

Ook het feit dat telkens opnieuw hetzelfde herbicide zou worden gebruikt, is niet evident. Een aantal klassieke wetenschappers zeggen opnieuw dat er later met sproeistoffen moet worden afgewisseld. Wij willen dat men op middellange termijn komt tot minder sproeistoffen. PGS mikt op een bepaald herbicide, en dat wordt in een aantal wetenschappelijke middens sterk betwijfeld.

Uiteraard is er ook een sociale component. Als Vlaanderen als koploper in dit soort experimenten verder gaat en als op Europees niveau patentering wordt mogelijk gemaakt, betekent dit de ultieme commercialisering en industrialisering van landbouw, waar vooral de Derde Wereld het slachtoffer van zal worden. Onze fractie zou het bijzonder betreuren dat Vlaanderen — ik vraag mij trou-

Barbé

wens af of dit past in uw visie op Vlaanderen 2002 — de koploper zou worden in een technologie die bijzonder nefast is voor veel landbouwers in de Derde Wereld.

Veel veldproeven zijn ecologisch en sociaal niet verantwoord. Ze moeten worden stopgezet, en er mogen geen nieuwe vergunningen voor worden afgeleverd. Het zal er uiteraard op aankomen de criteria inzake het toelaten van deze experimenten te verfijnen.

Ik wijs dus niet alles af, want ik kan mij inbeelden dat er een aantal zinvolle, genetisch gemodificeerde planten op de markt worden gebracht. Voor mijn part mogen dat petunia's zijn met een nieuwe kleur, als ze ecologisch onschadelijk zijn heb ik er geen enkel probleem mee. Planten resistent maken tegen een aantal van de vernoemde herbiciden wijzen wij echter af. De belangen van mens en natuur zijn nog altijd belangrijker dan de commerciële belangen van enkele bedrijven.

Mijnheer de minister, wat is uw visie inzake dit soort experimenten? Welke criteria zal u gebruiken om bepaalde experimenten al dan niet toe te laten?

Ons land is op wereldvlak koploper inzake veldproeven. PGS en Monsanto hebben al zo'n 80 experimenten uitgevoerd. In Vlaanderen gebeurt dit in Gent, Deinze en Lede.

Inzake wetgeving verwijs ik naar de Europese richtlijnen. Ik sla de eerste in verband met ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde micro-organismen over, maar de tweede gaat over die doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen. Die richtlijn moest zijn omgezet in nationale wetgeving tegen 23 oktober 1991, maar andermaal was ons land te laat. We zijn wel koploper in dit soort zaken, maar op wetgevend vlak stonden we weer eens achter.

In de praktijk heeft het federale niveau deze richtlijn tot nu toe opgevolgd. De departementen van Leefmilieu en Landbouw geven de toela-

tingen, het IHE behandelt de dossiers en verzorgt de contacten met de Europese Commissie.

Het is wel vreemd dat het Vlaamse Gewest, met ietwat vertraging weliswaar, die richtlijnen intussen heeft omgezet in Vlarem I en II. Volgens Vlarem vereist dit soort veldproeven een milieuvergunning klasse 1. Het aspect leefmilieu is inderdaad een gewestbevoegdheid, maar wij moeten hier één bedenking bij maken: de bestendige deputaties leveren dus vergunningen af voor dit soort proeven. Dit betekent ook dat niemand hierover kan interpelleren of kan ingrijpen. Het provinciale niveau krijgt dus een sleutelrol toebedeeld in de biotechnologische ontwikkelingen in Vlaanderen, wat nog maar eens bewijst dat binnen Vlarem duidelijk een democratisch deficit heerst. Daar moet vanzelfsprekend over worden gepraat.

Deze zaken werden dus tot op heden op federaal niveau afgehandeld. Nu ligt die bevoegdheid bij de gemeenten. Ik betwijfel sterk of de administratie daar over voldoende kennis ter zake beschikt. Dit kan je natuurlijk gedeeltelijk opvangen door een subadvies te vragen voor die vergunningsaanvragen bij Latine. Ik las evenwel dat minister van Landbouw Bourgois de Raad van State vroeg om in verband met Vlarem II een aantal artikels over genetisch gemodificeerde organismen te vernietigen, en dit begrijp ik niet. Hij is blijkbaar van mening dat dit tot de federale bevoegdheden behoort en dat de gewesten daar geen inspraak hebben. Bijgevolg verloopt de samenwerking uiterst moeizaam en zijn wij ver achterop met de omzetting van die richtlijn. De wetgeving bevindt zich op het gewestelijke niveau en de praktische toepassing wordt federaal behandeld. Het gerucht gaat dat er twee jaar geleden al sprake was van een samenwerkingsakkoord tussen gewesten en federale overheid. Dit is absoluut noodzakelijk, want bevoegdheden zoals commercialisering liggen wel degelijk op federaal vlak. Leefmilieu en Volksgezondheid ressorteren evenwel onder de gewesten.

Wij zijn dus koplopers inzake deze

belangrijke materie, maar hebben een zware achterstand te verwerken betreffende de omzetting van de richtlijn en van een samenwerkingsverband tussen de federale overheid en de gewesten is alsnog geen sprake. Hoever staan wij daar momenteel mee?

Ten slotte kom ik nog even terug op PGS zelf, momenteel het enige bedrijf dat dit soort experimenten uitvoert in Vlaanderen. Het gaat hier om een zeer ingewikkeld, technisch complex dossier wat betreft de richtlijnen en bevoegdheden, maar dit kan onmogelijk de twee jaar achterstand goedpraten. Het verraste mij vooral dat het bedrijf niet eens over de vergunning beschikt zoals voorgescreven in Vlarem I sinds 1 september 1991. Men is dus aan het experimenteren zonder enige garantie inzake mens en milieu. Bij PGS vond men blijkbaar dat de toelating van het IHE en de federale overheid moest volstaan. Zij kennen nota bene de milieuwetgeving niet! Ik hoop dat u ook daar duidelijkheid kan scheppen. Als PGS de vereiste vergunning niet heeft of die niet wil aanvragen, dan kan artikel 65, paragraaf 1 letterlijk worden toegepast door uw diensten of die van mevrouw Detiège: het stopzetten van alle activiteiten.

De overheden in België en ook op Europees niveau hebben aan dergelijke onderzoeken honderden miljoenen frank besteed, zonder sluitende wetgeving, zonder maatschappelijk debat. PGS, de belangrijkste firma, waarin de overheidsinstelling GIMV zelfs rechtstreeks participeert, leeft niet eens de milieuwetgeving na. Dergelijke toestanden kunnen alleen maar bestaan tengevolge van een slecht beleid inzake bio-technologie.

Mijnheer de minister, ik hoop dat uw antwoord in deze toestand een keerpunt teweeg zal brengen.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw T. Merckx-Van Goey (op de tribune): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega, voor dit belangrijke debat zijn er helaas te weinig aanwezigen.

Merckx-Van Goey

Dit debat kan uiteraard niet in vijf minuten alleen naar aanleiding van een interpellatie worden gevoerd. Het zal collega Barbé wellicht bekend zijn dat wij over dit onderwerp vorig jaar in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een studiedag hebben ingericht met de verenigde commissies voor de Volksgezondheid en de Landbouw. Het is omwille van mijn interesse in dit debat dat ook op het nationale vlak wordt gevoerd, dat ik ter zake enkele bemerkingsen maak en verschillende vragen van de heer Barbé onderschrijf.

In dit stadium kunnen wij aan de biotechnologie nog een richting geven. Het is belangrijk dat deze richting vanuit het beleid wordt bepaald.

De biotechnologie is niet meer weg te denken uit de moderne wetenschap. Door de niet te stuiten opmars van deze technologie, rijzen er steeds meer vragen, onder andere of wat technisch kan ook mag, of de biotechnologie veilig is en aan wie komen de baten ten goede of op welke groeperingen worden de kosten afgewenteld? Bij de gewestelijke, nationale en Europese beleidsvorming wordt geprobeerd met deze vragen rekening te houden. Uitgangspunt hierbij is het verantwoord gebruik van biotechnologische mogelijkheden.

Ik ben het eens met wat de heer Barbé zegt, de technologie kan nooit alle maatschappelijke problemen oplossen. Toch is zij er ook nooit de werkelijke oorzaak van. Maatschappelijke en politieke verhoudingen moeten door mensen worden geregeld.

De biotechnologie bestaat al tientallen jaren, maar de ontwikkeling en de stroomversnelling van de laatste jaren is opvallend. Op heel wat gebieden kan zij in principe zeker bijdragen tot een versterking. Dit is ook op Vlaams niveau belangrijk, onder meer voor de concurrentiepositie van de Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven, terwijl er ook goede perspectieven zijn om de milieubelasting te beperken en daardoor een bijdrage te leveren aan een duurzame landbouw.

Daartegenover staat echter dat verscheidene bio-technologische ontwikkelingen ook negatieve gevolgen kunnen hebben en daarom ook het onderwerp zijn van de bezorgdheid van de maatschappij en van het beleid.

Ook de consument heeft hierin een belangrijke rol, zijn mening is namelijk van belang in verband met de afzet van de producten die via de biotechnologie in een bepaalde richting zijn gestuurd.

Er moet dus inderdaad een discussie worden gehouden over de biotechnologische vraagstukken en hiervoor is goede informatie noodzakelijk. Uiteindelijk heeft iedereen hiermee te maken. Veel mensen weten helaas niet exact waarom het gaat, wat de termen betekenen en wat de gevolgen kunnen zijn. Wetenschappelijke voorlichting is dus belangrijk om duidelijkheid te scheppen, maar ook om irrationele angsten weg te werken.

Momenteel wordt er hard gewerkt aan de regelgeving in het kader van de biotechnologie. Ten aanzien van mens en milieu is die regelgeving in ontwikkeling. De milieuwetgeving speelt al in de experimentele fase. De ethische aspecten zijn zo alomvattend dat deze eerst moeten worden geregeld. Op Europees vlak en ook voor Vlaanderen draait alles om gemodificeerde organismen binnen gebouwen en de introductie ervan in het milieu. Onlangs werd een Europese regelgeving aangenomen ter bescherming van de werknemers.

Mijnheer de minister, hoever staat het met de in concreto toepassing van de Vlareme-regeling? Is er een samenwerking met de federale overheid? Het is belangrijk dat de bevolking op een correcte wijze wordt geïnformeerd. Wij willen uitdrukkelijk bijdragen tot een breed maatschappelijk debat. Ik stel vast dat zowel de federale regering als de regionale executieven met het oog op de oplossing van de problemen die door de ontwikkeling van bio-medische maar ook de biotechnologieën zijn ontstaan, contacten leggen. In heel wat landen zijn heel wat comités voor biotechnologie ontstaan die

werden belast met het verstrekken van adviezen, raadgevingen en aanbevelingen die een zoektocht naar normen op dit gebied illustreren. Dienaangaande werd tussen de verschillende gemeenschappen een samenwerkingsakkoord gesloten. De Kamer is gevat door een wetsontwerp houdende de goedkeuring van een samenwerkingsakkoord houdende de oprichting van een raadgevend comité voor bio-ethiek.

Mijnheer de minister, in de toelichting wordt verwezen naar een opmerking van de Raad van State die het initiatief uitdrukkelijk ondersteunt en zelfs verwijst niet alleen naar de bevoegdheden van de gemeenschappen maar ook van de gewesten. Hij geeft een voorbeeld van bevoegdheden van de gewesten waarbij het vooraanstaand belang wordt gemeld van genetische manipulatie in het raam van de natuurbescherming en van het natuurbehoud en de regelgeving ter zake. Door de verschillende instanties die dit samenwerkingsakkoord hebben genegotieerd werd opgemerkt dat de problematiek die door collega Barbé naar voren werd gebracht werd geweerd.

Mijnheer de minister, het ontwerp is nog niet ter bespreking ingediend. Kan naar aanleiding van de bespreking in de Kamer de tekst zodanig worden aangepast dat ook tussen de gewesten een gelijkaardig samenwerkingsakkoord tot stand kan komen waarbij de bevoegdheid van het raadgevend comité kan worden uitgebreid tot de domeinen die wij hier bespreken?

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat dit een heel interessant thema is dat echter veel meer aandacht verdient.

Het is ook een beetje jammer dat de interpellatie van de heer Barbé in feite veel enger was gesteld en dat hij in zijn uiteenzetting veel ruimer is gegaan. Ik hoop dat wij het niet bij deze discussie houden. In een vorige functie heb ik reeds een beleidsnota ge-

De Batselier

schreven waarin ik een pleidooi hield voor Technology Assessment, dit is het technologisch aspectenonderzoek waarin onder andere dit thema uitstekend past. Ik stel voor dat we dit debat in een commissie van de Vlaamse Raad toch eens even overdoen. We kunnen dan bijvoorbeeld mensen van PGS uitnodigen om daarover informatie te geven. We zouden echter ook een debat moeten houden over de vraag in hoeverre dit alles in onze reglementeringen moet worden verfijnd. Het debat over wetenschap en technologie is belangrijk en niet alleen naar aanleiding van FTI.

We moeten technologie aanwenden binnen een maatschappelijk referentiekader dat wij goed vinden. Technologie moet volgens mij in dienst staan van de maatschappij die wij willen uitbouwen. Dit betekent ook dat wat technisch mogelijk is daarom nog niet maatschappelijk hoeft worden toegepast indien de balans negatief is. We moeten de technoloog laten opereren binnen een maatschappelijk referentiekader. Experimenten moeten aan de ene kant door diverse technologen worden uitgevoerd. Aan de andere kant moet de technoloog echter goed beseffen dat hij werkt binnen bepaalde maatschappelijke lijnien.

Politiek en democratie zijn daarin belangrijk. Als parlementair heb ik in de Kamer ooit een wetsvoorstel ingediend om op het vlak van de Technology Assessment een bepaalde ondersteuning te geven aan parlementairen omdat men dit soort van discussies maatschappelijk goed zou kunnen benutten. In deze discussie horen trouwens ook economie, leefmilieu en volksgezondheid thuis. Volgens mij moeten we bijvoorbeeld ook mensen uit de economische sfeer daarbij betrekken.

Op het vlak van de genetische gemodificeerde planten, waar in Vlaanderen zowel wetenschappelijk als commercieel nogal wat werk rond wordt geleverd, moeten we inderdaad de toelating van experimenten verfijnen. Vlarem was daartoe een eerste poging.

Terecht heeft men ook gezegd dat het democratische deficit daar voor een stuk speelt. Ik ben voorstander om de provincies nog meer dan nu bevoegdheid te geven inzake het al dan niet toekennen van vergunningen. Voor sommige punten die minder maatschappelijk determinant zijn, zou ik zelfs in de eindfase de beslissing bij provincies willen leggen. Dit betekent echter ook dat de provincies moeten kunnen worden geïnterpelleerd over deze vergunningen.

Men moet een controle-apparaat inschakelen op het niveau dat de beslissingen neemt. Bio-technologie heeft zowel positieve als negatieve aspecten. Dit geldt zowel in de landbouw, voor het milieu, voor de volksgezondheid, voor de producent en voor de consument. De regelgeving staat nog in haar kinderschoenen omdat deze technologie nu pas gecommercialiseerd wordt. Nu het proces in een versnellingsfase is terecht gekomen, moeten wij de regelgeving bijsturen. Ik ben van mening dat men een vergunning moet aanvragen van zodra men experimenten doet met genetisch gemodificeerde organismen (GGO).

Welke overheden zijn bevoegd? Er bestaan twee verschillende EEG-richtlijnen in verband met GGO's: richtlijn 90/219/EEG betreffende het ingeperkt gebruik van GGO's en richtlijn 90/220/EEG betreffende de doelbewuste introductie van GGO's in het milieu.

Over de bevoegdheidsvraag bestaan meningsverschillen tussen de federale overheid en de gewesten. Dit is de reden waarom federaal minister Bourgeois een beroep tot nietigverklaring heeft ingesteld bij de Raad van State. Ik ben van mening dat we, al naar gelang de aard van de bepalingen van de richtlijn, met een gedeelde bevoegdheid van de verschillende overheden te maken hebben. Dat maakt de zaak niet makkelijker.

Richtlijn 90/220/EEG heeft betrekking op twee vormen van doelbewuste introductie: ten eerste, de doelbewuste introductie van GGO's in het milieu voor onderzoeks- en ontwikke-

lingsdoeleinden of voor enig ander doel dan het in handel brengen (deel B van de richtlijn) en ten tweede het in de handel brengen van producten die GGO's bevatten (deel C van de richtlijn).

De doelstelling van de richtlijn is de bescherming van de gezondheid en het milieu tegen de risico's die gepaard gaan met de introductie van GGO's in het milieu. Daar de maatregelen die door de richtlijn worden voorgeschreven milieuhygiënische maatregelen zijn, zijn de gewesten principieel bevoegd om de richtlijn om te zetten, op grond van artikel 6, paragraaf 1, II, 1 en 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988.

De federale wetgever is er ten onrechte van uitgegaan dat de omzetting van richtlijn 90/220/EEG tot zijn bevoegdheid behoorde, door in de programmawet van 20 juli 1991 een artikel 132 op te nemen die de Koning machtigt om de doelbewuste introductie van GGO's te reglementeren. De federale overheid heeft tot nu toe echter nog geen gebruik gemaakt van dit machtigingsbesluit.

Inmiddels is op het niveau van het Vlaams gewest in het kader van Vlarem de nodige reglementering uitgevaardigd ter uitvoering van deel B van de richtlijn. Het doelbewust introduceren van GGO's in het milieu voor onderzoeks- en ontwikkelingsdoeleinden is via rubriek 24.3 van Vlarem I ingedeeld als een vergunningsplichtige activiteit van eerste klasse. De reglementering die van toepassing is op deze richtlijn is opgenomen in Vlarem II, meer bepaald in de artikelen 617 tot en met 622. De toepassing van deze bepalingen wordt echter in het gedrang gebracht door het beroep tot nietigverklaring die federaal minister Bourgeois heeft ingesteld bij de Raad van State op grond van de stelling dat de productie, het gebruik en de handel van genetisch gemanipuleerde planten, zaden en landbouwproducten tot de bevoegdheid van de nationale overheid behoren.

De omzetting van de bepalingen van

De Batselier

deel C van de richtlijn, die betrekking hebben op het in de handel brengen van produkten, is niet voltooid wegens de betwistingen betreffende de bevoegdheid inzake produktnormering. Het Sint-Michielsakkoord brengt hierin klaarheid. De zeven betrokken partijen zijn het er over eens dat de produktnormering een bevoegdheid van de federale overheid blijft. Ik acht het niet meer opportuun om op gewestelijk niveau uitvoeringsmaatregelen te nemen op dit vlak.

Hoever staat het nu met het samenwerkingsakkoord inzake de uitvoering van de EG-richtlijn ? Sinds 1991 worden besprekingen gevoerd tussen de federale overheid en de Gewesten en de Gemeenschappen over een eventueel samenwerkingsakkoord.

Daar waar op de vergadering van 2 oktober 1991 een akkoord werd bereikt inzake het kader waarin het samenwerkingsakkoord tot stand zou moeten komen, heeft in 1992 de toenmalige federale minister van

Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu, een nieuw overleg georganiseerd, dat veel ruimer was dan het eerder vooropgestelde kader. Hierdoor is het overleg gedeeltelijk gestrand.

Als Vlaams minister bevoegd voor Leefmilieu blijf ik bereid een samenwerkingsakkoord te sluiten binnen de randvoorwaarden bepaald door de beslissing van 2 oktober 1991 van het Overlegcomité. Wij moeten allen samen trachten tot een samenwerkingsakkoord te komen. Wij moeten ook samen een gedragscode ontwikkelen en gezamenlijk het wetenschappelijk onderzoek begeleiden.

Wat de verwijzing betreft naar het feit dat in de praktijk het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (IHE) deze zaak heeft gevolgd, wil ik opmerken dat bedoeld instituut ook op andere vlakken in het verleden meerdere opdrachten voor de Gewesten en Gemeenschappen heeft uitgevoerd. Deze mogelijkheid is immers uitdrukkelijk voorzien in het samenwerkingsakkoord van 22 maart

1990 aangaande de financiering, de werking en het beheer van het IHE.

Dit akkoord bepaalt dat de activiteiten van het instituut, die mee door de Gemeenschappen en de Gewesten worden gefinancierd, aangepast dienen te worden aan hun bevoegdheden en prioriteiten. Dit gebeurt via de goedkeuring van de programma's door het Medebeheerscomité van het Instituut. De adviesverlening aan het bestuur Preventieve en Ambulante Gezondheidszorg over de kennisgevingen die dit bestuur ontvangt ingevolge de bepalingen van Vlarem II, gebeurt op vraag van het Vlaamse Gewest, zonder dat dit enige afstand van bevoegdheid impliceert. De adviezen uitgebracht door het departement Microbiologie van het IHE kaderen in het programma 1410 "Veiligheid van rDNA-technieken", dat op 11 december 1991 werd goedgekeurd door het Medebeheerscomité, en waarvan het Vlaamse Gewest, in ruil voor deze dienst, 5 percent van de kosten draagt.

Het Vlaamse Gewest beschikt ook over eigen diensten die evenzeer ter zake zijn onderlegd. Ik denk hierbij onder andere aan het VITO, diensten die wij dan ook later bij eventuele correcties van het beleid moeten betrekken.

Moet er voor elke veldproef een vergunning worden aangevraagd ? Met betrekking tot de Vlarem-vergunningsplicht wil ik erop wijzen dat de activiteiten zoals bedoeld onder de indelingsrubrieken 24.2 en 24.3 in de eerste klasse zijn ingedeeld. Hoewel deze rubrieken voorkomen onder de hoofding laboratoria, hebben de bepalingen van rubriek 24.3 betrekking op elke activiteit waarbij GGO's doelbewust in het milieu worden geïntroduceerd, met uitsluiting van het in de handel brengen van produkten. Zo vallen bijvoorbeeld proefvelden waar genetisch gemanipuleerde planten worden geteeld onder deze rubriek. Voor deze proefvelden geldt bijgevolg de normale vergunningsprocedure zoals voorzien in titel I van het Vlarem. Daarnaast – en dit in overeenstemming met de EG-richtlijnen ter zake – schrijft titel II van het Vlarem, meer bepaald in de arti-

AGALE V-Kamerlid Luc Barbé, links naast zijn fractieleider Jos Geysels, kaartte in zijn interpellatie tot minister Norbert De Batselier (SP) de problematiek van veldproeven met genetisch gemodificeerde planten aan

De Batselier

kelen 613 en 619 ervan, een voorafgaande kennisgeving voor vooraleer tot de eigenlijke uitvoering van bepaalde activiteiten kan worden overgegaan. Voor een laboratorium of proefveld zoals bedoeld in de Vlarem-indelingsrubrieken 24.2 en 24.3, dat als inrichting over de vereiste milieuvergunning beschikt, zal een veldproef pas mogen gebeuren nadat een positief gevolg werd bekomen omtrent de aan het bestuur Preventieve en Ambulante Gezondheidszorg van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur gedane kennisgeving.

Samenvattend kan dus worden gezegd dat elke inrichting, weze het een laboratorium of een proefveld, slechts over één milieuvergunning dient te beschikken, maar ertoe gehouden is voor elke individuele veldproef aan de kennisgevingsplicht te voldoen.

De criteria die worden gebruikt voor het al dan niet toestaan van een veldproef zijn vervat in titel II van het Vlarem. Op grond van het technisch dossier dat door de exploitant wordt ingediend, zal worden beoordeeld of inderdaad alle passende maatregelen werden genomen ter voorkoming van negatieve effecten op de menselijke gezondheid en het milieu, zoals bepaald in artikel 618, paragraaf 1 van Vlarem II, overeenkomstig artikel 4, paragraaf 1 van richtlijn 90/220.

Op basis van de door de kennisgever verschaft informatie met betrekking tot de eigenschappen van het GGO, de omstandigheden van de introductie en het milieu, de wisselwerking tussen het GGO en het milieu en de getroffen monitoring-, controle-, afvalbehandelings- en noodmaatregelen, zal de bevoegde overheid overgaan tot een evaluatie van de risico's voor mens en milieu. Indien uit de beoordeling van deze gegevens blijkt dat het risico aanvaardbaar is zal de bevoegde overheid toestemming verlenen. Zij kan daarbij ook proeven of inspecties voorschrijven voor controledoelinden. Indien later uit nieuwe gegevens zou blijken dat de risico's werden onderschat, kan de

bevoegde instantie de stopzetting van de introductie eisen.

Er werd mij ook gevraagd welke bedrijven een vergunning hebben aangevraagd en gekregen. Hierop kan ik u enkel antwoorden dat de milieudatabank nog niet helemaal operationeel is. Via buitendiensten heb ik getracht deze informatie te bekomen. Wat de rubriek 24 — 2 betreft — het ingeperkt gebruik van GGO's — kan ik volgende gegevens verstrekken : VITO te Geel, Inno Genetics te Gent, ICI SLEDDS-SES, PGS te Gent, RUG te Gent, Euro Genetics te Tessenderlo en Ibis te Brugge.

Wat de rubriek 24.3 betreft — de veldproeven — zijn er volgens de ingewonnen informatie geen vergunningen. Daar stelt zich dus een probleem. In april vroeg ik aan mijn administratie een onderzoek te verrichten naar PGS. Dat is nog steeds aan de gang. Op 11 mei zond ik de inspectiedienst opnieuw ter plaatse. Het bedrijf heeft een milieuvergunning sedert 5 november 1992 voor de rubriek 24.2. Voor zover ik merk, werd voor de uitgevoerde activiteit van proefvelden met GGO's — rubriek 24.3, dus introductie van GGO's in het milieu — geen vergunning aangevraagd, al is dit nochtans verplicht sedert 1 september 1991, volgens de bepalingen van het Vlarem. In de toelating van het ministerie van Landbouw staat, en ik citeer : deze toelating wordt verleend onverminderd andere wettelijke bepalingen. Ik neem dus aan dat aan PGS opnieuw moet worden verzocht zich in regel te stellen met het Vlarem. Inderdaad, geen enkele wettelijke beschikking kan bepalen dat men niet zou moeten voldoen aan andere wettelijke beschikkingen. Ik zal aan PGS laten weten dat het document voor ons geen enkel juridisch element **omvat** ter bevestiging van de juistheid ervan.

Er is momenteel wel een discussie met PGS. Zij zeggen dat Vlarem strengere eisen stelt dan de Europese richtlijn. Juridisch gezien kan dat echter. Als er geen nationale normen zijn die dit bepalen, kan het Vlaamse Gewest strengere normen opleggen. Na de tussenkomst van de heer Bour-

geois rijst natuurlijk de vraag of dit nog opgaat.

Vlarem verplicht ook een bijkomende administratieve vergunning. PGS stelt dat dit hun draagkracht in moeilijkheden brengt. Ik heb het bestuur Milieu-inspectie de opdracht gegeven dat te onderzoeken en mij verslag uit te brengen. Uit dat verslag zal waarschijnlijk blijken dat de veldproeven van PGS aan Vlarem onderworpen moeten zijn. Zij zullen zich daarnaar moeten schikken. Het meedelen van de exacte ligging van de proefvelden is essentieel om de impact op het milieu na te kunnen gaan. Alleen dan kunnen we met kennis van zaken oordelen over deze experimenten. Op dat vlak proberen we Vlarem te verfijnen om te zien of we geen bijkomende maatregelen moeten invoeren.

De voorzitter : De heer Barbé heeft het woord.

De heer L. Barbé : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega, ik dank de minister voor zijn interessant antwoord. Het zou boeiend zijn om in de commissie voor Leefmilieu een discussie te voeren over biotechnologie met een aantal deskundigen en PGS. Misschien kunnen we ook eens het advies van de MINA-raad vragen over de globale problematiek. Ik betreur dat er nog geen samenwerkingsakkoord is, maar ik hoop dat de Raad van State zo snel mogelijk uitspraak doet. Dan kunnen alle betrokken partijen hun goede wil tonen om het probleem op te lossen. Ik heb een aantal juristen geraadpleegd die net hetzelfde zeggen als u. Het milieu-aspect is een zaak van de Gewesten. Ik heb begrepen dat er bij de vergunningsprocedure een subadvies zou worden gevraagd van het IHE. U bent vrij snel over de criteria heen gegaan **en u** hebt naar Vlarem II verwezen. Ik denk dat dit nog moet worden verfijnd. De 83 experimenten in België gebeurden allemaal met toestemming van het IHE en de federale overheid. In Nederland werden er een aantal geweigerd omdat men daar blijkbaar strengere criteria hanteert. Ik heb het over een experiment gehad waar men planten resistent maakt tegen glyfo-

Barbé

cynaat, een herbicide dat in Nederland verboden is in waterwinningsgebieden. Ik stel mij grote vragen bij dit soort experimenten. De criteria moeten dus dringend verfijnd worden.

Tenslotte werken zij sinds 1 september 1991 in een onwettige toestand. Dat hebt u ook bevestigd, mijnheer de minister. PGS heeft geen vergunning en, wat ik bijzonder sterk vind, is dat het intussen zelfs de aanvraag daartoe nooit heeft gedaan. Dat versterkt nog mijn wantrouwen in dit experiment. Als dit nu al kan gebeuren, wat dan straks wanneer men de commerciële toer opgaat? De milieuwetgeving is nochtans op dat punt duidelijk.

Mijnheer de minister, ik dring er bij u bijgevolg op aan dat uw diensten of deze van mevrouw Detiège, indien er niet snel verandering in de situatie komt — de proefveldactiviteiten laten stilleggen. In de praktijk zal dat de stopzetting van de experimenten betekenen.

U weet ook dat het bedrijf, als u nog

maar met zo'n maatregel zou dreigen, heel vlug een vergunning zou aanvragen, want het stilleggen van een proefveld betekent dat men het voor een jaar mag vergeten in die sector en dat is dramatisch omdat de kennis er zo snel evolueert en zij hun voorsprong zouden kwij tgeraken.

Ik vind deze zaak belangrijk genoeg om, indien PGS blijft weigeren, over te gaan tot stopzetting.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier : Mijnheer de voorzitter, ten eerste ben ik bereid het advies over de biotechnologie in het algemeen en het mogelijk te creëren beleidskader ter zake in het bijzonder, uiteraard rekening houdend met onze huidige bevoegdheden, te vragen aan de MINA-raad.

Ten tweede, ik zal de MINA-raad verzoeken mij voorts te adviseren over een eventuele verfijning van Vlarem I en II, voor zover hij dit thema niet reeds heeft behandeld in zijn evaluatie van de beide reglementen.

Ten derde, ik herhaal dat ik PGS zal aanmanen een vergunning aan te vragen en dat ik desgevallend daartoe mijn bevoegdheid zal gebruiken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende openbare vergadering aan het bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 22.01 uur.**

BIJLAGE

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van 28 april 1993

Vaste verslaggever : de heer E. De Groot, secretaris van de commissie

Vraag om uitleg van mevrouw M. Aelvoet tot de heer De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de nefaste uitbreiding van de stortplaats van Pellenberg, het superstort van het arrondissement Leuven

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller

De geplande uitbreiding van capaciteit van het stort in Pellenberg illustreert de afwezigheid van een adequaat beleid inzake afvalverwerking in heel het arrondissement. Dit beleid ondergraaft de doelstellingen van het milieuconvenant en het Afvalstoffenplan. De politieke verantwoordelijkheid van de minister is reëel in het geding. De stankoverlast wordt nu al ondraaglijk voor de bevolking van Pellenberg.

Kan de minister mij antwoorden op volgende vragen :

1. Vindt de minister het aanvaardbaar dat een stortplaats met oppervlakte van meer dan 9 hectare. — die reeds een vergunning heeft voor een ophoging van meer dan 3 meter boven het maaiveld — nu ook nog een bijkomende ophoging van 5 meter voorziet, terwijl dit in het gewestplan als een landschappelijk waardevol gebied wordt omschreven ?
2. Omwille van de grote stankoverlast vraagt de bevolking dringende maatregelen. Welke timing voorziet de minister voor de verdere afhandeling van het dossier ?
3. Het afvalbeleid in het arrondissement Leuven ondergraaft op een ernstige manier het Afvalstoffenplan en het Milieuconvenant. Welke strategie voorziet de minister inzake het huishoudelijk afval in het arrondissement ?

2. Antwoord van de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

In antwoord op de eerste twee vragen kan ik melden dat het dossier momenteel ter beslissing voorligt op de bestendige deputatie van de provincie Brabant. De deputatie moet hierover in de loop van de maand mei een beslissing nemen. Ik acht het niet opportuun thans verklaringen af te leggen die de administratieve procedure doorkruisen. Vanaf het ogenblik dat ik — middels een beroep — gevat wordt door het dossier zal ik mijn standpunt bepalen op basis van de elementen in het dossier. Indien er een beroep wordt ingesteld, moet een beslissing genomen worden, 6 tot 7 maand later (afhankelijk o.m. van bekendmaking).

Het geachte lid stelt dat het afvalbeleid in het arrondissement Leuven op een ernstige manier het Afvalstoffenplan en het milieuconvenant ondergraaft. Dit is een stelling van het geachte lid. Ik zal dit slechts later beoordelen.

Ik wens heden enkel te expliciteren :

1. Milieuconvenant

— Alle gemeenten van het arrondissement Leuven hebben het algemene milieuconvenant ondertekend. Dit betekent concreet dat ze zich bereid verklaard hebben om onder de in het convenant voorziene financiële ondersteuningsvoorwaarden een containerpark uit te baten of de selectieve inzameling van KGA, GFT, of van droge recycleerbare materialen te organiseren.

— Voor de meer specifieke voorwaarden moest een aanvullende bijzondere overeenkomst tussen de OVAM en de verschillende gemeenten afgesloten worden.

- 29 van de 30 gemeenten hebben de aanvullende bijzondere overeenkomst ondertekend ; 28 gemeenten hiervan kozen voor de selectieve inzameling van Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT)

De intercommunale Interleuven zal voor de verwerking een composteringsinstallatie bouwen en uitbaten. Op dit ogenblik is het ontwerp-project inzake engineering in studie.

2. Het Afvalstoffenplan '91-'95

In het Afvalstoffenplan werden inzake huisvuil volgende prioriteiten gegeven :

— inzameling van KGA

- uitbating van containerparken
- selectieve inzameling van ofwel GFT ofwel de droge recycleerbare afvalstoffen (papier, karton, glas, blikjes en kunststoffen).

Inzameling van KGA

Alle gemeenten hebben de KGA of milieubox ontvangen. Twee derden van de gemeenten hebben de milieubox reeds aan de gezinnen ter beschikking gesteld. 22 gemeenten hebben de wijze van inzameling reeds bepaald.

Containerparken

21 gemeenten baten nu reeds een containerpark uit of zullen het in de loop van dit jaar openen.

GFT zie punt 1

Droge recycleerbare materialen

In zeer vele gemeenten heeft de Intercommunale Interleuven glascontainers geplaatst en wordt het oud papier ingezameld door allerhande privé-verenigingen. Hiermee volgt het arrondissement Leuven de trend in Vlaanderen. Op dit ogenblik zijn er echter voor gans Vlaanderen grote afzetproblemen. Ik overweeg ingrijpende structurele oplossingen. Aan de OVAM werd opdracht gegeven om me vóór 15 juni concrete maatregelen voor te stellen.

Wat betreft de huisvuilophaling en verwerking merk ik op dat deze onder de autonomie vallen van de gemeenten, in casu de intercommunale. De gemeenten en de intercommunale dienen de huisvuilophaling en -verwerking ervan te organiseren cfr. de doelstellingen van het Afvalstoffenplan 1991-1995.

Ik heb aan OVAM een evaluatie gevraagd met aanduiding van de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het Afvalstoffenplan 1991-1992. De nodige concrete voorstellen en maatregelen dienen hierbij te worden weergegeven zodat eindelijk op het terrein de verwezenlijking ervan kan worden vastgesteld. Voor mij valt of staat hier nu de geloofwaardigheid van de OVAM.

3. Repliek

De vraagsteller is van oordeel dat het afvalprobleem in Vlaams-Brabant acuut is. Zij is van oordeel dat het Afvalstoffenplan dringend moet worden geëvalueerd en gewijzigd. Het is van groot belang dat het Afvalstoffenplan afdwingbaar is en dat wordt opgetreden tegen gemeenten die in gebreke blijven.

De minister herhaalt dat OVAM concrete maatregelen moet voorstellen voor de uitvoering van het Afvalstoffenplan. Dat houdt ook in dat er voorstellen moeten worden uitgewerkt over de afdwingbaarheid van het plan, waarbij tegelijkertijd wordt rekening gehouden met de gemeentelijke autonomie.

De minister stelt voor de nota die aan OVAM is gevraagd ook in de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud te verspreiden en aan de hand hiervan in de commissie de uitvoering van het Afvalstoffenplan te evalueren.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 21)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van 28 april 1993

Vaste verslaggever : de heer E. De Groot, secretaris van de commissie

— Vraag om uitleg van de heer J. Van Eetvelt tot de heer N. De Batselier, minister vicepresident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting in verband met de jacht in de scheldeschorren

1. Uiteenzetting van de vraag door de vraagsteller :

Gedurende de voorbije maanden deden zich in de Scheldeschorren en langs de Scheldedijken verschillende incidenten voor, waarbij recreanten en jagers het met elkaar aan de stok kregen.

De vraag werd herhaaldelijk gesteld of betreding van de kwetsbare schorren langs de Schelde door groeiende aantallen jagers nog goed is voor deze gebieden.

De gemeenten kunnen de bepalingen van het jachtdecreet niet beperken door politieverordeningen.

Nochtans meen ik dat de jacht in bepaalde gedeelten van de Scheldeschorren en langs de Scheldedijken verboden dient te worden. Ik denk hierbij op de eerste plaats aan de veiligheid van de bewoners in de onmiddellijke omgeving alsook aan de vele wandelaars en fietsers die aan dijktoerisme doen.

Volgens het jachtdecreet kunnen bij Besluit van de Vlaamse Executieve jachtvrije bufferzones worden ingesteld. Bovendien heeft de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud op eigen advies de minister aanbevolen om de jacht niet te openen tussen de winterdij ken.

Ik zou de minister derhalve graag de volgende vragen willen stellen :

— Volgt de minister dit advies van de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud ?

— Maakt de minister geen gebruik van de bepalingen van de artikelen 33 tot en met 36 van het jachtdecreet om de jacht te beperken in functie van de problemen die zich langs de Schelde stellen, wetende dat deze gebieden zijn gerangschikt als vogelbeschermingsgebied ?

2. Antwoord van de minister

Ik kan het geacht lid meedelen dat ik gedeeltelijk ben ingegaan op het advies van de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud. Zo heb ik in het recente besluit van de Vlaamse Executieve tot vaststelling van de opening en sluiting van de jacht opgenomen dat het bij het bejagen van de wilde eend op de Schelde tussen de winterdijken, vanaf de benedendijk van de gemeente Dendermonde tot Antwerpen, verboden is te schieten in de richting van de paden op de dijk. Dit besluit is nu voor advies bij de Raad van State.

In het openingsbesluit van vorig jachtseizoen heb ik een verbod ingevoerd op de jacht op smient en wintertaling in de Vogelrichtlijngebieden. Dit verbod wordt nu voor 5 jaar gehandhaafd. Ik moet u evenwel meedelen dat tegen deze beslissing een aanklacht werd ingediend bij de Raad van State, met het argument dat de uitvoerende macht geen dergelijk verbod kan invoeren, gezien de bepalingen terzake in het jachtdecreet.

Er zijn mij dus weinig wettelijke bepalingen voorhanden, op basis waarvan ik een algemener jachtverbod zou kunnen uitvaardigen.

Artikel 34 van het jachtdecreet slaat op de bescherming van niet als wild gerangschikte soorten, die niet mogen worden bejaagd.

Artikel 35 van hetzelfde decreet betreft de bescherming van nest- en broedsels van wild, terwijl artikel 36 slaat op de uitvoering van vier internationale overeenkomsten. Deze overeenkomsten verbieden de jacht niet.

In uitvoering van de zogenaamde vogelrichtlijn getroffen voor de uitvoering van het verdrag van Rome, moesten beschermingszones worden aangewezen, wat in 1988 in Vlaanderen is gebeurd.

In die zones moeten maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat de toestand zou verslechteren of dat factoren zouden optreden die, gelet op de doelstelling van de richtlijn, een significant effect zouden hebben op de vogels.

Maatregelen met betrekking tot de bescherming van wandelaars en andere recreanten kunnen echter in het raam van voormelde internationale akten niet worden getroffen.

3. Replik

Volgens de vraagsteller zou de beste oplossing van het probleem zijn dat de gebieden in kwestie als natuurgebied door het Vlaamse Gewest zouden worden aangekocht.

Hij merkt verder nog op dat het hoe dan ook verboden zou moeten zijn dat er in de richting van woonhuizen wordt geschoten door de jagers.

De minister antwoordt dat dit expliciet verboden is volgens artikel 8, § 1 van het jachtdecreet.